

Motion till riksdagen 2019/20:3060

av **Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M)**

Återupprätta samhällskontraktet – en budget för Sverige

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	3
1 Inledning.....	3
2 Det ekonomiska läget.....	4
2.1 Svagare tillväxt i omvärlden till följd av ökad osäkerhet.....	5
2.2 Svensk ekonomi går in i en betydligt långsammare tillväxtfas.....	6
3 Moderaternas riktlinjer för den ekonomiska politiken.....	12
3.1 Riktlinjer för budgetpolitiken.....	12
3.2 Reforminriktning.....	15
4 Återupprätta samhällskontraktet.....	20
4.1 Ett tryggt Sverige.....	20
4.2 Valuta för skattepengarna.....	25
4.3 God tillgänglighet och hög kvalitet i sjukvården.....	32
4.4 Ett säkert Sverige i en orolig värld.....	34
5 Stärk sammanhållningen.....	38
5.1 Bättre integration.....	38
5.2 Sammanhållning över generationer.....	45
5.3 Sammanhållning i hela landet.....	47
6 Högre tillväxt och fler jobb.....	49
6.1 En skattereform med sikte på samhällsproblemen.....	50
6.2 Stärkt arbetslinje och ökat företagande.....	54
6.3 En skola där fler lär sig mer.....	60
6.4 Ett klimatsmart Sverige.....	62

7	Effekterna av Moderaternas politik	68
7.1	Jobb och sysselsättning	68
7.2	Hushållens ekonomi	69
7.3	Fördelning	69
8	Finansiering	71
9	Sammanställning av förslag per utgiftsområde	73
	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	73
	Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	73
	Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	73
	Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	73
	Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	74
	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	75
	Utgiftsområde 8 Migration	75
	Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	75
	Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	76
	Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	76
	Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	76
	Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	77
	Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	77
	Utgiftsområde 15 Studiestöd	78
	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	78
	Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	78
	Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	79
	Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	79
	Utgiftsområde 21 Energi	80
	Utgiftsområde 22 Kommunikationer	80
	Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	80
	Utgiftsområde 24 Näringsliv	81
	Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	81
	Bilaga A – Förslag till utgiftsramar för 2020	82
	Bilaga B – Förslag till utgiftsramar år 2021–2022	83
	Bilaga C – Beräkning av statsbudgetens inkomster år 2019	84
	Bilaga D – Beräkning av statsbudgetens inkomster år 2021–2022	86
	Bilaga E – Utgiftstak för staten, offentliga sektorns finanser m.m.	88

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2020–2022 enligt förslaget i bilaga E i motionen.
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden och övriga utgifter för 2020 enligt förslaget i bilaga A i motionen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2021 och 2022 enligt förslaget i bilaga B som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2020 enligt förslaget i bilaga C i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2021 och 2022 enligt förslaget i bilaga D i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
7. Riksdagen avslår regeringens förslag om ytterligare skattesänkning för personer över 65 år som beskrivs i kapitel 12 avsnitt 2 i budgetpropositionen.

1 Inledning

När samhällskontraktet hotas av utbredd otrygghet och bristande välfärd. När Sverige tillryggalagt den starka konjunkturen och ändå på många sätt står sämre rustat än när vi gick in i den. När svenska folket inte upplever att de får valuta för sina skattepengar. Och när behovet av reformer är avsevärt större än utrymmet för dem. Då krävs kloka prioriteringar. I den här budgetmotionen prioriterar Moderaterna det som är viktigast för Sverige.

Det handlar om ett återupprättat samhällskontrakt. Välfärden ska finnas där när man behöver den och fungera i hela landet. I den här budgetmotionen föreslås kraftfulla ökningarna av de generella statsbidragen till välfärden. Gator och torg ska återtas från gängens järngrepp så att alla medborgare kan känna sig trygga. I syfte att snabbt öka tryggheten föreslår Moderaterna bland annat att 2 000 ordningsvakter ska bistå Polisen med att återta kontrollen. Betald polisutbildning och högre löner ska få fler ska vilja söka sig till- och stanna kvar i yrket. Totalt innebär Moderaternas satsningar 3,2 miljarder kronor för fler poliser och ett stärkt rättsväsende år 2020. Vidare fortsätter vi förstärka den svenska försvarsförmågan.

Det handlar om att stärka sammanhållningen i Sverige. Framtidsutmaningar ska vi tackla tillsammans, inte var och en för sig. Vissa tar tunnelbanan till jobbet – andra bilen. Om Sverige ska hålla ihop måste alla ha råd att transportera sig. Den här budgeten innebär att priset på bensin och diesel sänks med en krona vid pumpen nästa år.

Lika viktigt är sammanhållningen mellan generationer. Och alla pensionärer som varit med och byggt Sverige – inte bara de med högst pensioner – förtjänar sänkt skatt. I den här budgetmotionen sänker Moderaterna skatten dubbelt så mycket och för dubbelt så många pensionärer jämfört med regeringen. Samtidigt stärks grundskyddet.

Sverige ska vara ett land där integrationen inte är ett problem utan i stället bidrar till att lösa problem. Med språkkrav för de vuxna och en skola som fokuserar på kunskap, ges förutsättningar för alla som är nya i Sverige att komma in i samhället och vara med och bidra till det gemensamma.

Det handlar inte minst om en stärkt arbetslinje som ger Sverige högre tillväxt. I den här budgeten tar Moderaterna ett stort tag om bidragen. Vi föreslår skärpta krav för att få försörjningsstöd, kvalificering in i bidragssystemen, krafttag mot bidragsfusk – och ett bidragstak, så att det alltid lönar sig att ta ett jobb. Samtidigt förstärks jobb-skatteavdraget med inriktning mot de lägsta inkomsterna. Tillsammans innebär dessa reformer att fler människor kommer att gå från bidrag till jobb.

”Hälften kvar” av en löneökning ska vara en princip som gäller alla. Därför föreslår vi nu att nivån på den statliga inkomstkatten trappas ned från 20 procent till 17 procent under budgetperioden. Värnskatten avskaffas. Detta är viktiga tillväxtreformer.

Sveriges tillväxt är beroende av en trygg elförsörjning. Elektrifieringen är dessutom en central del i vår klimatomställning. Nu presenterar vi ett omfattande elektrifieringspaket med satsningar på bland annat fjärde generationens kärnkraft.

För att säkra framtidens kompetensförsörjning och tillväxt ökar vi också undervisningstiden i skolan, så att alla ungdomar kan möta framtiden med rätt kunskaper.

När andra tittat ner i sina önskelistor har vi moderater tittat ut över Sverige. Vi har sett att det finns stora problem att lösa. I den här budgetmotionen presenteras de reformer som tar tag i det viktigaste här och nu samtidigt som vi tar ytterligare steg för att möta framtidens utmaningar. Det är dags för skattebetalarna att få valuta för sina inbetalade pengar.

Det här är en budget för Sverige. Nu återupprättar vi samhällskontraktet.

2 Det ekonomiska läget

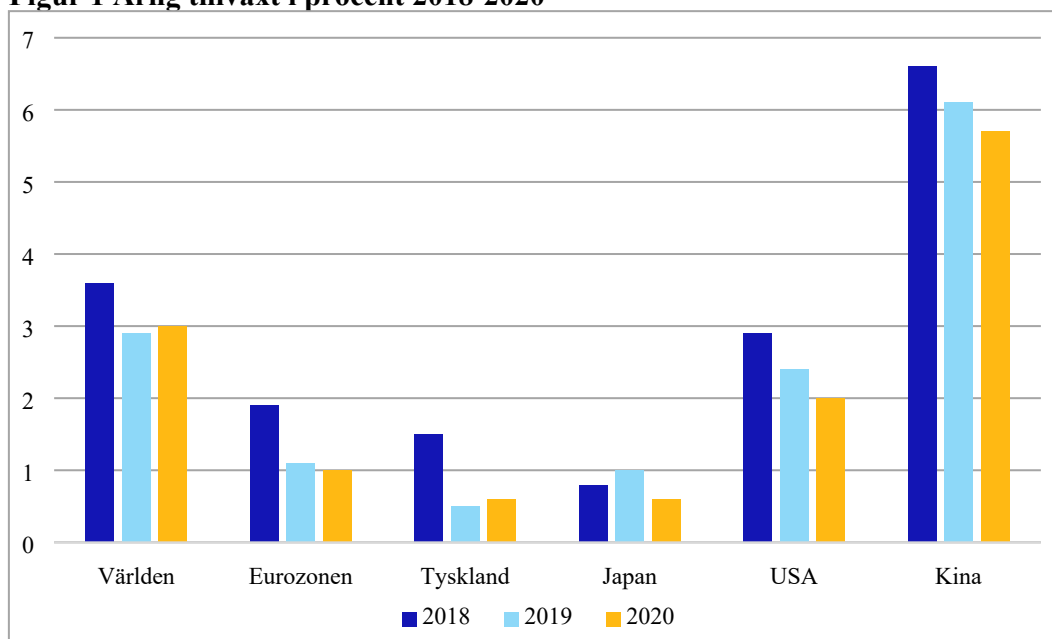
Den här budgetmotionen läggs i ett läge där mycket tyder på att vi står inför den svagaste tillväxten i världen sedan finanskrisen. Även om huvudscenariot är att konjunkturen mattas av i relativt måttlig takt kommer det allt fler signaler på att inbromsningen blir snabbare och djupare, både globalt och i Sverige. Som ett litet exportberoende land drabbas Sverige ofta oproportionerligt hårt när konjunkturen försämras i omvärlden. Det finns en tydlig risk att så kommer att bli fallet också nästa gång.

För att understödja tillväxten framöver bör den ekonomiska politiken användas för att vidta åtgärder som frigör ytterligare produktionsresurser i ekonomin och stimulerar produktivitetstillväxten. På så sätt kan tillväxten öka, jobben bli fler och på sikt även Sveriges välstånd öka. Samtidigt måste omställningskapaciteten i svensk ekonomi förstärkas ytterligare. För att värna Sveriges välståndsutveckling krävs att de strukturella reformer som genomfördes under alliansregeringen nu följs upp med nya åtgärder för investeringar och omställning och för att främja inträdet på arbetsmarknaden. Det är hög tid att börja förbereda Sverige för lågkonjunktur.

2.1 Svagare tillväxt i omvärlden till följd av ökad osäkerhet

Tillväxten i världsekonomin mattas av märkbart under 2019 och 2020. OECD bedömer att tillväxten blir runt 3 procent per år. För utvecklade länder kommer tillväxten att bli betydligt svagare: USA växer med 2,5 procent, länderna i eurozonen i snitt med 1 procent och Tyskland med endast 0,5 procent per år. Det skulle innebära den svagaste tillväxten i världen sedan finanskrisen. OECD har sedan i maj reviderat ned tillväxten för så gott som alla större ekonomier.

Figur 1 Årlig tillväxt i procent 2018-2020

Källa: OECD.

I det korta perspektivet drivs nedgången av ökade handelskonflikter som ökar osäkerheten och sänker både investeringsvilja och förtroendeindikatorer. OECD beräknar att de bilaterala handelshinder som Kina och USA infört sänker tillväxten i världen med mellan 0,3 och 0,4 procentenheter 2020 och 0,2 till 0,3 procentenheter 2021. Värst drabbas Kina, vars tillväxt minskar med 1 procentenhet, följt av USA. Världshandeln har legat still sedan slutet av 2018 och sjönk andra kvartalet 2019. I en majoritet av de större ekonomierna ser omfattningen av nya exportordrar ut att sjunka.

Den kraftigt ökade osäkerheten kring handeln drabbar särskilt tillverkningsindustrin och länder med stort exportberoende. Det gäller särskilt i Europa där effekterna av brexit, hård eller mjuk, också drar ner framtidsutsikterna. Tyskland, Sveriges viktigaste handelspartner, är särskilt drabbat. Tyska inköpschefsindex har sjunkit till under 50, vilket indikerar en krympande privat sektor i Tyskland. Oron för bilindustrin är särskilt stor eftersom bilförsäljningen globalt sjunkit fyra kvartal i rad. Inköpschefsindex för tillverkningsindustrin i Tyskland är på den lägsta nivån på över ett decennium, lägre än under eurokrisen.

Jämfört med tidigare prognoser tror flera prognosmakare nu inte bara att nedgången i år blir djupare än befarat utan också att den blir längre. Det finns alltså inga tydliga tecken på att tillväxten ska ta fart igen i de utvecklade länderna.

Samtidigt är arbetsmarknaderna i de flesta länder fortfarande starka. Arbetslösheten i USA är nere på under fyra procent, den lägsta nivån på 50 år, och i Tyskland är arbetslösheten 3 procent, lägst sedan 1980. Danmark ligger på en arbetslöshet under

4 procent. Det betyder att för många länder skulle en avmattning fortfarande betyda en relativt god arbetsmarknad i en historisk jämförelse.

2.1.1 Risker för en sämre utveckling

Riskerna för en sämre utveckling är betydande. Det gäller inte minst i Europa, där effekterna av en avtalslös brexit skulle bli allvarliga. OECD beräknar att en avtalslös brexit skulle minska bnp-tillväxten i Storbritannien med två procentenheter och i euroområdet med en halv procentenhet 2020–2021. Dessutom kvarstår avsevärda politiska risker i Italien. När tillväxten vänder nedåt kan också skuldsättningen i företagssektorn leda till prisnedgångar på företagsobligationsmarknaden, prisfall som riskerar att sprida sig till övriga delar av finansmarknaden.

Ekonomi hålls fortfarande upp framförallt av hushållens konsumtion, drivet inte minst av rekordlåga räntor och god reallöneutveckling i många länder. Om den svaga utvecklingen inom industrin leder till en sämre jobbtillväxt, och den svaga produktivitet-utvecklingen till en långsammare löneutveckling, kan detta dock vända.

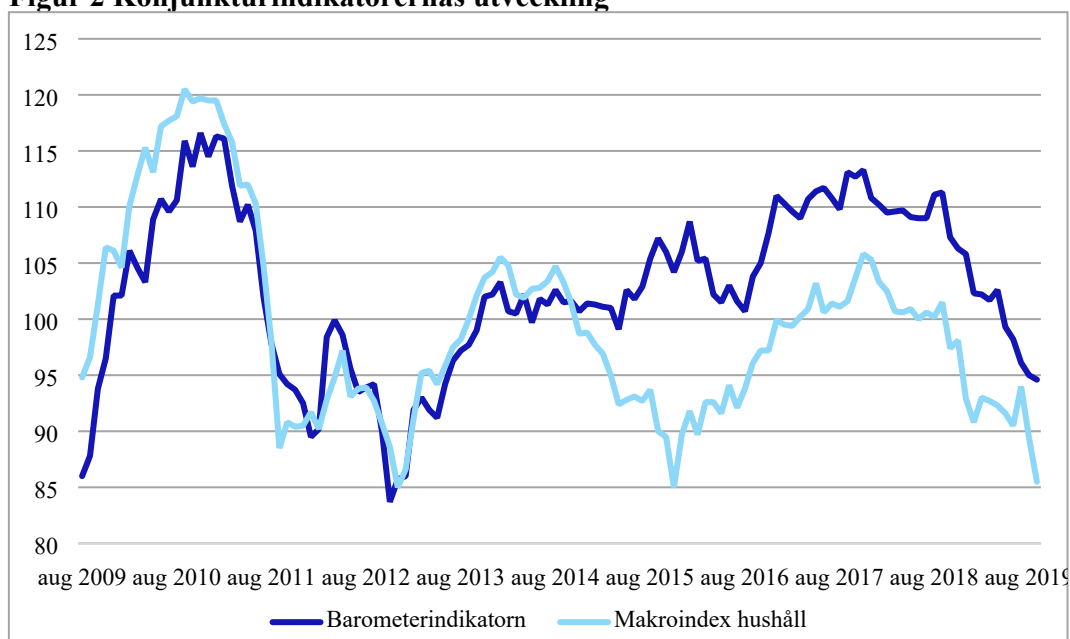
Den offentliga skuldsättningen i vår omvärld är klart högre än inför finanskrisen 2009 och räntorna, framförallt i Europa, är negativa. Det gör att det finns en stor osäkerhet kring hur starka åtgärder centralbanker och regeringar kommer att kunna vidta för att möta en djup lågkonjunktur, särskilt om nedgången blir långvarig.

2.2 Svensk ekonomi går in i en betydligt långsammare tillväxtfas

Det senaste året har konjunkturen försämrats. Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer har fallit med 16,7 enheter, det största fallet sedan eurokrisen 2011. Barometerindikatorn är nu under 100, vilket tyder på en sämre ekonomisk utveckling än normalt. Bland annat drar industrins investeringsplaner ner sentimentet.

Extra tydligt har fallet varit för hushållens förväntningar på Sveriges ekonomi; hushållens konfidensindikator är nu på den lägsta nivån sedan december 2012. Särskilt pessimistiska är hushållen kring utvecklingen av arbetslösheten.

Figur 2 Konjunkturindikatorernas utveckling

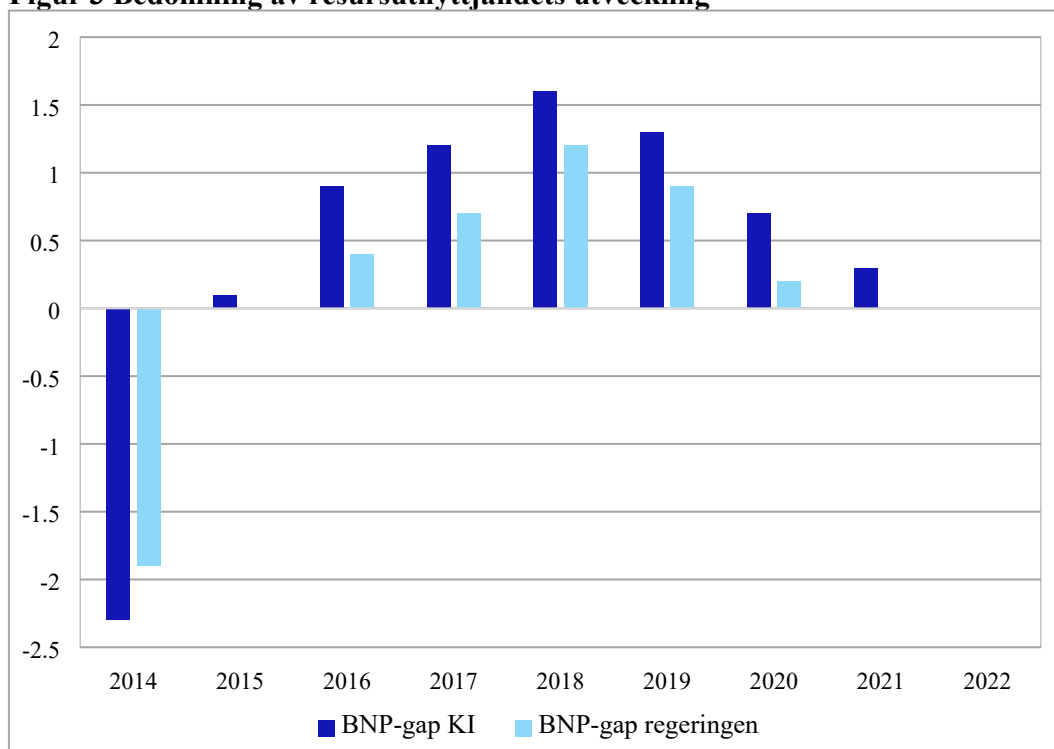

Källa: Konjunkturinstitutet.

De senaste månaderna har även det svenska inköpschefsindexet följt det tyska nedåt. PMI för samtliga sektorer sjönk kraftigt i september vilket bidrog till att PMI för tredje kvartalet 2019 är på den lägsta nivån sedan 2013. Särskilt kraftigt föll delindex för produktion. Det tyder på att svensk industri kommer att drabbas hårdare än tidigare förutsetts och att konjunkturedgången kan komma snabbare och bli djupare än vad som tidigare förutsetts.

Samtidigt som konfidensindikatorerna pekar nedåt bedöms fortfarande resursutnyttjandet vara positivt i dag. Både regeringen och Konjunkturinstitutet prognostiserar också att gapet sluts först mot slutet av prognosperioden, år 2022. Arbetslösheten är hög i en europeisk kontext, men inget av de stora prognosinstituten tror på en arbetslöshet på över 7 % under prognosperioden.

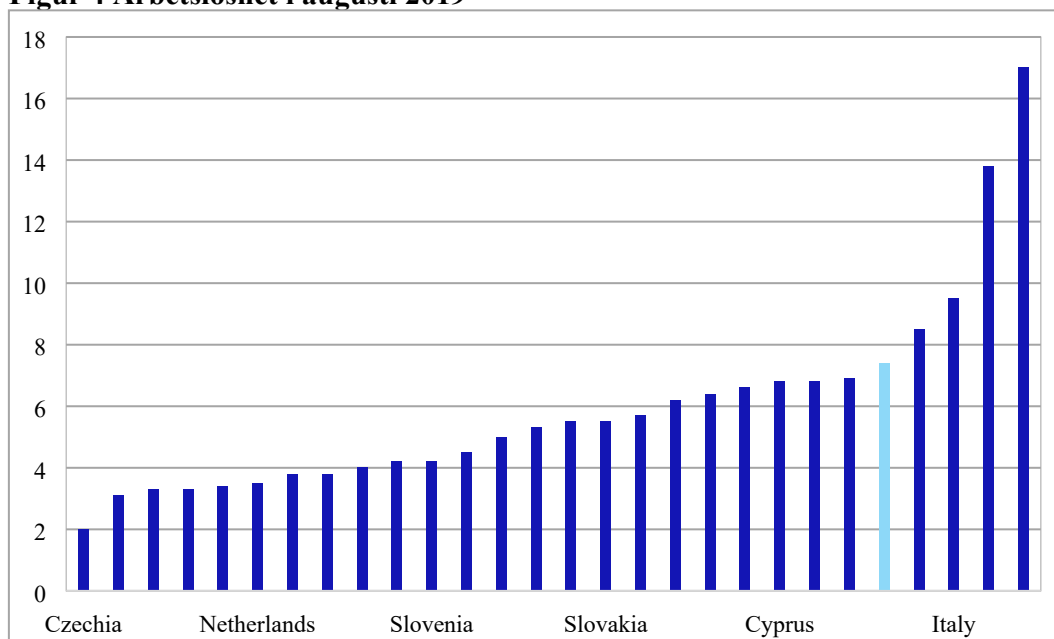
Figur 3 Bedömning av resursutnyttjandets utveckling

Källa: Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet.

Sammantaget innebär det att de flesta prognosmakare tror på en tillväxttakt på mellan 1,5 och 2 procent per år de närmaste åren. Det innebär att bnp-gapet långsamt blir mindre och sluts uppifrån år 2022.

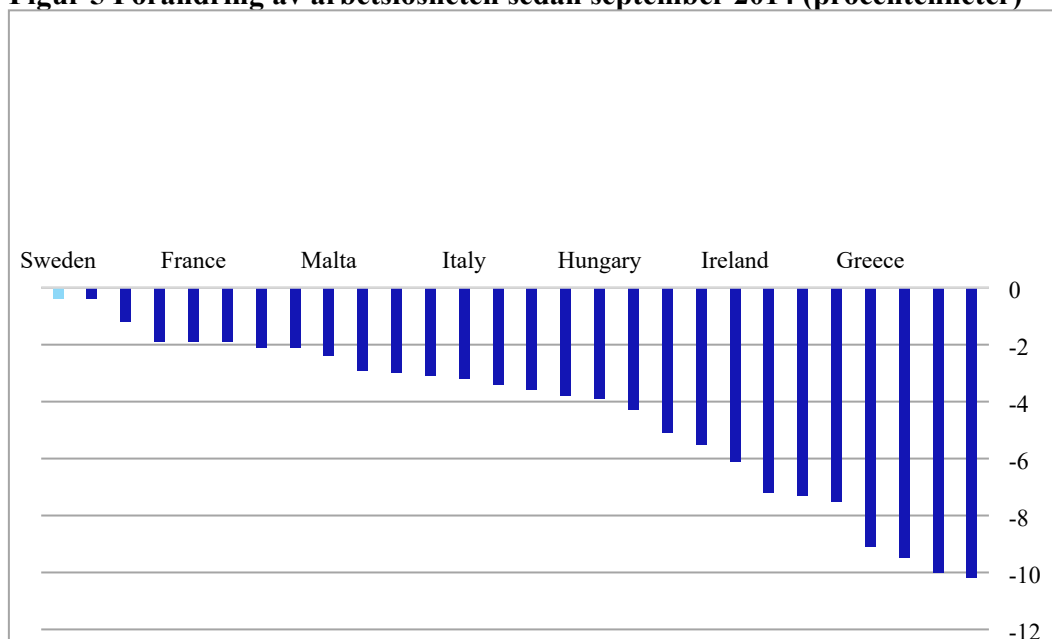
Figur 4 Arbetslöshet i augusti 2019

Källa: Eurostat.

För att understödja tillväxten framöver bör den ekonomiska politiken användas för att vidta åtgärder som frigör ytterligare produktionsresurser i ekonomin och stimulerar produktivitetstillväxten. På så sätt kan potentiell bnp och potentiell sysselsättning öka, och på sikt även Sveriges välbefinnande. Samtidigt måste omställningskapaciteten i svensk ekonomi förstärkas ytterligare. För att värna Sveriges välbefinnandeutveckling krävs att de strukturella reformer som genomfördes under alliansregeringen nu följs upp med nya åtgärder för investeringar och omställning och för att främja inträdet på arbetsmarknaden. Riksbanken konstaterar att effekterna av Alliansens reformer troligen varit stora, men Konjunkturinstitutet anser samtidigt att effekterna av dessa nu i huvudsak har realiserats. Eftersom den nuvarande regeringen inte har klarat av att genomföra några reformer som kan antas ge högre sysselsättning och tillväxt är behovet av nya reformer stort för att Sverige ska fortsätta utvecklas väl. Bristen på en tydlig arbetslinje sedan 2014 kan illustreras av att Sverige sedan Stefan Löfven blev statsminister har utvecklats sämre när det kommer till arbetslösheten än alla andra 27 EU-länder.

Figur 5 Förändring av arbetslösheten sedan september 2014 (procentenheter)

Källa: Eurostat.

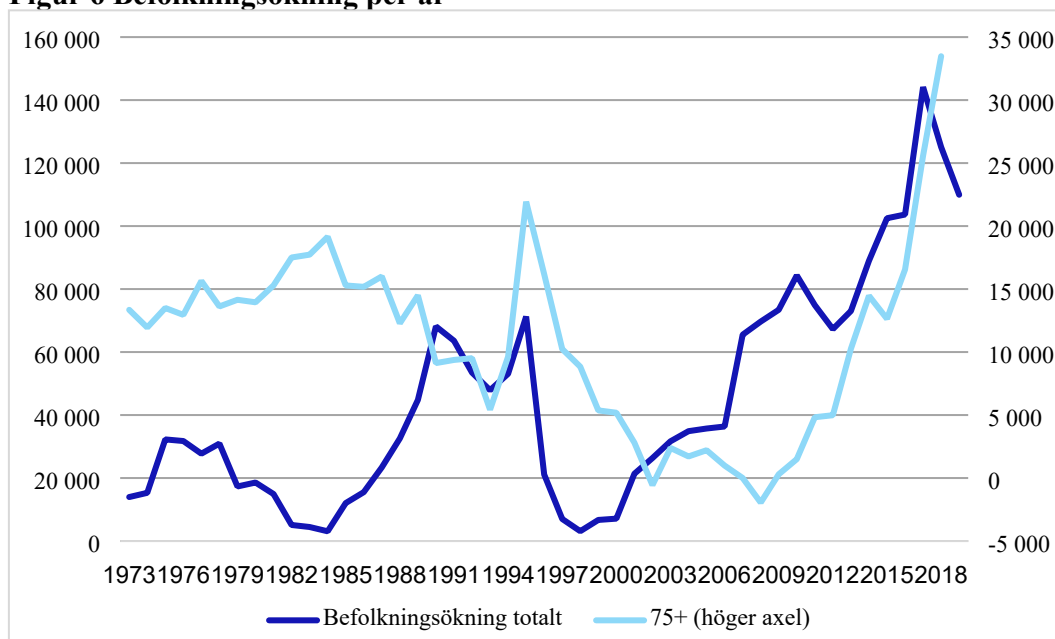
Reformbehovet är särskilt påtagligt i ljuset av att Sverige ser ut att utvecklas sämre än jämförbara länder de kommande åren. På lång sikt avgörs vår välförhållanden utveckling dels av teknikutvecklingen i världen i stort, alltså hur den så kallade teknikfronten utvecklas, dels av hur nära vi ligger teknikfronten. Som ett litet land har Sverige svårt att påverka den globala teknikutvecklingen annat än i vissa begränsade sektorer. Däremot kan vi påverka hur snabbt Sverige tar till sig ny teknik och hur väl de befintliga resurserna utnyttjas. Att produktivitetsutvecklingen i världsekonomin har varit svag det senaste decenniet är ett problem också för Sverige, men något som vi har väldigt svårt att påverka. Sedan 2014 har dock Sverige, trots högkonjunktur och minusräntor, presterat sämre än andra länder, främst till följd av en politik som försvårar för företagande och tillväxt. Skatterna har ökat kraftigt, regleringarna har ökat och reformerna har uteblivit. Regeringen lade ner en utredning om entreprenörskap då den bland annat skulle undersöka skatter som är skadliga för entreprenörskap. Bolagsskatten har inte blivit mindre betungande (skattesatsen kommer sänkas när avdragsmöjligheterna begränsas, men skatteuttaget blir lika stort) och reformer på bostadsmarknaden har uteblivit.

2.2.1 Kommunerna står inför stora utmaningar

Sveriges kommuner och regioner är under ett allt större tryck till följd av den demografiska utvecklingen med fler barn och fler gamla samt att kommunerna nu i stor utsträckning får bära kostnaderna för en misslyckad integration.

Sveriges befolkning har vuxit snabbare än någonsin tidigare. Befolkningsökningen är större det senaste decenniet än de tre decennierna dessförinnan, sammantaget. Snabbast växer gruppen invandrare från lågt utvecklade länder och personer över 75 år.

Figur 6 Befolkningsökning per år

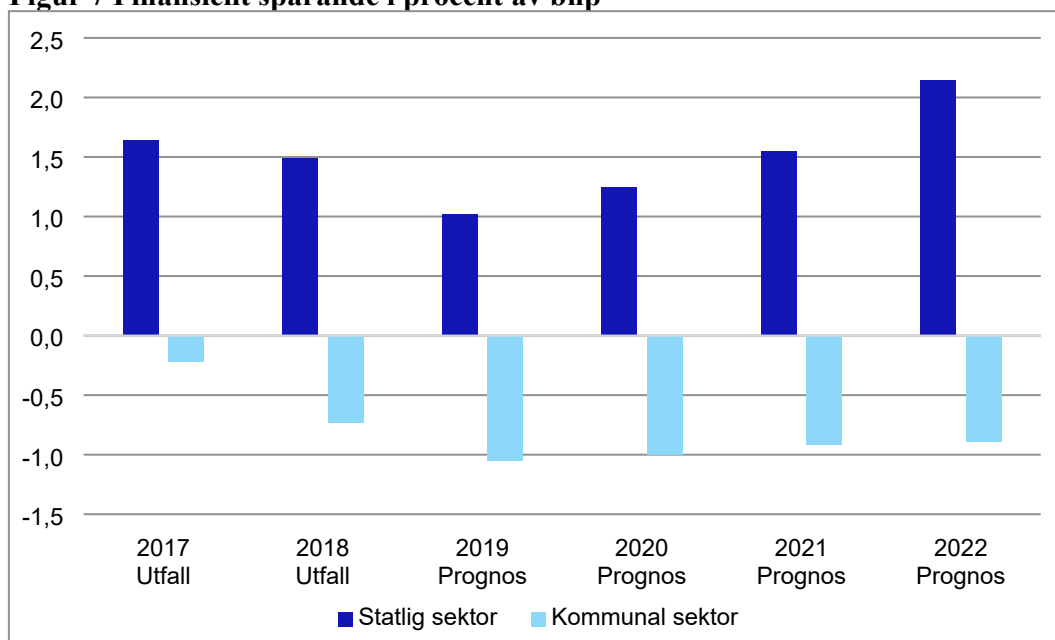

Källa: SCB.

ESV prognostiserar att överskotten i staten kommer att öka de kommande åren, samtidigt som underskotten växer i kommunsektorn. Underskotten drivs bland annat av stora investeringsbehov hos kommunerna. Dessutom kommer de demografiska förändringarna leda till lägre intäkter och högre kostnader för många kommuner, vilket, givet kommunernas balanskrav, driver fram antingen höjda skatter eller nedskärningar.

Det är viktigt att det kontinuerligt sker effektivisering i den kommunala verksamheten, men det är också uppenbart att kommunsektorn i detta läge behöver ökade resurser och att staten har möjlighet att tillföra resurser.

Figur 7 Finansiellt sparande i procent av bnp

Källa: Ekonomistyrningsverket.

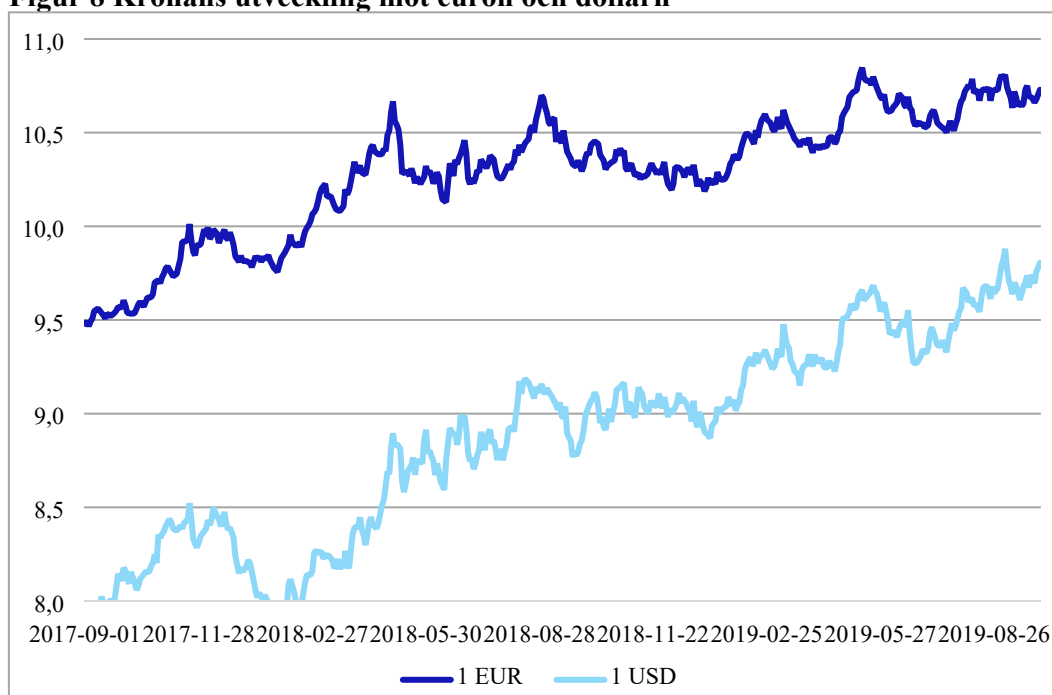
Kommunernas ekonomichefer förväntar sig påtagliga kostnadsökningar på en rad områden enligt en undersökning från SKL. Flest tror att kostnaderna för försörjningsstödet ska öka betydligt, men även kostnaderna för förskola och grundskola ser ut att öka påtagligt i många kommuner

2.2.2 Krisen kan komma fortare och bli djupare än i huvudscenariot

Även om huvudscenariot är att konjunkturen mattar av i relativt måttlig takt kommer det allt fler signaler på att inbromsningen blir snabbare och djupare, både globalt och i Sverige. Regeringens prognos om en tillväxt på 1,4 procent 2020 och en arbetslöshet som toppar på 6,5 kan därför snart visa sig vara alltför optimistisk. Det finns flera riskfaktorer som i så fall talar för att lågkonjunkturen då kan bli svår.

För det första är räntorna redan mycket låga. Under andra halvan av 2008 sänkte Riksbanken reporäntan med nära 5 procentenheter vilket gav en kraftig stimulans och motverkade fallet i ekonomin. Med räntor som redan i dag är negativa kommer det inte vara möjligt att göra en så kraftig sänkning denna gång, och penningpolitiken kommer troligen inte kunna bidra i samma utsträckning. Riksbanken har ett antal andra åtgärder som den kan vidta i stället, men dessa är oprövade och det finns en osäkerhet kring vilken effekt de kommer att få.

Figur 8 Kronans utveckling mot euron och dollarn

Källa: Riksbanken.

I konjunkturedgångar brukar också kronan försvagas vilket fungerar som stimulans för den svenska exportindustrin och bidrar till att minska antalet uppsägningar. I dag är kronan redan på mycket låga nivåer jämför med både euron och dollarn: På två år har kronan fallit med 13 procent mot euron och nästan 25 procent mot dollarn. Det är därför inte självklart att en fallande krona kan stötta ekonomin på samma sätt som vi har vant oss vid under tidigare konjunkturedgångar.

För det tredje är arbetslösheten hög för att vara en högkonjunktur. Skulle ökningen av arbetslöshet likna de vi har sett i tidigare nedgångar kan arbetslösheten nå mycket problematiska nivåer. Det gäller inte minst gruppen utrikes födda som i dag utgör en

majoritet av de arbetslösa. Skulle utvecklingen likna den förra krisen skulle arbetslösheten för utrikes födda nå 24 %, nästan en fjärdedel. För utrikes födda från asiatiska och afrikanska länder skulle arbetslösheten bli över en tredjedel. Av kvinnor från afrikanska länder skulle den bli nära 50 procent.

För det fjärde är skuldsättningen hos hushållen fortsatt på rekordhög nivåer till följd av låga räntor och en illa fungerande bostadsmarknad. Det riskerar att förstärka konjunkturedgången vid ett boprisfall eller en ränteuppgång till följd av att hushållen drar ned på sin konsumtion.

För det femte har inte den längsta högkonjunkturen på flera decennier använts av den socialdemokratiskt ledda regeringen för att stärka Sveriges långsiktiga tillväxtförmåga och konkurrenskraft. Företagsklimatet har försämrats och statens utgifter för bidrag och transfereringar har höjts. Detta kan komma att bli kostsamt när inte god tillväxt i omvärlden ger Sverige draghjälp.

För det sjätte har Sverige sällan normala nedgångar. Som ett litet exportberoende land drabbas Sverige ofta oproportionerligt hårt när konjunkturen försämras i omvärlden. Det finns en tydlig risk att så kommer bli fallet också nästa gång. Det är därför hög tid att börja förbereda Sverige för den kommande lågkonjunkturen. Det finns i budgetpropositionen för 2020 få tecken på att regeringen har kommit till den insikten.

3 Moderaternas riktlinjer för den ekonomiska politiken

Moderaternas politik syftar till att bygga ett samhälle som tar tillvara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa samtidigt som vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete.

Med fler sysselsatta ökar välbördet i samhället. Dessutom ökar det skatteintäkterna som finansierar välfärden. När fler kommer i arbete ökar resurserna så att vi kan säkerställa kortare köer i vården, mer kunskap i skolan, fler poliser i hela landet och ett Sverige som håller ihop.

3.1 Riktlinjer för budgetpolitiken

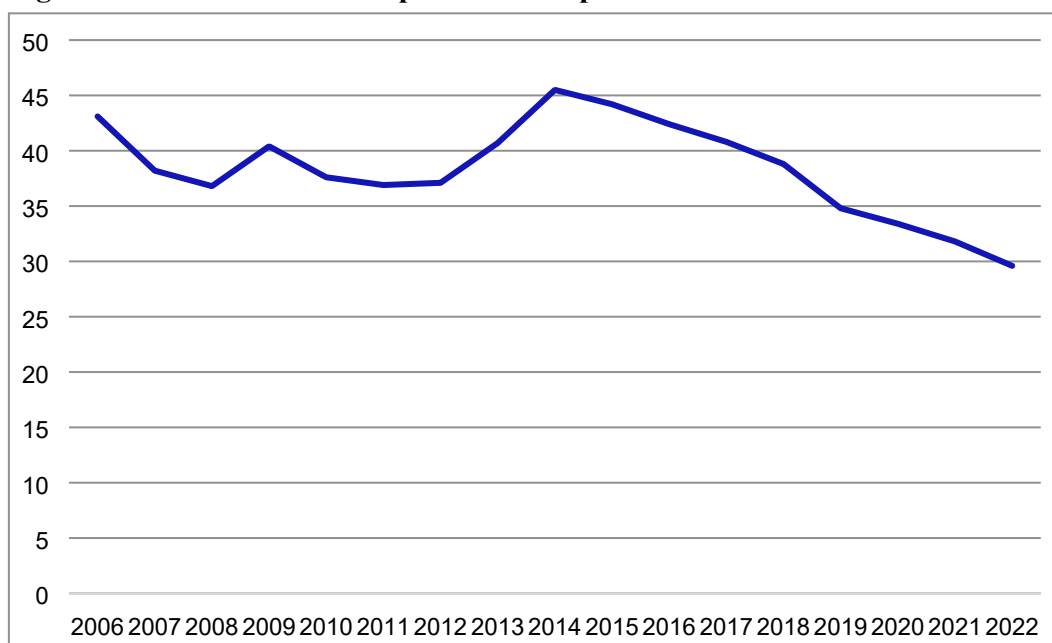
Reformutrymmet i en budget sätts utifrån överskottsmålet. Det nya överskottsmålet har gällt i mindre än ett år och gör gällande att det finansiella sparandet ska vara 0,33 procent per år över en konjunkturcykel. Som indikator för detta används konjunkturjusterat, eller strukturellt, sparande, alltså sparandet korrigerat för effekter av konjunkturen på skatteinkomster och utgifter, huvudsakligen arbetsmarknadsrelaterade sådana. Ett viktigt skäl för att ha ett överskottsmål är att skapa trovärdighet för den ekonomiska politiken. Därför är det problematiskt att man, som regeringen, inte når målet när det precis har införts. I regeringens budget föreslås ett finansiellt sparande på 0,3 procent, vilket justerat för konjunkturen blir 0,2 procent.

Figur 9 Finansiellt och strukturellt sparande

	2018	2019	2020	2021	2022
Finansiellt sparande (% av bnp)	0,9	0,4	0,4	0,5	1,1
Strukturellt sparande (% av potentiell bnp)	0,0	0,0	0,3	0,5	1,2
Förändring strukturellt sparande		0	+0,3	+0,1	+0,7

Moderaterna anser att det finns ett egenvärde i att uppfylla överskottsmålet, särskilt när det nu sänks. Det är problematiskt för målets legitimitet att vi har en finansminister som inte en enda gång nått överskottsmålet, inte ens när det nu sänkts.

När överskottsmålet reformerades infördes också ett skuldankare. Skuldankaret är inget operativt mål utan ett riktmärke för den önskade skuldnivån och är satt till 35 procent. Avvikelser på mer än 5 procent av bnp ska förklaras för riksdagen. Enligt nu liggande prognoser kommer det att bli aktuellt år 2022. Om vi nu går in i en sämre konjunktur kan detta dock snart förändras. Det var fallet inför finanskrisen, då offentliga sektorns bruttoskuld prognostiserades gå under 20 procent år 2011. I stället nådde skulden 45 procent några år senare. Därför är försiktighet påkallat också nu. Det finns därför i detta läge ingen anledning att inleda en diskussion om ett förändrat ramverk eller förändrade målnivåer.

Figur 10 Maastrichtskulden i procent av bnp

Källa: Konjunkturinstitutet.

En annan del av det finanspolitiska ramverket är utgiftstaket, som utgör en övre gräns för statsbudgetens utgiftsnivå. Genom utgiftstaket ges riksdag och regering förbättrade möjligheter till kontroll och styrning av utgifterna. Enligt de riktlinjer som finns bör en buffert för oförutsedda händelser lämnas obudgeterad under utgiftstaket för nästkommande budgetår. Hur stort budgetutrymme för reformer på utgiftssidan slutligen blir beror bland annat på hur stor del av budgeteringsmarginalen som under de kommande åren tas i anspråk av oförutsedda utgiftsökningar, till exempel till följd av ökning av volymer i de rättighetsbaserade transfereringssystemen eller den makroekonomiska utvecklingen.

Figur 11 Moderaternas förslag till utgiftstak

	2019	2020	2021
Utgiftstak	1 357	1 403	1 440
Takbegränsade utgifter	1 337	1 375	1 398
Budgeteringsmarginal	20	28	42
Budgeteringsmarginal, % av takbegränsade utgifter	1,5	2,0	3,0
Utgiftstak som andel av bnp	26,4 %	26,3 %	26,0 %

3.1.1. Krisberedskap

Sverige har lärt sig hantera kriser den hårda vägen. Det första man ska göra är att se över sitt hus i tid. När Sverige gick in i finanskrisen hade vi två år av mycket omfattande strukturreformer som långsiktigt höjde tillväxten och sysselsättningen, samtidigt som överskotten i offentliga finanser var 3,4 procent. Det gjorde att hushållen var motståndskraftiga och drivkrafterna till arbete starka samt att regeringen hade de finansiella musklerna att stötta ekonomin när krisen kom. Situationen är en annan nu.

Arbetslösheten är högre nu än inför den förra krisen och överskotten mindre. Under inget av de senaste fyra åren har sparandet varit lika stort som under något av åren som ledde fram till finanskrisen. Det är oroande, inte minst eftersom vi troligen inte kommer att få särskilt mycket draghjälp av vare sig penningpolitiken, där de traditionella verktygen i och med minusräntan i princip är uttömda, eller av finanspolitik i omvärlden, där statskulden är högre än tidigare, i EU och USA i snitt 50 procent högre än för 10 år sedan.

Det spelar roll, för när krisen väl kommer behöver finanspolitiken ha muskler för att dämpa nedgången och påskynda återhämtningen. Är krisen mild räcker det med de så kallade automatiska stabilisatorerna: att skatteintäkter utan aktiva beslut sjunker och transfereringsutgifter stiger vid en konjunktur nedgång. Ökade resurser till arbetsmarknadspolitiken brukar också räknas hit. Ett grundkrav för styrkan i de offentliga finanserna är att dessa automatiska och semiautomatiska stabilisatorer ska kunna verka fullt ut.

Det är möjligt att det räcker: De prognoser som ligger nu tyder på att den kommande nedgången inte blir så djup, men vi vet att ekonomernas modeller är dåligt lämpade för att förutse ovanliga händelser. Vi vet också att Sverige ytterst sällan har normala konjunktur nedgångar enligt skolboken. Svensk industri och svenskt näringsliv är extra konjunktur känsliga, och när krisen väl kommer blir den ofta extra djup.

Därför bör vi planera för en aktiv finanspolitik, kanske till och med en mycket expansiv finanspolitik om övriga verktyg är uttömda. Här utgör inte överskottsmålet någon större begränsning. Så länge förtroendet hos marknader och medborgare för styrkan i offentliga finanser är intakt är det svårt att se att regeringen skulle få någon större kritik för att politiken är för expansiv. Under finanskrisen kom kritiken uteslutande från de som tyckte att politiken var för stram, bland annat från Stefan Löfven. De som vill ändra överskottsmålet gör det för att de tycker att regeringen ska kunna hjälpa Riksbanken och stimulera ekonomin nu, med ett fortsatt högt resursutnyttjande, inte för att det skulle vara svårt att stimulera ekonomin i kristider.

Nästa fråga är hur ekonomin ska stimuleras. Där finns många lärdomar att dra från finanskrisen. Först och främst ska man underlätta för den ordinarie verksamheten att fortsätta så ostört som möjligt. Moderaterna kommer i en kris därför ge betydande belopp till kommuner och regioner för att säkerställa att de kan undvika uppsägningar.

Det visade sig att det var en effektiv åtgärd för att värna både jobb och välfärd. Dessutom bör man underlätta för företagen genom att senarelägga skattebetalningar och möjliggöra för dem att minska sina anställdas arbetstid i stället för att säga upp när efterfrågan viker.

Ytterligare en lärdom från finanskrisen är att ökade infrastrukturinvesteringar tyvärr inte är ett särskilt effektivt konjunkturpolitiskt verktyg i en modern demokratisk ekonomi. Det finns få ”spadfärdiga” projekt, och nya projekt tar ofta lång tid innan de kan inledas. Möjligheten att tidigarelägga projekt ska givetvis undersökas och prioriteras, men det bör finnas en låg förväntan kring hur stora volymer det troligen kommer att vara frågan om.

Hushållens ekonomi kommer också att behöva stärkas. Moderaternas slutsats är att man i första hand bör tidigarelägga sådant som ändå på sikt behöver göras, helt enkelt eftersom det är väldigt få av krisåtgärderna som kan rullas tillbaka. Eftersom det fortfarande behöver bli mer lönsamt att arbeta och att utbilda sig i Sverige kommer därför en moderat stimulanspolitik i hög grad bygga på strukturellt riktiga reformer som också stimulerar ekonomin, framförallt genom ytterligare sänkningar av skatten på arbete.

Samtidigt drabbar en kris oftast svaga grupper allra hårdast, och för att krispolitiken ska uppfattas som legitim kommer det också behövas åtgärder riktade mot dessa grupper. Man ska dock vara medveten om att dessa åtgärder högst sannolikt kommer att bli kvar också efter att krisen är över. Så man bör i möjligaste mån undvika åtgärder som minskar drivkrafterna till arbete.

Vid riktigt allvarliga kriser undermineras förtroendet för det finansiella systemet som sådant. Sverige har upplevt två sådana kriser de senaste decennierna, och sättet på vilket ansvariga moderata ministrar hanterade dessa kriser har blivit stilbildande. Det övergripande målet är att se till att det finansiella systemet fortsätter att fungera, att hushåll och företag får lån och att betalningsväsendet fungerar. Det kan handla om att underlätta för de svenska bankerna att klara sin upplåning eller att i slutändan, när alternativen är uttömda, ta över systemviktiga banker. Det handlar dock aldrig om att rädda bankernas ägare. I denna del är beredskapen troligen betydligt bättre än inför finanskrisen. Det finns nu ett system för krishantering redan innan krisen har inträffat, både i Sverige och på EU-nivå. Varje kris är dock unik och systemet har inte testats ännu. Oavsett system bygger dock krishanteringen på att förtroendet för statens betalningsförmåga är intakt och att offentliga finanser är tillräckligt starka för att kunna garantera hela eller delar av ett av Europas största banksystem.

För att kunna genomföra en aktiv krispolitik krävs dock ordning och reda i de offentliga finanserna, vilket förutsätter stora överskott i goda tider och att regeringen inte bygger in stora kostnadsökningar vars fulla omfattning blir synlig först i sämre tider. Det är därför som Moderaterna har varit så kritiska till att Magdalena Andersson har sparat för lite, och till åtgärder som familjeveckan, friåret och andra höjda bidrag. Kostnaden för denna politik kommer att synas först i lågkonjunkturen.

3.2 Reforminriktning

Den moderata reforminriktningen i budgetmotionen för 2020 vilar på tre ben. Vi ska återupprätta samhällskontraktet och se till att alla svenskar får valuta för skattepengarna. Vi ska värna sammanhållningen, dela bördorna rättvist och skapa möjligheter för alla att skapa sig ett gott liv i Sverige.

3.2.1 Återupprätta samhällskontraktet

Det grova våldet har nått rekordnivåer. I år har 214 skjutningar och 144 sprängningar ägt rum i Sverige. Gängen blir allt aggressivare och mer våldsbenägna. Utsattheten för sexualbrott och personrån ökar, inte minst mot unga. Polisnärvaron är för låg och svenska folket har fått nog. Vi kan inte, som regeringen, vänta på att fler poliser ska utbildas. I syfte att snabbt öka tryggheten föreslår Moderaterna bland annat en miljard kronor extra till Polismyndigheten för att anställa eller anlita uppemot 2 000 ordningsvakter som kan bistå polisen med att upprätthålla trygghet på gator och torg. Samtidigt föreslår vi bland annat betald polisutbildning och högre löner för att fler ska vilja söka sig till och stanna kvar i yrket. Totalt innebär Moderaternas satsningar mer än 2,5 miljarder kronor för fler poliser och ökad trygghet år 2020. Vidare fortsätter vi förstärka den svenska försvarsförmågan.

Ytterligare satsningar görs också på övriga rättsväsendet, något som är nödvändigt om Sverige ska kunna trycka tillbaka den växande brottsligheten.

På samma sätt står vi upp för vår förmåga att skydda Sveriges gräns i en allt oroligare omvärld. Moderaterna fortsätter att stärka den svenska försvarsförmågan.

Sveriges kommuner och regioner är under ett allt större tryck till följd av förändringar i demografin med fler barn och äldre samt att kommunerna nu i stor utsträckning får bära kostnaderna för en misslyckad integration. Samhällskontraktet hotas när kommuner och landsting som följd får svårt att upprätthålla den välfärd medborgarna ska kunna förvänta sig. Det kan Moderaterna inte acceptera. Därför presenterar vi i vår budget en höjning av de generella statsbidragen till kommuner och regioner på sammanlagt 14 miljarder kronor år 2020, 9 miljarder mer än regeringen.

Ska vi prioritera välfärdens kärna och statens kärnuppgifter måste statens kostnader minska. Hotet mot välfärdsstaten är inte att kostnaderna hålls i schack utan när de inte gör det. En av Moderaternas viktigaste uppgifter är att se till att stoppa skenande utgifter. En välfärdsstat kan aldrig tillåta att utgifterna växer okontrollerat. Den läxan har vi lärt oss flera gånger: Under 1980-talet när utgifterna som helhet växte för snabbt. Under 1990-talet och 00-talet när först kostnaderna för arbetslösheten och sedan kostnaderna för förtidspension tilläts växa till nivåer vi inte sett tidigare. Under finanskrisen och eurokrisen när det i många länder kostade enorma belopp att rädda det finansiella systemet, dock inte i Sverige tack vare en skicklig krispolitik av den dåvarande alliansregeringen. Senast när en alltför stor flyktinginvandring kostat först staten och nu kommunerna mångmiljardbelopp. Vi genomför därför betydande besparingar på migrationen genom att föreslå ett volymmål som skulle minska antalet asylsökande, och därmed kostnaderna. Det är också därför vi reformerar budgetprincipen för biståndet och avskaffar enprocentsmålet. Inga utgifter ska få växa okontrollerat år från år. Då kommer vi inte ha råd med vare sig statens kärnuppgifter eller välfärden.

3.2.2 Ett sammanhållet Sverige

Framtidsutmaningar ska vi tackla tillsammans, inte var och en för sig. Kostnaderna för klimatomställningen måste fördelas rättvist, annars kommer vi aldrig att få acceptans för omställningen. Vissa tar tunnelbanan till jobbet – andra bilen. Om Sverige ska hålla ihop måste alla ha råd att transportera sig till jobb, familj och vänner och fritidsaktiviteter. Skatten på drivmedel slår i dag alltför orättvist mot den som bor utanför

storstaden och som är beroende av bilen för att få vardagen att gå ihop. Moderaternas budget innebär att priset på bensin och diesel sänks med en krona vid pumpen nästa år.

Lika viktig är sammanhållningen mellan generationer. Vi behöver förändra synen på ålder och i större utsträckning ta tillvara kompetensen hos erfarna medarbetare. Och alla pensionärer som varit med och byggt Sverige – inte bara de med högst pensioner – förtjänar sänkt skatt. Därför sänker vi i den här budgeten, liksom vi gjorde i budgeten för 2019, skatten för alla pensionärer. Dubbelt så mycket och för dubbelt så många som regeringen.

Sverige ska vara ett land där integrationen i stället för att – som i dag – vara ett problem bidrar till att lösa problem. Med språkkrav för de vuxna och en skola som fokuserar på kunskap, ges förutsättningar för alla som är nya i Sverige att komma in i samhället och vara med och bidra till det gemensamma. Den svenska sammanhållningen är bland det viktigaste vi har. Den riskerar att på allvar skadas om vi inte gör något åt dagens problem. Det räcker inte med att tackla våra problem; vi måste också göra det tillsammans.

Sammanhållningen kräver också en inkomstfördelning som människor uppfattar som rättvis. Flit, ansträngning och entreprenörskap ska löna sig, men sammanhållningen äventyras om förutsättningarna för människor blir alltför olika. Därför spelar utformningen av budgeten roll. Med regeringens budget gynnas den rikaste tiondelen mest. Med Moderaternas budget gynnas den tiondel som har näst lägst inkomst mest.

3.2.3 Tillväxtreformer

Arbetslösheten bland utrikes födda har nått rekordnivåer och motsvarar nu hälften av alla arbetslösa. Att fastna i bidragsberoende är förödande för både individ och samhälle. Därför tar vi i den här budgeten ett stort tag om bidragen. Vi föreslår skärpta krav för att erhålla försörjningsstöd, kvalificering in i bidragssystemen, krafttag mot bidragsfusk – och ett bidragstak, så att det alltid lönar sig att ta ett jobb. Inte minst förstärker Moderaterna jobbskatteavdraget så att alla som tjänar över 13 000 kronor per månad får en skattesänkning på 3 200 kronor per månad. Sammantaget med den skattelättnad som genomfördes i budgeten för 2019 får en medelinkomsttagare sänkt skatt med uppemot 500 kronor per månad. Tillsammans innebär de samlade reformerna inom det här området att fler människor kommer att gå från bidrag till jobb.

Höga marginalskatter minskar samtidigt drivkraften att utbilda sig och att arbeta mer. ”Hälften kvar” av en löneökning ska vara en princip som gäller alla. Därför föreslår vi nu att nivån på den statliga inkomstskatten trappas ned med en procent per år. Tillsammans med avskaffandet av värnskatten tar vi därmed steg mot att sänka världens högsta marginalskatter. Samtidigt gör vi expertskatten mer konkurrenskraftig för att öka tillgången på kompetens och därmed möjliggöra fler investeringar i Sverige.

Det är företag som växer och anställer som lägger grunden för vår framtida välfärd. Därför måste de få bättre förutsättningar att lyckas. Skattesystemet behöver inte fler särlösningar, som regeringen och stödpartierna nu föreslagit. Vad som behövs är i stället en skattereform som utgår från samhällsproblemen och med syfte att förenkla för företag att skapa fler jobb, öka tillväxten och värna sammanhållningen. I budgetmotionen tar vi ytterligare steg i skattereformen där skatt på arbete växlas mot skatt på konsumtion och konsumtionslån. Netto sänks dock skatterna med drygt 12 miljarder kronor utöver skattesänkningarna i budgetpropositionen.

Sveriges tillväxt är beroende av en trygg elförsörjning. Elektrifieringen är dessutom en central del i vår klimatomställning. Nu presenterar vi ett omfattande elektrifieringspaket med satsningar på bland annat fjärde generationens kärnkraft.

Vi gör också stora effektiviseringar av klimatpolitiken, där vi säger nej till klimatåtgärder som dömts ut som ineffektiva eller verkningslösa och ersätter dem med åtgärder som ger mer nytta per satsad krona – elektrifiering i Sverige och klimatinvesteringar och klimatbistånd i omvärlden där pengarna gör som mest nytta.

För att säkra framtidens kompetensförsörjning och tillväxt ökar vi också undervisningstiden i skolan, så att alla ungdomar kan möta framtiden med rätt kunskaper.

Figur 12 Reformerna och finansiering i Moderaternas budgetmotion för 2020

Miljarder kronor

Prioriterade reformer	2020	2021	2022
Återupprätta samhällskontraktet	19,0	26,6	38,3
<i>Ett tryggt Sverige</i>	3,5	4,2	6,0
Statliga ordningsvakter för att avlasta polisen	1,0	1,0	1,0
Fler polisanställda och betald polisutbildning	0,1	0,1	1,5
Återanställ poliser och stärk det administrativa stödet	0,5	0,5	0,5
Bättre möjligheter att lösa brott och övrigt	0,5	0,6	0,7
Ökat anslag åklagarna, domstolarna och Kriminalvården	0,9	1,4	1,5
Ökat anslag Säkerhetspolisen	0,2	0,2	0,2
Övriga förslag på rättsväsendet m.m.	0,3	0,5	0,6
<i>Valuta för skattepengarna</i>	14,2	19,8	24,5
Motverka skattechöjningar och nedskärningar i välfärden	9,3	14,7	19,3
Omvandla riktade statsbidrag till generella	4,9	5,0	5,2
<i>God tillgänglighet och hög kvalitet i sjukvården</i>	0,8	0,9	1,0
Uppdaterad och utökad cancerstrategi	0,6	0,6	0,6
Bättre villkor för sjuksköterskor	0,2	0,3	0,4
Ett säkert Sverige i en orolig värld	0,6	1,8	6,9
Ett starkare svenskt försvar	0,5	1,6	6,6
Stärkt civilt försvar	0,1	0,2	0,3
Stärk sammanhållningen	18,5	20,1	21,2
<i>Bättre integration</i>	0,5	0,5	0,5
Rättssäker migrationsprocess	0,2	0,2	0,2
Utökad samhällsorientering och språkförskola	0,1	0,1	0,1
Insatser i utsatta områden	0,2	0,2	0,2
<i>Sammanhållning över generationer</i>	10,2	10,5	10,7
Sänkt skatt för alla pensionärer	8,8	9,1	9,3
Förbättrat grundskydd för pensionärer m.m.	1,4	1,4	1,4
<i>Sammanhållning i hela landet</i>	7,8	9,1	10,0
Sänkta drivmedelsskatter	7,0	7,4	8,4
Avskaffad flygskatt	0,7	1,6	1,5
Goda villkor på landsbygden	0,2	0,1	0,1

Prioriterade reformer	2020	2021	2022
Högre tillväxt och fler jobb	28,5	32,4	35,7
<i>Stärkt arbetslinje och ökat företagande</i>	23,8	26,8	29,6
Sänkt skatt för alla som arbetar	15,0	15,0	15,0
Avskaffad värnskatt	6,1	6,1	6,1
Hälften kvar ska gälla alla	2,5	5,1	7,8
Förbättrad expertskatt och stärkt forskning	0,2	0,6	0,7
Bättre möjligheter till omställning	0,0	0,2	0,2
<i>En skola där fler lär sig mer</i>	0,7	1,4	1,8
Förlängda skoldagar och utökad lovskola m.m.	0,6	1,3	1,8
Kultur som stimulerar till lärande	0,1	0,1	0,1
<i>Ett klimatsmart Sverige</i>	4,0	4,2	4,2
Elektrifiering av industri och transporter	1,5	1,7	1,7
Klimatbistånd och effektiva klimatinvesteringar	2,3	2,3	2,3
Renare hav och vattendrag	0,3	0,3	0,3
Skatteförslag från vår- och budgetpropositionen som avvisas	2,3	3,7	8,8
Höjd kemikalieskatt	0,0	0,5	0,5
Skatt på plastbärkassar	2,1	2,8	2,8
Skatt på avfallsförbränning	0,2	0,4	0,5
Bankskatt	0,0	0,0	5,0
Summa reformer	68,4	82,8	103,9
Finansiering och budgetförstärkningar			
<i>Finansiering och budgetförstärkningar på utgiftssidan</i>	36,8	43,3	48,5
Effektivisering av myndigheter	0,7	0,8	0,8
Effektivisering av arbetsmarknadspolitiken	0,9	1,3	1,6
Effektivisering och omfördelning av biståndet	7,0	9,0	14,0
Effektivisering av miljö- och klimatpolitiken	2,9	2,6	2,6
Avvisning av vissa ökade myndighetsanslag i budgetpropositionen	0,5	0,5	0,6
Avskaffa byggsubventionerna	2,3	3,2	3,0
Reformerade transfereringar rörande arbetsmarknaden	6,0	6,4	6,5
Reformerade transfereringar rörande sjukförsäkringen	4,7	4,8	4,8
Effekter av en stramare migrationspolitik	1,5	3,3	4,7
Kvalificering till välfärden	1,2	1,1	1,1
Omprioriteringar skol- och kulturområdet	0,9	1,5	2,0
Omfördelning riktade till generella	8,2	8,8	6,9
<i>Finansiering och budgetförstärkningar på inkomstsidan</i>	18,1	21,4	24,0
Höjd moms från 12 % till 15 %	10,5	9,6	10,1
Avskaffat ränteavdrag för lån utan säkerhet	1,0	2,0	3,0
Avvisning av vissa skattesänkningar i budgetpropositionen	3,5	6,8	8,2
Övriga skattehöjningar	3,1	3,0	2,7
<i>Förslag som återfinns i budgetpropositionen</i>	18,3	17,6	22,6
Utgiftsförslag som återfinns i budgetpropositionen	6,9	6,3	11,3
Skatteförslag som återfinns i budgetpropositionen	11,4	11,3	11,3
Summa finansiering och budgetförstärkningar	73,1	82,2	95,1

4 Återupprätta samhällskontraktet

Sverige ska vara ett land där alla gör sin del, men där också alla känner att de får något tillbaka. Att varje skattekrona går till rätt sak. Det är kärnan i samhällskontraktet. Att medborgare jobbar och betalar skatt. Och att staten upprätthåller tryggheten – i alla delar av landet. Att kommunerna klarar av att tillhandahålla den välfärd som vi alla har rätt att förvänta oss. Vår stora uppgift de kommande åren är att tillsammans få ordning på Sverige igen. För i dag brister det svenska samhällskontraktet.

Moderaterna vill återupprätta samhällskontraktet. Det handlar om att korta de växande vårdköerna och se till att klassrummen åter blir en plats för klassresor. Det handlar om att krossa gängkriminaliteten och upprätthålla lag och ordning – för alla. Det handlar om att stärka Sveriges försvar i en allt mer orolig värld.

Klarar vi det så kan vi tillsammans bygga ett nytt Sverige med framtidstro där svenska skattebetalare fullt ut får valuta för sina skattepengar.

4.1 Ett tryggt Sverige

Sveriges framtid står på spel. De kriminella gängerna håller delar av Sverige i ett järngrepp. De hotar inte bara enskilda människors liv och trygghet utan hela det svenska samhällskontraktet. Gängens makt och våld skadar det förtroende och den tillit som vårt samhällsbygge vilar på. Moderaterna är fast beslutna att knäcka de kriminella gängerna och återupprätta tryggheten i Sverige. I den här budgeten föreslås den största satsningen på polis och rättsväsende i modern tid.

Sverige måste bli ett tryggare land att bo och leva i. Det kräver en politisk mobilisering mot det grova våldet här och nu. Och det kräver en politik som konsekvent stärker polisen genom resurser för att få fler polisanställda och goda villkor så att fler väljer att bli poliser och så att de som är poliser i dag stannar kvar i yrket. En stramare rättspolitik krävs med exempelvis dubbla straff för gängkriminella, slopad mängdrabatt och ungdomsrabatt samt en uthållig kamp mot terrorismen.

Att lag och ordning upprätthålls är en förutsättning för att samhället ska fungera. Brottslighet drabbar både människors faktiska och upplevda frihet såväl som hela samhällsekonomin. Centralt för att minska brottsligheten är att det finns tillräckligt många poliser och att de kan göra tillräckligt noggranna brottsutredningar så att brott kan klaras upp och sedan beivras. På grund av regeringens alltför sena och otillräckliga satsningar på och styrning av Polismyndigheten är upptäcktsrisken för den som begår brott alldeles för låg i dag. Polisen upplevs som frånvarande i många delar av landet medan utländska stöldligor tömmer människors hem. Otryggheten påverkar människor i vardagen. Utsattheten för brott mot enskild person ökar. Såväl personrån som sexualbrott har ökat kraftigt de senaste åren. En ny och grövre typ av brottslighet utmanar samtidigt svensk polis. Antalet särskilt utsatta områden där lag och ordning får träda tillbaka blir fler. Kriminella gäng flyttar fram sina positioner.

Narkotikaförsäljningen sker på öppen gata. Hittills i år har det varit 214 skjutningar och 144 sprängningar. Handgranater används både i uppgörelser mellan kriminella och i attacker riktade direkt mot polisen. Gängens våldskapital bidrar till att skrämna vittnen och våldet drabbar även helt oskyldiga offer. Det grova våldet befinner sig på historiskt höga nivåer. Antalet poliser är på samma nivå som när den rödgröna regeringen tillträdde. Samtidigt ökar befolkningen. Det gör att polistätheten är alldeles för låg. Många

poliserna lämnar i dag yrket samtidigt som utbildningsplatser vid polisutbildningen står tomma.

Utredningsresultaten är för låga och på grund av det ökade trycket på polisens utredningsresurser tvingas man prioritera bland anmälningar om allvarliga brott. På flera håll ser vi hur man inte har resurser att rycka ut vid pågående brottslighet. Polisen behöver bli mer effektiv och koncentrerad kring kärnuppgifterna att ingripa mot, utreda och klara upp brott. Ytterst är målet att minska brottsligheten och att öka människors trygghet.

Upptäcktsrisken måste öka och utsattheten för brott minska. Den upplevda tryggheten ska öka väsentligt i hela landet. Vi vet att det går att vända utvecklingen. Vi har gjort det förr när vårt land har stått inför stora problem. Inte drabbats av uppgivenhet – utan fyllts av beslutsamhet.

4.1.1 Fler poliser i hela Sverige

En ökad trygghet bygger på att Sverige får fler synliga poliser i alla delar av landet. Ökningen av antalet poliser under kommande år ska i första hand ske nära medborgarna, på lokalpolisområdesnivå, för att öka polisens synlighet och närvaro i hela landet. Det kräver ökade resurser till polisen, och Moderaterna vill därför följa upp det resurstillskott för att få fler polisanställda som gjordes i Moderaternas och Kristdemokraternas budget. Det kräver också att polisyrket får bättre villkor. För att behålla erfarna poliser och attrahera fler nya poliser till yrket behöver polisyrket bli mer attraktivt. Centralt är att polisernas löner höjs. Moderaterna och Kristdemokraterna höjde myndighetens anslag för att möjliggöra en höjning av polisernas löner med i genomsnitt 3 000 kronor per månad och det är viktigt att denna lönesatsning fullföljs. Den exakta fördelningen av de tillförda medlen beslutas av myndigheten i samråd med berörda arbetsgivarorganisationer.

Att enbart utöka antalet utbildningsplatser räcker samtidigt inte för att klara av målet att få 10 000 fler polisanställda. Fler åtgärder behövs för att göra det mer attraktivt att arbeta som polis i Sverige. Moderaterna vill därför att den som går polisutbildningen ska få sina studielån från utbildningstiden avskrivna. Därigenom blir utbildningen betald av staten vilket gör det mer lönsamt att utbilda sig till och arbeta som polis. Under de första fem åren som polis skrivs en femtedel av studielånet av varje år. Efter fem år är hela lånet avskrivet. Väljer man att sluta under de fem åren behöver man inte betala tillbaka de redan avskrivna delarna av lånet. Den här utformningen ger incitament att både utbilda sig till och arbeta som polis.

Statliga ordningsvakter – för ökad trygghet

Moderaterna är fast övertygade om att det är polisen som ska ha huvudansvaret för den inre tryggheten i Sverige. Det handlar om att upprätthålla lag och ordning samt förebygga och utreda brott. Därför är vi angelägna om att antalet poliser ska öka. Samhället kan dock inte fortsätta blunda för de akuta trygghetsproblem som dagens polisbrist för med sig.

Fram till dess att polisen nått sin fulla kapacitet bör i stället ordningsvakter användas för att bidra mer än i dag till polisens arbete. Redan i nuläget avlastas polisen av ordningsvakter som hjälper till att upprätthålla allmän ordning på utvalda platser. Polismyndigheten identifierar själv att ordningsvakter kan användas i större utsträckning för att komplettera polisens trygghetsskapande arbete.

Ordningsvakterna kan användas av polisen som en brottsförebyggande och trygghets-
skapande åtgärd på platser där polisiär eller samhällelig närvaro behövs, exempelvis på
lokala torg och i bostadsområden. Det kan även handla om att frigöra polisiära resurser
genom att ordningsvakterna utför tidskrävande sysslor såsom omhändertagande av
berusade personer och transporter. På så sätt stärks kapaciteten här och nu.

Moderaterna vill även att lagstiftningen ändras så att polisen får möjlighet att låta
ordningsvakter upprätthålla allmän ordning i större geografiska områden och använda
ordningsvakter för uppgifter som avlastar polisen – t.ex. transporter och omhänder-
tagande av berusade personer. Villkoren för när ett förordnande kan ske behöver också
ses över samt den utbildning och de befogenheter som ordningsvakterna erhåller. Även
Polismyndigheten har efterlyst en sådan översyn. Det finns också anledning att stärka
utbildningen för ordningsvakter.

Bättre gränsskydd för stärkt inre säkerhet

Sveriges gränsskydd har så allvarliga brister att vi i det närmaste saknar kontroll över
vilka som tar sig över gränsen. Gränspolisens personal har vid flera tillfällen vittnat om
en allvarlig situation vid Sveriges gränskontroller. Regeringen har inte prioriterat
gränsskyddet och trots återkommande larm har åtgärder för att stärka gränspolisen dröjt.
Ytterst riskerar detta, tillsammans med en ansträngd situation inom Tullverket, att skada
Sveriges inre säkerhet. För att bygga ut gränspolisens verksamhet, möjliggöra fler inre
utlänningskontroller och snabbt stärka det svenska gränsskyddet vill Moderaterna stärka
gränspolisverksamheten. Mot bakgrund av behov i kontrollverksamheten begär
Tullverket extra resurser för att klara av sitt uppdrag. Moderaterna vill därför att
Tullverkets resurser stärks över tid.

4.1.2 Mobilisering mot gängkriminella

Det grova våldet har nått historiskt höga nivåer i Sverige. Skjutningar och sprängningar
sker statistiskt sett varje dag. Kriminaliteten hotar inte bara enskilda människors liv utan
hela det svenska samhällskontraktet. Det skadar det förtroende och den tillit som vårt
samhällsbygge vilar på. Nu måste politiken agera. Moderaterna tog därför initiativ till
en politisk mobilisering mot den grova kriminaliteten och de kriminella gängen.
Inriktningen är glasklar: Grip och ställ gängmedlemmarna inför rätta och få bort dem
från våra gator.

Moderaterna vill bland annat se dubbla straff för kriminella som begått gäng-
relaterad brottslighet, ett kronvitnesssystem, ett system med visitationszoner och ett
system med vistelseförbud där kriminella förbjuds återvända till sitt gamla område. Vi vill
också pröva ett system med anonyma vittnen och slopa straffrabatten för unga 18–21 år.

De lokalpolisområden där gängen är som mest aktiva behöver stärkas omgående.
Mer resurser behöver tillföras de enheter inom polisen som hanterar grova våldsbrott
och de så kallade aktionsgrupper som agerar inom ramen för den
myndighetsgemensamma satsningen mot den grova organiserade brottsligheten behöver
stärkas. En sådan satsning kräver att polisiära resurser omgående frigörs. Vi vill se en
särskild satsning för att rekrytera administrativt stöd till utredningsverksamheten för att
bistå poliser med enklare men tidskrävande sysslor, såsom förhørsutskrifter. En särskild
satsning bör också göras för att återanställa pensionerade poliser och poliser som lämnat
yrket. Det finns också anledning att omedelbart – fram till dess polisen är fullt

återuppbyggd – börja använda sig av ordningsvakter för vissa uppgifter som poliser i nuläget utför.

4.1.3 Stärk resurserna till hela rättsväsendet

Arbetet mot gängkriminaliteten behöver intensifieras på samtliga nivåer. För att rättsväsendet ska fungera effektivt krävs det att varje myndighet är rätt dimensionerad i förhållande till uppgiften och att myndigheterna har rätt förutsättningar att utreda och lagföra brott. När polisen stärks behöver därför även övriga delar av rättsväsendet stärkas. Vidare kommer Moderaternas skärpta rättspolitik innebära att kapaciteten inom Kriminalvården på sikt måste öka väsentligt.

Antalet åklagare måste bli fler. Många brott kräver allt mer komplicerade och tidskrävande utredningar. Det är av stor betydelse att Åklagarmyndigheten, inte minst på grund av utbildningstiden för åklagare, får långsiktiga förutsättningar att anställa fler medarbetare. Annars riskeras myndighetens långsiktiga kompetensuppbyggnad och åklagarna kan bli en flaskhals i rättsväsendet. Moderaterna föreslår därför att Åklagarmyndighetens anslag ökas.

Domstolarna behöver stärkas väsentligt. Ärendemängden i domstolarna har ökat och förväntas öka under de kommande åren. Måltillströmningen förväntas stiga ytterligare framöver. Vidare är det helt centralt att domstolarna är tillräckligt resursatta för att kunna bedriva sitt arbete på ett både rättssäkert och effektivt sätt.

Kriminalvårdens kapacitet ska öka och det brottsförebyggande arbetet intensifieras. Det är uppenbart att det behövs fler platser i häkten och på anstalter. Det behövs också en kapacitetsgenomlysning av Kriminalvården för att ta fram en konkret och långsiktig plan för Kriminalvårdens expansion och framtida fängelseetableringar. Moderaterna vill också se ett starkare fokus på de unga personer som rekryteras och används av de kriminella gängerna. Därför bör en ny enhet inrättas hos Kriminalvården för unga mellan 15 och 18 år som begått grova brott samtidigt som resurser behöver tillföras i linje med budgetpropositionen.

I övrigt så föreslår Moderaterna samma resursförstärkningar till exempelvis Rättsmedicinalverket, Ekobrottsmyndigheten och Brottsförebyggande rådet som återfinns i budgetpropositionen för år 2020.

Krafttag mot terrorism

De senaste åren har terrorister vid upprepade tillfällen slagit till mot olika mål i Europa och Sverige. Riskbilden är internationell men också i allra högsta grad inhemsk. I dag finns det omkring 3 000 så kallade hotaktörer i våldsbejakande extremistmiljöer i Sverige. Enligt Säkerhetspolisen har Sverige fler våldsbejakande islamister i dag än någon gång tidigare. Den svenska terrorhotnivån är fortsatt förhöjd och det finns en risk för ytterligare attentat i Sverige.

Under de senaste åren har cirka 300 personer rest från Sverige till konfliktområden för att strida för IS eller al-Qaida-relaterade grupperingar. Flera har efter en tid återvänt till Sverige. Det är helt avgörande att Sverige har en tydlig och konsekvent hantering av dessa återvändare. De som har begått brott ska utan undantag lagföras och de som utgör en fortsatt säkerhetsrisk ska punktmarkeras.

Säkerhetspolisens förmåga att förebygga, förhindra och upptäcka terroristbrottslighet ska stärkas. Genom ökade resurser får Säkerhetspolisen bättre möjligheter att öka

bemanningen och i högre grad följa de hotaktörer som bedöms vilja skada vårt samhälle.

Sverige får aldrig bli en fristad för människor som har begått krigsbrott och terroristbrott i utlandet. Utöver att IS-återvändare kan utredas för terroristbrottslighet pekar bland annat Säkerhetspolisen på att det också finns de som kan misstänkas ha gjort sig skyldiga till krigsbrott i exempelvis Syrien och Irak. Utredningarna om denna typ av brott är ofta både komplicerade och tidskrävande. Sådana brott utreds av Polismyndigheten. Moderaterna har stärkt Polismyndigheten med kraftiga resursökningar och vill nu även förstärka riksenheten för säkerhetsmål och riksenheten för internationell och organiserad brottslighet vid Åklagarmyndigheten så att inga terroristbrott och krigsbrott ska förbli outhämtade.

4.1.4 Övriga förstärkningar av lag och ordning

När otrygghet breder ut sig måste samhällets svar vara tydligt. Moderaterna är fast beslutna om att se till att samhället tar tillbaka makten från de kriminella. Lag och ordning ska råda i hela Sverige och brottsofferperspektivet stärkas.

Det behövs kraftfulla åtgärder för att sätta stopp för sexualbrotten. Enligt den nationella trygghetsundersökningen har utsattheten för sexualbrott ökat kraftigt de senaste åren. Unga kvinnor är särskilt drabbade. Var tredje kvinna känner sig otrygg i sitt eget bostadsområde. För få sexualbrott klaras upp. Brottsoffren får inte det stöd som de behöver. Och när en gärningsman väl blir dömd, så är straffen för exempelvis våldtäkt alltför låga.

Utländska stöldligor turnerar mellan svenska hem. Ungefär hälften av alla bostadsinbrott begås i dag av utländska stöldligor. Det handlar om organiserad brottslighet. Att få inbrott i sitt hem innebär en stor integritetskränkning. Polisens resurser räcker inte till. Tullverket saknar i dag samtidigt befogenhet att stoppa stöldgodset som förs ut ur landet. Moderaterna vill skärpa gränsbevakningen och sätta stopp för de internationella ligorna.

Moderaternas satsningar på en mer närvarande polis och förslag på straffskärpningar ökar kraven på de brottsbekämpande myndigheterna. Utvecklingen mot en allt rårare gängbrottslighet med fler skjutningar och en nyrekrytering till gängen bland yngre åldrar ställer också nya krav på rättsväsendet. Moderaternas och Kristdemokraternas budget för 2019 stärkte de rättsvårdande myndigheterna. Nu tar vi ytterligare steg. Antalet EU-medborgare som kommer till Sverige för att tigga är fortfarande stort och tiggeriet är utbreddt i stora delar av landet. Tiggeri är inte ett hållbart sätt att försörja sig. Det låser in människor i fattigdom och leder också till att utsatta människor blir utnyttjade, bland annat för prostitution. Polisen menar att det finns flera grupper av tiggare som styrs av kriminella aktörer. Att stävja detta är prioriterat för Moderaterna och vi vill därför bland annat införa ett nationellt förbud mot tiggeri.

Fler uppklarade brott

Efterfrågan på forensiska analyser har ökat kontinuerligt de senaste åren. Det är helt avgörande att verksamheten vid Nationellt forensiskt centrum (NFC) har tillräcklig kapacitet och inte blir en flaskhals i brottsutredningarna. Moderaterna föreslår därför en förstärkning och utbyggnad av NFC för att påtagligt öka förmågan och kapaciteten.

Vi vill se mer kameraövervakning runt om i landet. Kameraövervakning är ett av polisens viktigaste verktyg för att klara upp brott. I en tid där gängkriminaliteten breder

ut sig och blir grövre och människor skräms från att vittna kan övervakningskameror utgöra ett verkningsfullt komplement till en stark och kontinuerlig polis närvaro.

Moderaterna anser att alla utsatta områden bör utrustas med övervakningskameror. Även i övrigt ska polisen ha goda förutsättningar att sätta upp övervakningskameror där de anser det behövt. Sammantaget tillförs resurser för att ge polisen utrymme för att kunna sätta upp fyra gånger så många kameror som finns uppe i dag.

Moderaterna vill förstärka polisens hundresurs för att öka förmågan att klara upp brott. Hundsökningar görs dagligen runt om i Sverige både i brottspreventivt syfte och på grund av att specifika tips har inkommit till Polismyndigheten. Med Moderaternas satsning kan viktiga bevis säkras men också fler vapen och mer narkotika tas i beslag.

Fördubblad kränkingsersättning

Brottsofferperspektivet behöver stärkas i svenskt rättsväsende. Den person som har utsatts för ett brott ska alltid kunna räkna med stöd. Den kränkning som brottsoffret lidit efter att ha utsatts för brott bör i skadeståndshänseende värderas högre för att stå i bättre överensstämmelse med de etiska och sociala värderingar som är rådande i dag. Nivån på kränkingsersättningen till brottsoffer bör fördubblas. En sådan förändring skulle på ett tydligare sätt markera att det som brottsoffret utsatts för utgör en överträdelse av dennes rätt till sin person och integritet. Som utgångspunkt är det gärningsmannen som ska betala ersättning för skadestånd på grund av brott. Den ordningen bör bibehållas även med de högre nivåerna.

4.2 Valuta för skattepengarna

Medborgarna ska i alla lägen kunna veta att deras skattepengar används på ett effektivt sätt och prioriteras till de områden där resurserna gör mest nytta. Att ge valuta för skattepengarna handlar både om att det offentliga ska leva upp till de förväntningar vi har rätt att ställa och om att utgifterna – och i förlängningen skatterna – inte blir för höga.

4.2.1 Förstärkning av den kommunala välfärden

Sverige ska ha en välfärd att lita på – oavsett var i livet man befinner sig eller var i landet man bor. Kommunernas kostnader ökar. Det är naturliga konsekvenser av en åldrande befolkning men är också kopplat till det stora flyktingmottagandet. Äldreomsorg, skolor och förskolor behöver fler medarbetare. Samtidigt som kommunerna under kommande år behöver ökade resurser för att klara välfärdsåtagandet så behöver de också jobba på att förbättra integrationen och att få ner bidragskostnaderna. När det gäller tillskotten, efter år 2019, så kommer de att behöva villkoras så att alla kommuner använder pengarna mer effektivt och framförallt minskar bidragskostnader och förbättrar integrationen.

Sveriges kommuner och regioner är under ett allt större tryck till följd av den demografiska utvecklingen med fler barn och fler gamla, samt att kommunerna nu i stor utsträckning får bära kostnaderna för en misslyckad integration.

Sveriges befolkning har vuxit snabbare än någonsin tidigare. Befolkningsökningen är större det senaste decenniet än de tre decennierna dessförinnan, sammantaget. Snabbast växer gruppen invandrare från lågt utvecklade länder och personer över 75 år.

ESV prognostiserar att överskotten i staten kommer att öka de kommande åren, samtidigt som underskotten växer i kommunsektorn. Underskotten drivs bland annat av stora investeringsbehov hos kommunerna. Dessutom kommer de demografiska förändringarna leda till lägre intäkter och högre kostnader för många kommuner, vilket, givet kommunernas balanskrav, kan driva fram antingen höjda skatter eller nedskärningar. Det är viktigt att det kontinuerligt sker effektivisering i den kommunala verksamheten, men det är också uppenbart att kommunsektorn i detta läge behöver ökade resurser och att staten har möjlighet att tillföra resurser.

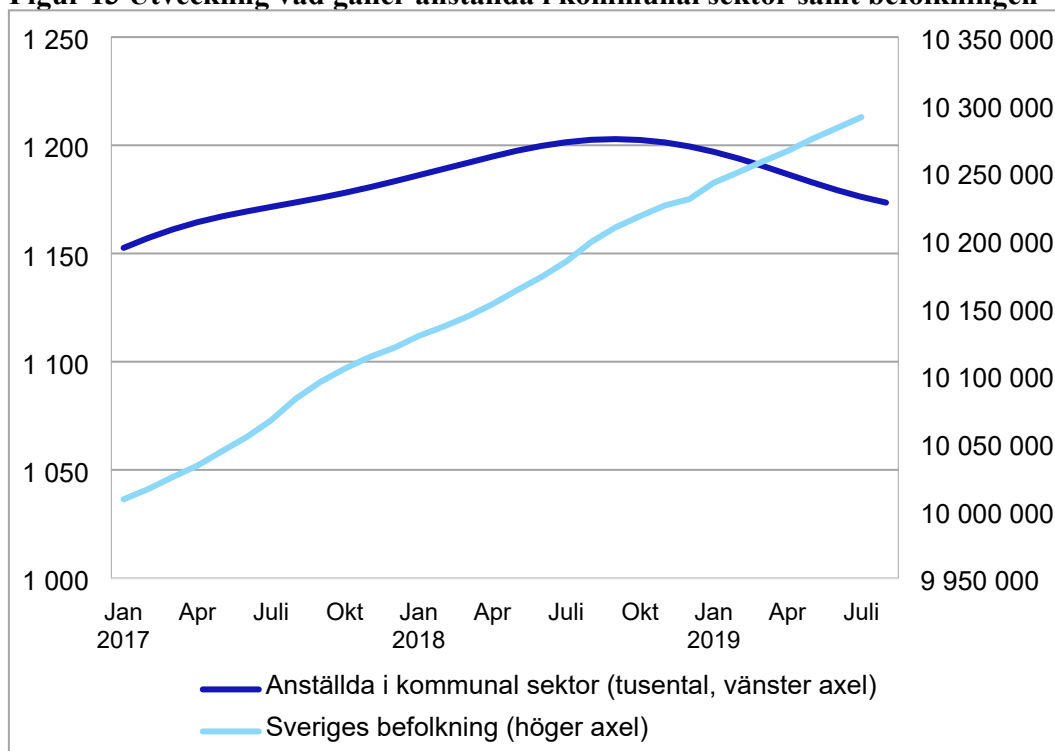
Kommunernas ekonomichefer förväntar sig påtagliga kostnadsökningar på en rad områden enligt en undersökning från SKL. Flest tror att kostnaderna för försörjningsstödet ska öka betydligt, men även kostnaderna för förskola och grundskola ser ut att öka påtagligt i många kommuner.

Staten gör betydande resurstillskott till kommunerna varje år. Det görs som riktade statsbidrag och kostnadsersättningar när staten fattar beslut om exempelvis mindre barngrupper i förskolan eller för kostnader för nyanlända. Totalt omfattade dessa statsbidrag 108 miljarder kronor 2019. Dessutom ger staten kommunerna generella statsbidrag baserat på befolkningssammansättningen. Detta görs både för att stärka kommunernas ekonomi generellt, exempelvis under finanskrisen 2008–2010, och som ersättning till kommunerna för statliga regelförändringar, exempelvis sänkt pensionärs-skatt som minskar kommunernas intäkter. Dessa statsbidrag omfattade 111 miljarder kronor 2019.

Under senare år har de riktade statsbidragen blivit betydligt fler och omfattar mer pengar. I den senaste budgetpropositionen redovisades 202 olika former av riktade statsbidrag för kommuner och regioner. Satsningarna är många gånger vällovliga men det behöver vara upp till kommuner och regioner att styra resurser dit de bäst behövs. Den stora mängden bidrag slår också mot mindre kommuner, som inte har kapacitet att söka alla de statliga bidrag som finns. Administrationen runt bidragen är dessutom ofta så omfattande att man behöver ha flera personer anställda bara för att söka, följa upp och återredovisa bidragen. Moderaterna anser att de riktade statsbidragen ska minskas till förmån för generella statsbidrag. Generella statsbidrag ger stabila planeringsförutsättningar och skapar långsiktighet och utrymme för effektivisering, utveckling och förnyelse. Dessutom minskar särskilt mindre kommuners behov av att ägna resurser åt att söka, följa upp och återrapportera riktade statsbidrag.

Riktade statsbidrag skapar också en ryckighet eftersom de oftast är tillfälliga. Efter den stora flyktingvågen 2015 ökade de riktade statsbidragen till kommunerna för att ta hand om nyanlända. Dessa bidrag tar nu slut vilket minskar resurserna till kommunerna. Trots ökade behov var därför antalet anställda i kommunsektorn i augusti det lägsta sedan januari 2018, och nedgången i sysselsättning totalt beror i hög grad på sjunkande sysselsättning i kommunsektorn. Med en mer långsiktig finansiering hade det inte behövt ske.

Figur 13 Utveckling vad gäller anställda i kommunal sektor samt befolkningen

Källa: SCB.

Ökade statsbidrag för att motverka skattehöjningar och nedskärningar

Tillskotten i Moderaternas och Kristdemokraternas budget för 2019 var viktiga att göra och det är bra att regeringen också ställer sig bakom dem. Det har dock blivit allt mer uppenbart att kommunernas behov är betydligt större än så. I Moderaternas budgetmotion ingår därför en höjning av de generella statsbidragen på 14 miljarder kronor vilket är 9 miljarder kronor utöver den höjning som beslutades i Moderaternas och Kristdemokraternas budget. Ökningen skulle, om den blev verklighet, bli en av de största ökningarna av de generella resurserna till kommunerna någonsin.

Moderaterna vill motverka att Sverige går in i en lågkonjunktur med ständigt ökande kommunalskatter. För att få till ett skattehjärstopp och över tid säkerställa att arbetslinjen inte ska undermineras är det uppenbart att staten behöver ta ett större ansvar för den svenska välfärden. Det ställer också krav på att Sveriges kommuner och regioner ökar ansträngningarna för att använda välfärd i alla lägen ska gå före bidrag.

Den ökning som Moderaterna föreslår består av två delar. Först och främst ökas de generella statsbidragen med 9,3 miljarder kronor. Dessutom omvandlas 7 riktade statsbidrag till generella statsbidrag. I stället för att staten ska bestämma hur dessa medel ska användas och till vem de ska gå och kräva detaljerade återrapporteringar skulle kommunerna själva få bestämma över dessa totalt 4,9 miljarder kronor.

Totalt innebär det en ökning av resurserna till vård, skola och omsorg (utgiftsområdena 9, 16 och 25) som skulle bli 3,2 miljarder kronor högre än med regeringens budget. Det är möjligt eftersom vi prioriterar hårt i statens budget och även gör vissa skattehöjningar.

Ökningen 2020 följs sedan upp med att de samlade resursökningarna för 2021 blir 19,8 miljarder kronor, och för 2022 blir de samlade resursökningarna 24,5 miljarder kronor.

Sammanlagt ser Moderaternas välfärdspolitiska reform för 2020 ut enligt följande:

Generella tillskott	7,5
Riktade nya statsbidrag blir generella	1,81
– Anslag för fler lärarassistenter	0,5
– Anslag för förstärkt stöd till likvärdighet och kunskapsutveckling	0,81
– Anslag för åtgärder mot segregation	0,5
Riktade statsbidrag blir generella, befintliga statsbidrag	4,87
<i>Till regionerna</i>	3,85
– God och nära vård	1,5
– Professionsmiljarden exkl. specialistsjuksköterskesatsning	0,7
– Personalsatsning inom sjukvården exkl. specialistsjuksköterskesatsning	1,6
– Psykisk ohälsa nyanlända	0,05
<i>Till kommunerna</i>	1,02
– Äldreomsorg	0,74
– Undervisning under skollov	0,2
– Bidrag till kommuner med högt mottagande	0,08
Totalt	14,18
Varav utöver regeringen	9,18
Ökade statsbidrag till kommunerna	7,54
Ökade statsbidrag till regionerna	6,64

Medlen kommer att fördelas utifrån befolkningens storlek. Per person ser fördelningen ut som följer (inklusive och exklusive omfördelningen mellan riktade och generella statsbidrag):

– Resursökning per person regioner brutto, kr	646
– Resursökning per person regioner netto, kr	272
– Resursökning per person kommuner brutto, kr	733
– Resursökning per person kommuner netto, kr	634

Regeringen har lagt en proposition rörande en förändring av kostnadsutjämnings-systemet. Den innehåller både vissa relevanta uppdateringar av systemet och delar som påverkar förutsättningar för tillväxt i hela landet negativt. Regeringens förslag får stora konsekvenser för enskilda kommuner och regioner då förslaget ska införas på kort tid. Dessutom bedömer regeringens egen myndighet SCB att införandet redan vid 1 januari 2020 inte kan ske på ett kvalitetssäkrat sätt.

I ett läge med ansträngd ekonomi och ökade välfärdsbehov är det inte ansvarsfullt att med kort varsel tvinga vissa kommuner att skära ner till följd av en förändring av kostnadsutjämnningen. Staten kommer framöver att behöva ta ett större ansvar för finansieringen av välfärden i hela landet vilket beskrivits tidigare i motionen.

Moderaterna kommer också återkomma till riksdagen med en särskild motion om vår samlade syn på det kommunala utjämningsystemet.

Moderaterna kommer att fortsätta att arbeta för att stärka de generella resurserna till välfärdens kärna och minska detaljstyrningen av kommunernas och regionernas verksamhet.

Krav på att sätta välfärd före bidrag

I takt med att de demografiska utmaningarna blir allt större tar staten ett ökande ansvar för välfärdens finansiering. Därmed blir också behovet av att säkerställa att alla delar av den offentliga sektorn prioriterar sina resurser och vidtar åtgärder för att hålla nere kostnaderna större. Inriktningen på det arbetet bör vara:

Sänkta bidragskostnader

Om alla kommuner jobbade på samma sätt som exempelvis Sundbyberg och Växjö skulle bidragskostnaderna i kommunerna minska med minst en miljard kronor. Under denna mandatperiod kommer en stor del av de människor som kom 2014–2016 ha gått igenom etableringsfasen. De som inte lyckats få jobb kommer i stor utsträckning vara beroende av försörjningsstöd. Kostnaderna för försörjningsstödet riskerar därför att öka kraftigt, vilket ökar behovet av en reform av försörjningsstödet och hur det hanteras. Detta kan delvis göras via lagstiftning, men i slutändan kommer lägre bidragskostnader vara beroende av kommunernas arbete.

De åtgärder som åtminstone bör genomföras för att ta del av de villkorade resurserna till välfärden är:

- Kommunen inför en restriktivitetsnorm i försörjningsstödet, alltså att inga ytterligare medel utöver riksnormen ges.
- Det ska också ställas aktivitetskrav på heltid för den som tar emot försörjningsstöd.
- Kommunen ska inte ge försörjningsstöd till personer som vistas i Sverige illegalt.
- Hembesök ska användas i högre grad för att stävja bidragsfusk. Krav på jämställda utbetalningar till män och kvinnor bör också övervägas.
- I dag går det att ansöka om akut nödbistånd via ombud vilket riskerar att leda till fusk. Därför ska det ställas krav på att den sökande medverkar personligen vid ansökan om akut nödbistånd.

Bättre integration och förbättrad språkundervisning

Ett stort ansvar för integrationen av nyanlända ligger hos kommunerna. Moderaterna genomför ett stort antal reformer för att förbättra integrationen, men kommunernas agerande är också centralt. Därför kommer det att ställas krav på att kommunerna bör förbättra sin resultatstyrning vad gäller språkundervisningen och se till att fler får börja sfi snabbare.

4.2.2 Utgiftsreform för effektiv statlig förvaltning

För att möta Sveriges utmaningar de kommande åren kommer skatterna att behöva bli lägre, framförallt på arbete. Samtidigt behöver resurser tillföras för att välfärden ska möta den demografiska utvecklingen, antalet poliser behöver bli fler och den svenska försvarsförmågan stärkas. Det kräver att andra utgifter prioriteras ned och att kraven på effektivitet i den statliga förvaltningen skärps. Parallellt med en större skattereform vill Moderaterna därför se en utgiftsreform, där de offentliga utgifterna sänks på ett antal områden. En del i den utgiftsreformen är att spara 10 miljarder kronor genom en effektivare statlig förvaltning med mindre detaljstyrning, färre regler och en ökad digitalisering.

Den moderata utgiftsreformen har flera delar. En del är ökad effektivitet i den statliga förvaltningen. Alliansen genomförde ett framgångsrikt arbete med

regelförenkling för företag åren 2006–2014. Det vill Moderaterna återuppta, men vi vill också genomföra ett regelförenklingsarbete för den offentliga sektorn, med färre regler, mindre detaljstyrning och ett större eget ansvar för utfallet.

I den statliga förvaltningen ska antalet mål och uppdrag för de statliga myndigheterna minska för att skapa ett tydligare fokus på respektive myndighets kärnuppdrag. Under lång tid har myndigheterna fått allt fler uppgifter, vilket både drar resurser och i vissa fall minskar myndigheternas fokus på deras egentliga uppdrag. Den utvecklingen avser Moderaterna att vända. Vi vill också göra en genomgång av vilka av de många mindre myndigheterna som kan slås samman för att skapa en effektivare administration.

Digitaliseringen ger också möjligheter att jobba smartare och att effektivisera verksamheten på nya sätt. Artificiell intelligens används allt mer också i offentlig verksamhet, men potentialen är betydligt större i allt från kundservice till analys av stora datamängder. Digitaliseringen innebär att färre anställda kommer att behövas när fler uppgifter automatiseras. Den omställningen skyndas på och uppmuntras genom att myndigheterna ges stöd att ställa om men också genom att effektiviseringsbetingen på myndigheterna ska skärpas. I det privata näringslivet sker just nu en stor omställning; det ger stora möjligheter för den offentliga sektorn att följa efter.

I Danmark beräknar man att en nyligen påbörjad reform av detta slag ska spara fyra miljarder danska kronor till år 2022. Potentialen i Sverige är minst lika stor, omräknat till svenska förhållanden. Moderaterna kommer därför, så fort vi får möjlighet, att inleda ett effektiviseringsarbete som syftar till att spara 10 miljarder kronor. Det motsvarar 3 procent av de statliga konsumtionsutgifterna under ett år.

Arbetet bör bedrivas parallellt med att man i stort ökar produktiviteten i den svenska ekonomin. Den låga produktivitetsutvecklingen och låga tillväxten per capita har många orsaker, men en för låg produktivitet i offentlig sektor är en viktig förklaring, och effektivisering av denna sektor kommer att vara en central del av kommissionens arbete.

Moderaternas utgiftsreform kommer inte att sänka ambitionerna vad gäller att exempelvis öka resurserna till välfärden genom höjda generella statsbidrag, arbetet med att korta vårdköerna och stärka cancervården, utöka ambitionerna i skolan med längre skoldagar, säkerställa att antalet polisanställda kan öka med 10 000 till 2024 eller genomförandet av Försvarsberedningens förslag med tillhörande anslagsökningar.

4.2.3 Ett lägre men mer effektivt bistånd

Sverige axlar ett enormt ansvar för världens nödställda. Vi lägger mer resurser på bistånd än nästan alla andra länder, sett till vår storlek. I dag satsar Sverige lika mycket på bistånd som på hela rättsväsendet, hela föräldraförsäkringen eller alla universitet och högskolor. Vårt stora biståndsåtagande kräver stor respekt för vad som fungerar och vad som inte fungerar. Det svenska biståndet har onekligen gjort ovärderlig nytta runt om i världen. Men lika tydligt är att det finns stora brister och att biståndet inte alltid varit framgångsrikt.

I vissa afrikanska länder, där Sverige i decennier varit en stor givare, svarar biståndet fortfarande för cirka en fjärdedel av bruttonationalinkomsten (bni) efter 40 år av utvecklingssamarbete. En rapport från Expertgruppen för biståndsanalys visar att bara vart femte av Sidas biståndsprojekt lever vidare när Sidas finansiering tagit slut. Det innebär att biståndet inte uppfyller sin egen idé om hållbarhet.

Vi ser också att dagens modell, med ett utbetalningsmål som är kopplat till Sveriges ekonomiska tillväxt, skapar stor ryckighet. Detta kallas för enprocentsmålet och innebär

att biståndets faktiska storlek kan skifta kraftigt från år till år. Det försvårar långsiktig planering och bidrar till dålig kvalitet.

Samtidigt är behoven i välfärden och statens kärnverksamhet mycket stora de kommande åren. Det kommer att kräva prioriteringar bland statens övriga utgifter. Då kan inte biståndet växa som det gjort hittills. På 20 år har biståndet tredubblats. Enprocentsmålet gör att biståndet kommer att fortsätta att växa utan att utgifterna vägs mot andra behov. Moderaterna anser därför att enprocentsmålet har nått vägs ände. I stället vill Moderaterna att riksdagen vart fjärde år slår fast en fyraårig biståndsram.

Detta liknar den ordning som gäller andra politikområden med långsiktiga planeringshorisonter som infrastruktur, forskning och försvar. För perioden 2021–2024 bör biståndsramen uppgå till 170 miljarder kronor, eller i genomsnitt 42,5 miljarder kronor per år.

Fem områden bör särskilt prioriteras i biståndet. Moderaterna anser att en större del av biståndet bör gå till katastrofbistånd och humanitära insatser – för att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet i händelse av krig och kris. Det är biståndets kärna. Vi ser att de humanitära behoven ökar, inte minst kopplat till den globala flyktingsituationen. Här kan Sverige göra kraftfulla insatser för att hjälpa de allra mest utsatta i vår omvärld.

Satsningar på hälsa är ytterligare ett effektivt bistånd med jämförelsevis tydliga och mätbara resultat. Det kan till exempel handla om antalet barn som vaccinerats. Att satsa på hälsa stämmer också väl överens med tanken om att de mest grundläggande behoven först måste tillfredsställas innan andra typer av insatser är meningsfulla. I ett längre perspektiv bidrar detta bistånd till välbefinnande och minskad fattigdom, då människor får bättre förutsättningar att arbeta och förverkliga sina drömmar.

Även klimatinsatser bör utgöra en större del av biståndet. Klimathotet är akut och gränsöverskridande. Det är en fråga vi måste lösa tillsammans. Därför behövs investeringar i projekt som påtagligt minskar utsläppen i länder som inte nått lika långt i den gröna omställningen som Sverige. Det är både klimatsmart och kostnadseffektivt.

Sverige ska fortsätta vara en stark röst i världen för kvinnors rättigheter – och det ska avspeglas i biståndspolitik. Då behövs ett nytt grepp och tonvikt på resultat. Ett bra sätt att stärka kvinnors egenmakt är att se till att centrala samhällsfunktioner fungerar. Det handlar inte minst om att kvinnor ska ha tillgång till utbildning och adekvat hälso- och sjukvård.

Fungerande institutioner är inte enbart nödvändiga för att säkra rättsstaten och demokratin, utan de möjliggör också ekonomiskt tillväxt. För att företag ska våga investera i ett land krävs någorlunda tydliga lagar och institutioner som kan upprätthålla dem. Att hjälpa länder att etablera till exempel ett fungerande lantmäteri, i syfte att stärka äganderätten, är därmed en god insats för att skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt och ökat gemensamt välbefinnande.

Hela biståndspolitikerna måste samtidigt genomsyras av förbättrad kontroll och utvärdering. Det är en förutsättning för att biståndet ska uppfattas som legitimt. Det handlar dels om att metodiskt följa upp resultat, för att verifiera att biståndet faktiskt gör nytta och inte skada. Men det handlar också om att inte en enda krona ska försvinna i korrupktion eller till aktörer som inte står upp för våra demokratiska värderingar. Om sådant slöseri ändå upptäcks, ska de utbetalade medlen krävas tillbaka.

Sveriges bistånd ska skapa förutsättningar för människor att lyfta sig ur fattigdom och förtryck, minska klimatpåverkan samt lindra mänskligt lidande i händelse av kris och krig. Men då måste vi våga göra nödvändiga förändringar och prioriteringar.

4.3 God tillgänglighet och hög kvalitet i sjukvården

En förutsättning för ett legitimt och fungerande samhällskontrakt är att alla som betalar in skatt också får valuta för sina inbetalade skattepengar – i form av en fungerande välfärd, som man kan känna sig trygg med oavsett var i landet man bor. Sjukvården ska inte bara vara i världsklass. Den måste också vara tillgänglig när man blir sjuk.

Sjukvårdsköerna fördubblades på fyra år och behöver nu kapas igen.

Det finns mycket inom svensk hälso- och sjukvård som fungerar bra och som vi kan vara stolta över. Varje dag gör vårdens medarbetare ovärderliga insatser och vårdens medicinska kvalitet är i världsklass. Avancerade och kraftfulla läkemedel tas fram genom svensk forskning och innovation. Samtidigt finns det omfattande och allvarliga problem. Vårdköerna har fördubblats sedan hösten 2014. Vårdens kvalitet varierar. Kompetensbristen är fortsatt stor. Många vårdanställda vittnar om pressade arbetsvillkor. På längre sikt står vården inför nya utmaningar. Både andelen äldre och andelen yngre i Sverige ökar. Eftersom det redan råder brist på personal i välfärden kan inte hela behovet lösas med ökade resurser. Det finns också stora möjligheter till effektiviseringar, inte minst genom ny teknik och digitalisering. Mer resurser kommer ändå krävas till sjukvård och omsorg. Därför behövs generella förstärkningar av välfärden i både kommuner och regioner.

Sjukvård ska ges i rätt tid och på rätt plats och hålla hög kvalitet. Alla har rätt till likvärdig vård, oavsett var i landet man bor. Patienten och patientsäkerheten ska sättas främst. Kontinuiteten i kontakter mellan patient och vårdens medarbetare måste bli bättre. Hälso- och sjukvården behöver en mångfald av utförare som kan bidra till att stärka kvalitet och utveckling av olika vårdverksamheter. Alla ska kunna välja vård utifrån sina individuella förutsättningar och behov. Rätten att själv få välja var och hur man tar del av vård och omsorg är en viktig del i att kunna utforma sitt eget liv och sin egen tillvaro. Välfärden finns till för medborgarna och medborgarna har rätt att påverka dess utformning. Därför måste möjligheten att välja, och välja bort, värnas.

4.3.1 Bättre tillgänglighet

Moderaternas utgångspunkt är att hälso- och sjukvården ska präglas av hög kvalitet och tillgänglighet för alla. Svensk vård och omsorg uppvisar i ett internationellt perspektiv goda resultat men brister i tillgänglighet. I takt med att vi lever längre och kan behandla allt fler sjukdomar förändras samtidigt kraven på hälso- och sjukvården. Tyvärr har utvecklingen på senare år gått åt fel håll, med växande köer och försämrad tillgänglighet. Moderaterna vill vända utvecklingen. Vi vill utveckla primärvården, stärka vårdkedjan för de mest sjuka som ofta är äldre, multisjuka och kroniker och därtill öka patientsäkerheten genom att koncentrera den högspecialiserade vården och genomföra insatser mot psykisk ohälsa. Men vår mest akuta uppgift är att genomföra reformer som kortar patienternas väntetider.

När Alliansen tog initiativet till att korta de från Socialdemokraterna ärvda sjukvårdsköerna var det hisnande 130 000 patienter som hade väntat mer än 90 dagar på vård. Ett metodiskt arbete och ett införande av kömiljarden resulterade i mer än en halvering och i oktober 2014 stod 52 000 människor i kö. Detta var fortfarande alldeles för många och Alliansen var på intet sätt färdig med sitt arbete. Statsminister Stefan Löfven inledde sin förra regeringsperiod med att ta bort kömiljarden och arbetet med att minska sjukvårdsköerna upphörde. Mindre än fyra år senare var vi tillbaka på nivåer

med nästan 100 000 människor i kö. Att korta vårdköerna är för Moderaterna av hög prioritet och en anständighetsfråga.

Ett första steg var den nya och uppdaterade kömiljard som riksdagen fattade beslut om i och med Moderaternas och Kristdemokraternas budget för 2019. Den ska omfatta diagnostik, återbesök och rehabilitering för att bättre möta behoven hos kroniskt och långvarigt sjuka. Den grundläggande principen är dock densamma: Regioner ska få tydliga morötter för att korta köerna. Detta är väl beprövad politik som har kortat vårdköerna förut och kan göra det igen.

Varje skattekrona ska ge så mycket välfärd som möjligt. Därför bör effektiviteten, produktiviteten och fördelningen av resurser i svensk sjukvård förbättras. Exempelvis bör den nära vården med primärvården som bas byggas ut. Sverige har fjärde högst sjukvårdskostnader i förhållande till bnp i OECD och det måste säkerställas att resurserna i högre grad når patienterna på bästa sätt.

4.3.2 Höj kvaliteten i svensk sjukvård

Det finns mycket inom svensk hälso- och sjukvård som fungerar väldigt bra. Varje dag gör tusentals läkare, sjuksköterskor och andra medarbetare ovärderliga insatser, och vår medicinska kvalitet är hög jämfört med andra länder. Avancerade läkemedel tas fram genom svensk forskning. Det är dock ingen anledning till att slå sig till ro, utan kvaliteten bör fortsätta höjas.

Stärk cancervården

Sverige behöver ta fram och genomföra en ny uppdaterad nationell cancerstrategi. Patienten ska sättas allra främst. I den här budgeten avsätter Moderaterna en dubblerad satsning årligen på barncancervården samt en miljard kronor avsedda för att korta köerna i cancervården och för att ta fram en ny uppdaterad nationell cancerstrategi.

Behandling av cancer skiljer sig åt mellan vuxna och barn. Därför vill vi genomföra en långsiktig särskilt riktad statlig satsning gällande barncancerforskning. En väl fungerande barncancervård är beroende av att lösa den akuta bristen på sjuksköterskor och på längre sikt att många barnonkologer går i pension. Därför behöver möjligheterna för att inrätta en specialistutbildning inom barncancervård ses över.

Moderaterna vill säkerställa att alla barncancerpatienter får en rehabiliteringsplan utifrån patientens behov och förutsättningar. Särskilt prioriterat är också det psykosociala stödet. När ett barn drabbas av cancer drabbas en hel familj. Inte sällan mår syskon dåligt och de glöms ofta bort. Vårdnadshavarna behöver psykosocialt stöd – både under tiden behandlingen pågår och efteråt både när behandlingen har varit framgångsrik och när det otänkbara händer.

Rehabilitering under och efter avslutad cancerbehandling är för en barncancerpatient helt avgörande för att kunna återgå så nära som möjligt till det som var ens tidigare livssituation. Det är centralt att resurser sätts in redan vid första symptom på cancersjukdom. Kvalificerad eftervård och rehabilitering ska utvecklas för cancerpatienter efter att ordinarie behandling är slutförd. Många cancerpatienter kommer att leva med kronisk cancer. För dem är många gånger en sammanhållen vård med tillgång till psykosocialt stöd det som avgör om man kan undvika att drabbas av psykisk ohälsa i samband med cancersjukdom.

Inte minst måste övergången mellan barncancervård och vuxenvård förbättras. I dag blir övergången abrupt och en rad olika delar måste förändras. Här faller patienter mellan stolar och det saknas ett stöd i en redan svår och utsatt situation.

Moderaterna vill införa en vårdgaranti för cancerpatienter. En hel del cancerdiagnoser är aggressiva sjukdomstillstånd som kräver behandling tidigt för att inte förvärras eller i värsta fall leda till döden. Därtill finns det en hel del cancerdiagnoser som är osäkra och där varje ytterligare fördröjning mellan ställd diagnos och påbörjad behandling innebär ökade risker för den enskilde patienten.

Vårdgarantins nuvarande 90 dagars tidsgräns för första besök respektive behandling inom specialistvården räcker inte till. Vårdgarantin ska knytas till de standardiserade vårdförlopp som tagits fram och kontinuerligt utvecklas inom cancervården. Till vårdgarantin för cancerpatienter knyts därför specifika resurser inom ramen för de tre kömiljarder som vi föreslår ska ingå i helheten för att korta de samlade vårdköerna.

Trygg förlossningsvård

Dagens vårdkedja mellan mödravård, förlossningsvård och eftervård håller inte ihop. Fler nyförlösta måste återinskrivas akut, andelen förlossningsskador ökar och en större andel barn mår sämre efter förlossningen. Samtidigt uppger de flesta regioner att tillgången på barnmorskor är otillräcklig. Ingen ska behöva känna sig otrygg eller osäker i mötet med mödravården eller förlossningsvården. Kvinnor som är gravida och deras partner ska få en fullständig bild av vårdförloppet. Möjligheten att själv kunna välja vårdgivare är viktig och att förlossningsvården finns tillgänglig inom rimligt reseavstånd.

4.4 Ett säkert Sverige i en orolig värld

En av statens grundläggande uppgifter är att säkra vår frihet, vår demokrati och vår territoriella integritet. Det behövs en tydlig svensk idé inte bara om hur världen borde se ut – fredlig, fylld av dialog, samverkan och jämställdhet – utan också om hur vi kan nå dit med daglig, praktisk handling.

För att Sverige, som ett litet land, ska kunna göra skillnad och vara trovärdigt måste vi välja våra utrikespolitiska arenor och prioriteringar med stor omsorg. Vår utrikespolitik ska främja svenska intressen, svensk säkerhet och handel, men också bidra till fred, demokrati och mänskliga rättigheter. Det uppnås genom diplomati i form av förhandlingar, koalitionsbyggande, konfliktlösning, konfliktförebyggande och främjandeinsatser. I en tid av ökad globalisering ska vi värna den regelbaserade världsordningen, den globala frihandeln samt ordning och reda i världens migrationsflöden och att en rättssäker asylpolitik upprätthålls. Dagens biståndspolitik tillkom i en tid då världen såg dramatiskt annorlunda ut mot i dag, och måste därför moderniseras med tydligt resultatfokus. Det behövs en starkare koppling mellan målet för svensk utrikespolitik, biståndspolitik och fördelningen av biståndet samt en större samstämmighet mellan biståndet och vår säkerhetspolitik, internationella insatser och fredsfrämjande arbete.

Svensk säkerhet, handel och våra liberala demokratiska värderingar är nära kopplade till vårt medlemskap i EU. I och med eurokrisen, brexit, populistpartiers framgångar, ökad migration och externa påverkansoperationer är EU-samarbetet satt under press. Makten inom EU ska fortsatt utgå från medlemsstaterna. Men Sverige behöver ett EU

som klarar av att hantera gemensamma europeiska frågor som ökad trygghet, klimatfrågan och en kontrollerad och förutsägbar invandringspolitik. Därför ska Sverige vara en aktiv, pådrivande och konstruktiv kraft i EU. EU-samarbetets legitimitet bygger på att EU är relevant och bidrar med lösningar på viktiga frågor för medlemsstaterna och deras medborgare. Europas polis- och säkerhetssamarbete ska stärkas, ges nya befogenheter och större resurser. Moderaterna vill bygga ut Europas effektiva handel med utsläppsätter. Europa måste också elektrifieras och då krävs mer förnybar energi och mer kärnkraft. Moderaterna vill att det gemensamma gränsskyddet ska stärkas och att asyl prövas direkt vid den yttre gränsen. Europa byggs starkt av arbete, entreprenörskap, forskning och innovation, inte av nya europeiska skatter eller omfördelning av bidrag mellan medlemsländerna. Vi moderater säger nej till att flytta makt över arbetsmarknad och välfärd från Sverige till Bryssel.

Stora och snabba förändringar sker i det globala säkerhetspolitiska läget. Digital desinformation och cyberattacker – mot infrastruktur, institutioner, företag och privatpersoner – är en del av det nya normalläget och utgör ett hot mot vårt samhälle.

Säkerhetssituationen i vårt närområde har försämrats under senare år. Ryssland bedriver såväl hybridkrigsföring som konventionell krigsföring gentemot länder i vår absoluta närhet. Den ryska aggressionen mot Ukraina visar att Ryssland inte väjer för att använda militära medel och utmanar den etablerade säkerhetsordningen i Europa. Rysslands militära förmåga ökar kontinuerligt och landet stärker sin förmåga att genomföra storskaliga operationer. Kina har växande internationella säkerhetspolitiska och ekonomiska ambitioner som påverkar svenska och europeiska intressen och skapar potentiella konflikter. Samtidigt har USA:s intresse för att försvara den liberala världsordning man en gång var med och skapade minskat. I Mellanöstern visar instabilitet och inbördeskrig inga tecken på att avta, med stora konsekvenser för regionen men också för Europa. Klimatförändringar kommer att bidra till ökad migration. Det förändrade säkerhetsläget måste få konsekvenser för svensk försvars-, säkerhets-, utrikes- och handelspolitik.

Säkerhet bygger vi tillsammans med andra. Det sker inom EU, i allt högre utsträckning tillsammans med Nato – där Moderaterna vill att Sverige ska bli fullvärdig medlem – och även multilateralt inom FN, WTO och andra organisationer. Vi bygger också vår säkerhet bilateralt, där Sverige i dag har en rad viktiga bilaterala samarbetsavtal på plats och där samarbetet med Finland är det mest långtgående. De bilaterala samarbetena utan försvarsgarantier kan dock aldrig ersätta ett fullvärdigt svenskt Natomedlemskap. Men det grundläggande ansvaret för vår säkerhet är vårt eget. Vår nationella självständighet vilar ytterst på vår förmåga att försvara oss.

Efter decennier av nedrustning måste svensk försvarskapacitet stärkas och våra militära förmågor rustas upp. Moderaterna och Kristdemokraterna tog ett viktigt första steg i och med budgeten för 2019. Att ha god beredskap handlar också om förmåga att hantera civila kriser och naturkatastrofer. Att Sverige ska vara ett säkert land för företagande och handel, datalagring och innovation är likaså en del av vår nationella säkerhet. Det högteknologiska samhällets ökade digitalisering innebär en ökad sårbarhet, som medför att vi måste ta höjd för ökad förmåga att stå emot cyberangrepp, cyberstölder och påverkansoperationer. Om Sverige ska vara framgångsrikt i den digitala eran, så måste cybersäkerhet och informationssäkerhet tas på största allvar.

Sverige utsätts dagligen för påverkanskampanjer och cyberhot. Därtill ökar underrättelsehotet mot Sverige för varje år och den samlade hotbilden mot vårt land är mer allvarlig än på mycket länge. I en orolig omvärld krävs att vår försvarsförmåga ökar

vilket också kräver ökade resurser till försvaret, såväl det militära som det civila. Moderaterna vill därför att anslagen till försvaret ökar för att på sikt uppgå till två procent av bnp.

4.4.1 Ett starkare svenskt försvar

Det globala säkerhetsläget präglas av instabilitet och oförutsägbarhet. I Sveriges närområde pågår fortfarande ett krig i Ukraina. Försvarsberedningen konstaterar att Sveriges militärstrategiska läge har försämrats som ett resultat av den politiska utvecklingen i Ryssland och av att den ryska militära förmågan har ökat.

Det finns även en rad osäkerheter i den globala utvecklingen som påverkar Sveriges säkerhet. USA kommer med största sannolikhet behöva fokusera mer på utvecklingen i Asien och Kinas ökade makt. För Europas del innebär det att de europeiska länderna i ökad utsträckning måste ta större ansvar för vår egen säkerhet. Flertalet länder i Europa har också börjat öka sina försvarsansträngningar. Det gäller särskilt länderna i norra Europa. EU-samarbetet på försvarsområdet har börjat fördjupas, men kommer inte under överskådlig tid kunna ersätta Nato. Något som heller inte är önskvärt.

I Europas södra grannskap är situationen fortsatt mycket orolig och sönderfallet i ett flertal stater i Nordafrika och Mellanöstern skapar stora interna problem som även spiller över på Europa i form av flyktingströmmar och terrorism. Kärnvapenhotet är mer aktuellt nu än på länge i ljuset av rysk upprustning och det faktum att flera centrala avtal för rustningskontroll riskerar att falla.

I ljuset av denna utveckling måste Sveriges samlade totalförsvar, det vill säga både det militära och det civila försvaret, stärkas. Krigsförbandens operativa förmåga måste öka och det kräver förstärkningar över hela linjen. Det finns i dag stora brister i det svenska försvaret som måste åtgärdas, och på längre sikt måste vi kunna möta den ökade förmåga vi ser i vår omvärld.

Tack vare att Moderaternas och Kristdemokraternas budget antogs av riksdagen hösten 2018 har förstärkningen av Sveriges försvar kunnat fortsätta med bara ett mindre hack i utvecklingen. Detta trots Socialdemokraternas oförmåga att ge långsiktiga besked om försvarsekonomi samt den utdragna regeringsbildningsprocessen. De farhågor som Försvarsmakten lyfte om att myndigheten skulle behöva göra omfattande neddragningar och omplanering i verksamheten blev därmed inte verklighet.

Syftet med tillskotten i Moderaternas och Kristdemokraternas budget, vilken angav resursökningar under perioden 2019–2021, var att ge Försvarsmakten verktyg att genomföra inriktningen i det innevarande försvarsbeslutet vilket gäller åren 2016–2020. Det handlar ytterst om att kunna fullt ut bemanna och utrusta dagens krigsorganisation. Vi var även tydliga med att Försvarsmakten skulle åtgärda de brister i investeringsplanen som Ekonomistyrningsverket och Statskontoret pekat på.

De resursökningar som angavs i Moderaternas och Kristdemokraternas budget antogs sedermera även av den inkommande regeringen i januari 2019 och ligger som grund för resurstillskott fram till och med år 2021. Försvarsmakten redovisade under våren 2019 en ny investeringsplan och de åtgärder myndigheten vidtagit för att komma till rätta med överplanering och andra strukturella problem i ekonomistyrningen. Arbetet med att komma till rätta med de bristerna måste fortsätta framöver.

Under våren 2019 redovisade Försvarsberedningen sin slutrapport. Tyvärr kunde inte Socialdemokraterna ställa sig bakom den ekonomiska ram som varit beredningens utgångspunkt under hela arbetet med slutrapporten. Socialdemokraternas agerande

gjorde att beredningen sprack. Vi moderater ansåg att Försvarsberedningens förslag inklusive den beräknade kostnaden utgör en helhet, vilken vi står bakom. När regeringspartierna avsåg att friskriva sig från den ekonomiska beräkningen valde Moderaterna och de övriga borgerliga partierna att inte underteckna slutrapporten.

Försvarsberedningens förslag innebär i princip en nära 50-procentig ökning av försvarsanslaget fram till år 2025. Att på kort tid kunna omsätta den ökningen av resurser i motsvarande ökning i försvarsförmåga kommer att innebära stora utmaningar. Därför måste fungerande styrning, processer och uppföljning vara en viktig prioritering framöver. Den självständiga myndighet som Försvarsberedningen föreslår för att granska, utvärdera och följa upp verksamheten i totalförsvaret kommer ha en viktig roll i detta. Skattebetalarnas pengar ska värnas.

Det är av största vikt att Försvarsberedningens förslag genomförs i sin helhet. I denna budgetmotion tillför Moderaterna ytterligare resurser, utöver de tillskott som regeringen redovisat i budgetpropositionen för år 2020. Tillskottet för 2020 och 2021 är i linje med Försvarsmaktens budgetunderlag som sedan växlas upp utifrån den bana som Försvarsberedningen har lagt fast från 2022. Detta för att stärka arbetet med att skapa ett fungerande totalförsvaret i en allt mer osäker tid. När Försvarsberedningens förslag genomförs är det dessutom viktigt att de resurstillskott som görs är tillräckliga och tar hänsyn till den ekonomiska utvecklingen, för att få den krigsorganisation som Sverige behöver på plats. Det ställer också krav på Försvarsmakten att den kan använda de ökade resurserna på ett effektivt sätt.

Bättre civil krisberedskap

Erfarenheterna från tsunamikatastrofen, Västmanlandsbränderna, Transportstyrelsen och skogsbränderna sommaren 2018 visar på tydliga behov av att stärka Sveriges civila beredskap och öka krishanteringsförmågan. Ett flertal statliga utredningar har angett vad som behöver göras. Nu måste vi ta tag i bristerna. Det handlar inte bara om att tillföra nödvändiga resurser. Det handlar också om att klargöra vilka uppgifter och vilket ansvar olika aktörer har; ledning och organisation måste fungera. Rätt resurser ska finnas på rätt plats. Lagar och regler ska utformas så att krissituationer kan hanteras utan dröjsmål. Civilsamhällets kraft och frivilliga insatser ska tas tillvara på bästa sätt. Vi måste förebygga kriser – och vara väl förberedda när krisen ändå slår till. Förra årets bränder och torka visar på vikten av att bygga upp den civila beredskapen, exempelvis vad gäller den svenska tillgången till brandflyg.

5 Stärk sammanhållningen

Sverige ska hålla ihop både geografiskt och över generationer. Oavsett var man bor eller var i livet man befinner sig ska man ha makten över sin livssituation och förutsättningar att forma sin tillvaro. Den som är ny i Sverige måste ges möjligheten att skaffa sig ett jobb, bli en del av samhället och bidra till det gemensamma. De som varit med och byggt Sverige – landets pensionärer – måste känna att deras ansträngningar har lönat sig efter ett långt arbetsliv. Det är en fråga om rättvisa. Och de som lever sina liv utanför storstäderna måste ges förutsättningar att fortsätta göra det – det är helt avgörande för att vårt land ska hålla ihop.

5.1 Bättre integration

Moderaterna vill att Sverige ska vara ett land där integrationen i stället för att – som i dag – vara ett problem bidrar till att lösa problem. Där förutsättningar ges för alla att göra sin livsresa. Med egen ansträngning ska den som kommer till Sverige kunna gå från nyanländ till nyanställd och slutligen bli ny medborgare. Det handlar om arbete, utbildning och att behärska svenska språket. Men det handlar lika mycket om jämställdhet, individuella fri- och rättigheter och delaktighet i det svenska samhället. Det här är vad vi bör förvänta oss av alla människor som bor i Sverige, och det svenska medborgarskapet måste bygga på denna grund.

Sverige ska vara ett öppet land mot omvärlden. Hit har människor kommit i generationer för att arbeta och bidra till vårt samhälle. Sverige har också tagit ett stort ansvar för människor på flykt. Det ska vi vara stolta över. Men att bejaka öppenhet mot omvärlden är inte detsamma som oreglerad invandring. Att ha en rättssäker och reglerad invandring innebär att ett nej ska vara ett nej. Lika viktigt är att ett ja ska vara ett ja – det ska bära löfte om en riktig möjlighet att bygga sin framtid i vårt land.

Sverige misslyckas i dag i båda delar. Det är allvarligt. Följden av detta misslyckande är ett växande utanförskap. Personer som vistas i Sverige utan tillstånd fortsätter sina liv i skuggsamhällen, medan de som har rätt att stanna löper stor risk att fastna i bidragsberoende på en allt mer tudelad arbetsmarknad. Att lösa integrationsproblemen kommer inte att vara lätt, och det kommer att ta tid. Men det är inte omöjligt. Moderaterna är det enda partiet som har en sammanhållen integrationspolitik. Vi kommer göra allt för ett samhälle där var och en får möjlighet att växa av egen kraft, men där vi också möjliggör för fler människor att bidra.

5.1.1 En långsiktig hållbar migration

Vi har i många år varit ett av de länder i EU som har haft högst mottagande av asylsökande i relation till folkmängd. Sverige har de senaste fem åren tagit emot 320 000 asylsökande. Vi hör fortsatt till de EU-länder som tar emot flest asylsökande ställt mot folkmängd. I fjol var vi på sjätte plats i EU, i förhållande till folkmängden, och året dessförinnan på sjunde plats. Migrationspolitiken måste utformas med hänsyn till det stora flyktingmottagande vi haft och de omfattande integrationsproblem vi har. Därför behöver Sverige ta emot färre asylsökande och ha en permanent skärpt lagstiftning. Lagar och regler ska vara utformade på ett sätt som ligger i linje med andra länder i vår närhet. Vårt asylsystem ska vara rättssäkert och förutsägbart.

En ny permanent skärpt migrationslagstiftning bör arbetas fram under denna mandatperiod genom den breda parlamentariska utredningen, som tar ett helhetsgrepp på migrationspolitiken i Sverige. Tills ny lagstiftning finns på plats bör den tillfälliga lagen förlängas. De stora farhågor som framförts av flera av remissinstanserna med anledning av förlängningen av den tillfälliga lagen tar vi på stort allvar. Många betonar vikten av ett sammanhållet system fritt från särlösningar och med noggranna konsekvensanalyser. Vi är också oroade över att regeringen i samband med att den tillfälliga lagen förlängdes gjort regelverket kring anhöriginvandring mer generöst.

Att den som nekas uppehållstillstånd återvänder till sitt hemland är viktigt för att upprätthålla en reglerad invandring. Hur många människor som vistas i landet utan tillstånd är svårt att bedöma. Bara de senaste tre åren har Migrationsverket till polisen överlämnat cirka 25 000 återvändandefall. Det rör sig då om personer som inte vill återvända frivilligt och i de flesta fall har gått under jorden. Polisen har i sin tur mycket svårt att verkställa utvisningsbeslut. Om man inte återvänder frivilligt, måste återvändandet ske genom myndigheternas försorg. Ett stort problem i dag är bristen på förvarsplatser. Denna brist försämrar förutsättningarna för ett väl fungerande återvändandearbete. I budgeten för 2019 tillförde Moderaterna och Kristdemokraterna därför 100 miljoner kronor till en ökning av antalet förvarsplatser.

Volymmål för asylmottagandet

Sverige har under alltför lång tid haft en hög nivå på asylinvandringen, utan att ta verkligt ansvar för att de som invandrar också blir en del av samhället. I dag är integrationsproblemen uppenbara. Antalet människor som kommer till Sverige påverkar våra möjligheter att lyckas med integrationen. Sverige bör införa ett volymmål för asylmottagandet. Det måste innebära ett betydligt lägre mottagande än i dag. Sveriges asylmottagande ska inte överstiga nivåerna i Norge, Finland och Danmark. I fråga om asylsökande innebär det i nuläget 5 000 till 8 000 asylsökande per år. Det motsvarar mottagandet i Norge, Finland och Danmark 2018 med hänsyn tagen till folkmängd. Samma år tog Sverige emot 21 500 asylsökande. Volymmålet är avsett att fungera som ett kraftfullt styrmedel som är vägledande för den svenska invandringspolitiken. Om målet inte ser ut att uppnås krävs skärpande åtgärder i syfte att nå målet och därmed åstadkomma hållbara nivåer.

Uppvärdera det svenska medborgarskapet

Det svenska medborgarskapet står för samhörighet med Sverige och bidrar till sammanhålningen i vårt samhälle. Människor som har sin framtid i Sverige ska ha goda möjligheter att bli medborgare och fullt ut vara en del av samhället, bidra och ta ansvar. Medborgarskapet ska också vara en stark drivkraft till integration. Att ställa krav på grundläggande språkkunskaper och kunskaper om det svenska samhället ska därför vara en bärande del för möjligheten att bli svensk medborgare.

Det svenska språket förenar människor i Sverige, oavsett bakgrund. Det har stor betydelse för integrationen, liksom för möjligheten att ta del av de rättigheter, möjligheter och skyldigheter som följer med medborgarskapet. Samma sak gäller grundläggande kunskaper om vårt samhälle. För medborgarskap i Sverige bör det därför ställas krav på grundläggande kunskaper i svenska och om det svenska samhället. Dessa kunskaper ska kunna visas både genom prov och på andra vis, till exempel genom

godkända betyg från universitetskurser. Möjlighet till dispens från kraven bör finnas exempelvis på grund av ålder, hälsa eller olika funktionsnedsättningar.

Egen försörjning har stor betydelse för integrationen och för människors möjligheter att växa. Tidigare fanns ett krav på försörjning för medborgarskap. Vi vill att ett återinförande ska utredas, inte minst så att reglerna om medborgarskap hänger ihop med andra delar av integrationspolitiken. Kravet skulle exempelvis kunna vara att den huvudsakliga inkomsten inte utgörs av försörjningsstöd.

I dag krävs som huvudregel fem års hemvist i Sverige för medborgarskap. För statslösa och flyktingar gäller fyra år och för nordiska medborgare två år. 2015 införde Sverige ett asylsystem med tillfälliga uppehållstillstånd, och Moderaterna vill att det ska gälla även framöver. Det innebär att tidpunkten för förvärv av permanent uppehållstillstånd respektive svenskt medborgarskap med dagens regler i många fall kan komma att ligga mycket nära varandra. Permanent uppehållstillstånd bör dock vara ett steg på vägen till ett medborgarskap. Två års förlängning av hemvisten skulle innebära sju år som huvudregel och sex år för statslösa och flyktingar. En sådan förändring skulle också medföra att våra regler bättre harmonierar med motsvarande regler i andra jämförbara länder.

Arbete och egna ansträngningar ska alltid löna sig. Det gäller även vid möjligheten att bli svensk medborgare. Vi vill därför införa en möjlighet att förvärva medborgarskap två år tidigare för den som jobbar och försörjer sig själv. Det ska fortsatt krävas tillräckliga kunskaper i svenska och om det svenska samhället.

Grundläggande kunskaper i svenska har stor betydelse för integrationen. Vill man få permanent uppehållstillstånd och slutligen bli svensk medborgare är det därför rimligt att man också lär sig grundläggande svenska. Moderaterna vill att grundläggande kunskaper i svenska språket ska vara ett krav för att få såväl permanent uppehållstillstånd som medborgarskap.

5.1.2 Ett ja ska vara ett ja

Sverige behöver återigen bli möjligheternas land, där man kan börja med nästan ingenting och ta sig nästan hur långt som helst. Där vad du gör, och vart du är på väg, är så mycket viktigare än var du kommer ifrån. Ett ja till att stanna i Sverige ska också betyda ett ja till att kunna komma in i samhället. Så är det inte alltid i dag.

Det behövs en ny integrationspolitik. Med fokus på språk, jobb och gemensamma värderingar. Verklig integration börjar med svenska språket. Språket ska gå som en röd tråd från nyanländ via nyanställd till ny svensk medborgare. Språket är också ett verktyg för att förstå våra grundläggande värderingar. I Sverige har alla individuella rättigheter. Här råder jämlikhet mellan könen. I Sverige jobbar både män och kvinnor, och man får gifta sig med vem man vill. Här har både killar och tjejer rätt att både bada och spela fotboll. Här har barn egna rättigheter.

En central del i arbetet med att förbättra integrationen är att bryta bidragsberoende. Alltför många som invandrat till Sverige fastnar i dag i bidragsförsörjning. Drivkraften att gå från bidrag till jobb måste öka. Därför föreslår Moderaterna i den här budgetmotionen en bidragsreform i fyra delar för att vända utvecklingen och stoppa bidragsberoendet.

Förbättrad etablering

Den som är ny i Sverige behöver gå snabbare från etablering till egen försörjning. Det kräver förändringar av etableringsprogrammet. Det behövs tydligare krav på att lära sig svenska och på att utbilda sig för att möta kraven på svensk arbetsmarknad. Närmare hälften av alla som är inskrivna i etableringsuppdraget har en förgymnasial utbildning.

Vägen till ett jobb kommer därför ofta behöva gå via den kommunala vuxenutbildningen. Inom ramen för migrationsöverenskommelsen 2015 drev Moderaterna på för en utbildningsplikt för vuxna nyanlända med kort utbildning. En form av utbildningsplikt har nu införts. Resultatet är hittills blygsamt. Dessutom är innehållet i utbildningsplikten oklart och behöver förtydligas. Eftersom Arbetsförmedlingen har stora brister och resultaten för nyanländas etablering i Sverige inte är tillfredsställande anser vi att de kommuner som vill bör kunna ta över ansvaret för integrationen och etableringen av nyanlända.

Omfattande språkreform för snabbare integration

För att lösa Sveriges integrationskris behövs tydliga vägar in i det svenska samhället. Då är svenska språket helt avgörande. Moderaterna vill därför genomföra en stor språkreform.

Omfattande forskning visar att språket är en förutsättning för lyckad integration. Det är nyckeln till att förstå varandra, och till att förstå vår kultur och våra värderingar. Språket är centralt för individens möjligheter till demokratisk delaktighet, och för att förstå vilka rättigheter och skyldigheter vi har i Sverige. Det gemensamma språket är grundläggande för sammanhållningen i vårt land.

Moderaterna vill att språket ska gå som en röd tråd, från nyanländ, via nyanställd till ny svensk medborgare. Det ska vara ett krav för permanent uppehållstillstånd och medborgarskap.

Därför föreslår Moderaterna i den här budgetmotionen den största språkreformen i modern tid, inte för att förändra språket – utan för att ge fler möjligheten att lära sig det.

– Skärp kraven på sfi

Fler måste klara svenska för invandrare (sfi) för att ta sig vidare till jobb eller utbildning. Skolverkets statistik från 2017 visar att fler än sex av tio inte klarade sin sfi-kurs inom ett år, och var femte deltagare avbröt studierna. Moderaterna vill därför ställa högre krav på deltagarna i sfi. Varje person som påbörjar sfi ska få en individuell prestationsplan som uppskattar tiden det kommer att ta att slutföra varje kurs och studieväg. Vid avbrutna studier eller studier som inte fullföljs med godkända resultat ska de ekonomiska ersättningarna reduceras eller stoppas.

– Språkkrav för permanent uppehållstillstånd och medborgarskap

Grundläggande kunskaper i svenska har stor betydelse för integrationen. Vill man få permanent uppehållstillstånd och slutligen bli svensk medborgare är det därför rimligt att man också lär sig svenska. Moderaterna vill att godkända grundläggande kunskaper i svenska språket ska vara ett krav för att få såväl permanent uppehållstillstånd som medborgarskap.

– Begränsad rätt till betald tolk

I dag är rätten till tolk för den som inte behärskar svenska i princip obegränsad vid kontakter med myndigheter. Det spelar ingen roll hur länge man har varit i Sverige. Tolk tjänster och tolkningens infrastruktur kostar det offentliga ungefär två miljarder

kronor årligen. Det här skickar helt fel signaler om det egna ansvaret att lära sig svenska, och värdet av det svenska språket.

- Moderaterna föreslår därför att rätten till betald tolk upphör för personer som har permanent uppehållstillstånd. Undantag ska göras vid brottmål eller utlänningsmål i de fall då det står klart att ett tolkbehov föreligger.
- *Obligatorisk språkförskola*
För att nyanlända ska ha samma möjligheter som andra barn att klara skolan är det viktigt att de inte måste börja första klass med att lära sig svenska. Därför föreslår Moderaterna att alla nyanlända barn i förskoleåldern och barn till nyanlända föräldrar ska omfattas av en obligatorisk språkförskola om 15 timmar i veckan från tre års ålder.
- *Mer svenska för de elever som behöver det*
För elever i lågstadiet som inte behärskar svenska språket ska tidig sommarskola och läxhjälp sättas in. Inga barn ska kunna börja i nästa klass utan tillräcklig svenska för att klara av undervisningen.

Men det räcker inte. Nästan fyra av tio elever som läser ”svenska som andraspråk” lämnar nian utan godkänt betyg – samtidigt som 96 procent av eleverna som läser ordinarie svenska klarar godkänt. Målet måste vara att alla elever ska lämna grundskolan med behörighet till gymnasiet. Därför föreslår Moderaterna att ”elevens val” avskaffas i sin nuvarande form och att timmarna fördelas över de ämnen där eleven har störst behov.

Sammantaget kommer detta att öka chansen för både barn och vuxna att komma in i samhället, få bra utbildning och bli framgångsrika i Sverige.

Bidragsreform i fyra delar för minskat utanförskap

Arbetslösheten bland utrikes födda har nått rekordnivåer – fler än hälften av alla arbetslösa är nu invandrare. Om utvecklingen inte stoppas riskerar integrationskrisen att bli permanent. Drivkraften att gå från bidrag till jobb måste öka. Därför föreslår Moderaterna en bidragsreform i fyra delar för att vända utvecklingen och stoppa bidragsberoendet.

1. *Skärpta krav på försörjningsstöd*

Moderaterna föreslår att socialtjänstlagen skärps så att alla kommuner ställer krav på motprestation, normalt på heltid, för bidrag. Socialtjänstlagen bör också tydligt slå fast att den som är arbetsför är skyldig att stå till arbetsmarknadens förfogande i hela landet. Om den enskilde utan godtagbart skäl inte deltar i de aktiviteter som krävs ska försörjningsstödet kunna sättas ned. Detsamma gäller om den enskilda inte samarbetar kring kontrollerna av hur försörjningsstödet används. Vi vill också att kommunernas möjlighet att ge ett mer generöst försörjningsstöd än vad som är normen ska begränsas då det gör arbete mindre lönsamt.

2. *Bidragstak*

Det finns tusentals familjer där arbete lönar sig alltför dåligt, och nyanlända har särskilt stor risk att fastna i bidragsberoende. En studie från Finansdepartementet visar att två vuxna med fyra barn till och med kan förlora pengar om en tar ett arbete. Ett bidragstak behövs så att ingen ska förlora på att börja jobba – summan av

olika bidrag får aldrig bli högre än 75 procent av lönen från ett arbete. Det skulle stärka drivkrafterna för arbete och integration och minska den ekonomiska belastningen på systemen. För att det ska bli möjligt krävs ett gemensamt utbetalningssystem för offentliga bidrag.

3. *Kvalificering till bidragssystemen*

I Sverige tillämpar vi vad som kallas bosättningsbaserade välfärdsförmåner. Det betyder i praktiken att den som bor här har tillgång till alla förmåner från dag ett. Det är inte rimligt. Den som är ny i vårt land borde i stället kvalificera sig in till den svenska välfärden genom arbete eller genom permanent uppehållstillstånd och medborgarskap. Att ha ett arbete ska alltid ge fler förmåner än att inte ha ett arbete.

Nyanlända ska i större grad än i dag successivt arbeta sig in i rätten till olika bidrag och sociala ersättningar. Det skulle stärka drivkrafterna för arbete och integration och minska den ekonomiska belastningen på systemen. Full tillgång till svenska bidrag och förmåner bör man enbart få genom eget arbete eller genom permanent och laglig bosättning i landet. Vuxna utan barn bör enbart ha rätt till etableringsersättning eller försörjningsstöd samt bostadsbidrag innan de kvalificerat sig till fulla bidrag. Nyanlända som inte arbetar eller fått permanent uppehållstillstånd ska bara ha rätt till föräldrapenning upp till barnets ettårsdag. Nyanlända med barn har rätt till barnbidrag men inte flerbarnstillägg.

4. *Stoppa bidragsfusket*

Moderaterna föreslår att det inrättas en bidragsbrottsenhet på Försäkringskassan – och ansvaret för att åtala bidragsbrott flyttas till Ekobrottsmyndigheten. Det finns inte med i regeringens proposition ”Ett starkare skydd för välfärdssystemen”. Dessutom vill vi att underrättelseskyldigheten vid misstanke om bidragsbrott vidgas till fusk och missbruk som utförs av företag och organisationer. Socialtjänsten ska också ha möjlighet att underrätta andra myndigheter vid misstanke om brott. Vi anser också att bidragsbrottslagen ska omfatta den statliga lönegarantin.

Tillsammans med vårt förslag att göra det mera lönsamt att arbeta genom sänkt skatt på lägre inkomster gör dessa reformer att fler kommer att lämna bidragsberoende för jobb.

Obligatorisk samhällsorientering med fokus på värderingar

Moderaterna tror att alla människor kan bli en del av Sverige, men det förutsätter att den som invandrat hit snabbt får grundläggande förståelse för det svenska samhället. Vi vill därför införa en obligatorisk samhällsorientering som ökar människors möjlighet att bli en del av det svenska samhället.

Samhällsorientering ska vara obligatorisk från dag ett i Sverige för alla som är asylsökande. Den som inte deltar i de aktiviteter Migrationsverket arrangerar ska inte heller ha rätt till den dagersättning som asylsökande annars får. Moderaterna vill utöka samhällsorienteringen för nyanlända från 60 till 100 timmar och införa en examination, ett samhällstest. Krav på grundläggande samhällskunskaper ska också vara en förutsättning för att få medborgarskap.

Fokus i samhällsorienteringen måste vara på grundläggande värderingar, rättigheter och skyldigheter i Sverige. Bland annat måste barns och ungdomars rättigheter klargöras, liksom kvinnors självklara rättigheter med fokus på bland annat jämställdhet och nolltolerans mot hedersförtryck. Förväntan på arbete och egen försörjning måste också lyftas tydligare.

I dag är varje kommun ansvarig för att ta fram ett ramverk för samhällsorientering. Det gör det svårt att följa upp och att kvalitetssäkra. Vi ser också stora skillnader i utförande och kvalitet över Sverige. Därför måste en nationell kursplan eller läroplan införas. Det behövs även bättre uppföljning. Länsstyrelserna har ett uppföljningsuppdrag, men det omfattar ingen granskning eller tillsyn av enskilda verksamheter utan är en mer övergripande rapportering om organisation och deltagande. I samband med att nationella kursplaner införs bör även tillsynen skärpas, för att säkerställa att verksamheterna följer det uppsatta innehållet och målen.

Barn måste känna till sina rättigheter för att kunna hävda dem. Därför vill Moderaterna att alla grund- och gymnasieskolor ska ges i uppdrag att genomföra en kortare samhällsorientering – anpassad till elevens ålder. Den bör även innehålla praktisk information om vart man som barn kan vända sig för att ta tillvara sina rättigheter eller få stöd och hjälp. Även personer över 65 år ska omfattas av krav på deltagande i samhällsorientering, såvida det inte är olämpligt med hänsyn till sjukdom och dålig hälsa. De äldre i familjen är ofta värderingsbärare och det är viktigt att information om samhällets rättigheter och skyldigheter även kommer dem till godo.

Samhällsorientering är ett viktigt verktyg för att hjälpa den som är ny i vårt land att bli en del av det svenska samhället. Men då måste den hålla hög kvalitet och fokusera på grundläggande värderingar. Precis det föreslår Moderaterna i den här budgeten.

Inträdesjobb – ett sätt att lära sig jobbet på jobbet

Ett stort hinder för många som befinner sig i utanförskap är att deras kunskaper inte räcker till på den svenska arbetsmarknaden. Att få det där första jobbet efter att man gått klart en utbildning eller nyligen kommit till Sverige är ovärderligt. Regeringen och arbetsmarknadens parter har kommit överens om så kallade etableringsjobb. Det åvilar nu ett stort ansvar för att dessa etableringsjobb ska kunna få den effekt som har beskrivits. Om inte detta sker är Moderaterna öppna för att införa en ny förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen i syfte att stärka integrationen och för att fler ska kunna lämna utanförskap för jobb.

Inträdesjobben sänker kostnaden för att anställa och gör att fler vågar satsa på en tidigare oprövad person. Lönen uppgår till 70 procent av rådande ingångslön i branschen, upp till ett tak om 21 000 kronor i bruttolön per månad. 30 procent av arbetstiden anses därmed gå till att lära sig arbetet eller utbildning. För att ytterligare sänka anställningskostnaden slopas arbetsgivaravgiften för den som har ett inträdesjobb.

Motverka hedersförtryck

I Sverige ska ingen ha rätt att hindra någon annan från att gå ut och röra sig fritt, träffa kompisar, besöka ett badhus, jobba eller skaffa sig en utbildning. Men i dag lever många vuxna och barn under hedersrelaterat våld och förtryck. Att blunda för hedersvåld och hedersförtryck är att svika de människor som är utsatta. När värderingarna om jämställdhet och frihet utmanas så måste det motverkas dels genom en livskraftig värderingsdebatt, dels genom konkret politik. Det svenska samhället behöver arbeta mer aktivt med att motarbeta ojämställdhet samt stödja människor och organisationer som verkar för jämställdhet och respekt för individens frihet i alla delar av Sverige.

I dag finns inget specifikt hedersbrott i brottsbalken, även om en del handlingar som utförs i hederns namn är kriminaliserade. Straffen fångar dock inte upp brottens allvar.

Vi vill därför införa en särskild brottsrubricering för hedersbrott där kontexten och sammanhanget ges en större betydelse: Gärningar som begås av flera olika personer i samförstånd ska exempelvis omfattas. Vid sidan av en sådan ny brottsrubricering vill vi också införa en regel som innebär att hedersmotiv ska utgöra en försvårande omständighet när straff mäts ut.

Förekomsten av så kallade moralpolisier i vissa förortsområden är oacceptabel. Kvinnor vittnar om att de tvingas följa informella regler som upprätthålls av män, och även i viss mån kvinnor, bosatta i samma område. Begränsningarna kan avse klädsel, var man rör sig, var man sitter i en servering eller om man exempelvis dricker alkohol. Tvånget upprätthålls genom alltifrån ovälkomna påpekanden till hot och trakasserier. Denna form av hedersrelaterade kränkningar som begränsar kvinnors frihet och trygghet måste motverkas med samhällets fulla kraft. Moderaterna vill därför införa ett särskilt brott – olaga frihetsbegränsning – som förbjuder tvång och otillbörliga påtryckningar som syftar till att upprätthålla heder. Vidare vill vi begränsa moralpolisernas tillträde till allmänna platser genom en möjlighet att meddela tillträdesförbud för personer som skapar otrygghet och begränsar andra personers rörelsefrihet i hederns namn.

5.2 Sammanhållning över generationer

Den som ett helt arbetsliv varit med och byggt Sverige måste känna att det lönat sig – att pensionen räcker till. En starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för en positiv utveckling av pensionerna. Inget är viktigare för en högre pension än att sysselsättningen och antalet arbetade timmar utvecklas väl samt att reallönerna ökar, eftersom pensionerna är kopplade till den ekonomiska utvecklingen. Sedan 2009 har skatten på pension sänkts med 27 miljarder kronor. 21 miljarder av dessa har Moderaterna drivit igenom. Nu tar vi ytterligare steg för att förbättra pensionärens ekonomi.

5.2.1 Sänkt skatt på pension

Det ska löna sig att ha arbetat. Alla som har bidragit till att bygga upp landet ska kunna gå i pension trygga i att den pension man får behålla efter skatt kommer vara tillräcklig. Därför vill Moderaterna stärka alla pensionärens ekonomi. För att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för pensionärer sänker Moderaterna i denna budgetmotion, likt vi gjorde i budgeten för 2019, skatten för alla pensionärer.

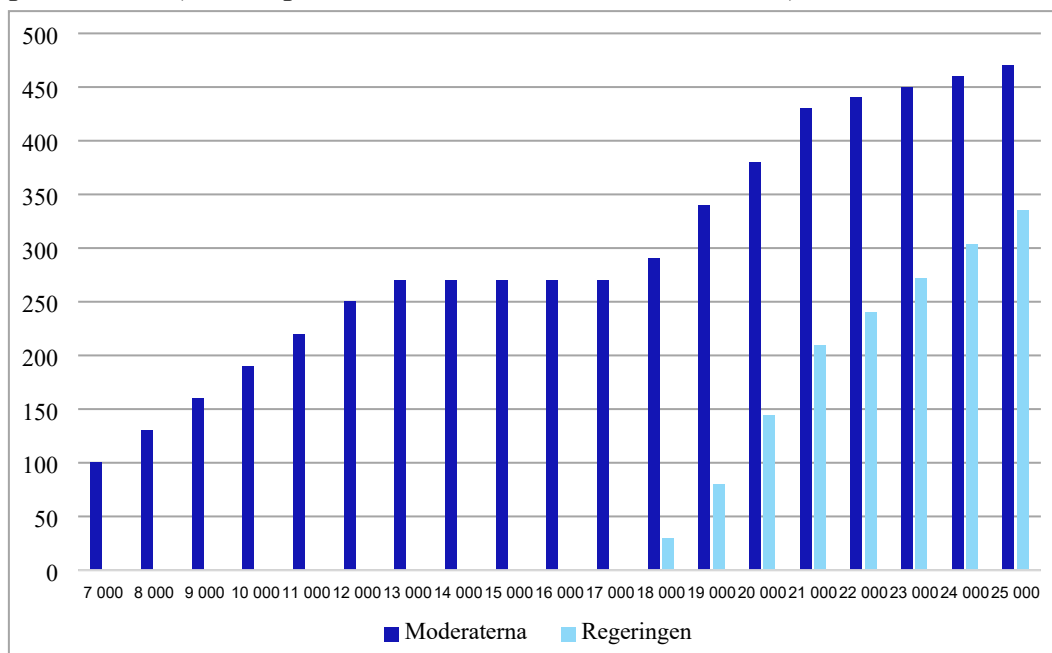
Moderaternas skattesänkningar möjliggörs tack vare tydliga utgiftsprioriteringar. Moderaterna kan sänka skatten för pensionärerna, stärka arbetslinjen och värna pensionssystemet, genom prioritering av välfärden och pensionärernas levnadsförhållanden före ökade bidragskostnader och ledighetssatsningar.

Mer i plånboken för landets pensionärer är en viktigare prioritering än att lägga miljarder kronor på reformer som familjevecka och friår, som dessutom är skadliga reformer som försvagar arbetslinjen. Att stärka arbetslinjen och sänka skatten på pension samtidigt som vi ökar resurserna till välfärden och stärker statens kärnuppgifter är bara möjligt genom välavvägda prioriteringar.

Det finns ett stort värde i att ge landets pensionärer större ekonomiska marginaler. Många pensionärer får i dag inte ekonomin att gå ihop. Det är bra att det finns en politisk överenskommelse om att förstärka grundskyddet i pensionssystemet, men mer måste göras för att stärka pensionärernas ekonomi. Sänkt skatt på pension är en viktig

del i detta. Den skattesänkning som Moderaterna föreslår innebär att den som har en pension på mellan 13 000 och 17 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 270 kronor per månad. Vi sänker i den här budgetmotionen skatten dubbelt så mycket och för dubbelt så många pensionärer som regeringen.

Figur 14 Jämförelse mellan Moderaternas och regeringens skattesänkning för pensionärer (kronor per månad vid olika månadsinkomster)

Källa: RUT, Finansdepartementet och Pensionsmyndigheten.

5.2.2 Stärkt grundskydd

Sverige har ett i grunden bra pensionssystem, men det finns saker som behöver förbättras. Vi lever allt längre. Det är otroligt positivt, men innebär att pensionerna blir lägre eftersom de måste räcka under en längre tid. För att upprätthålla pensionsnivåerna behöver därför arbetslivet förlängas i takt med den ökade livslängden. Ett längre arbetsliv är också av betydelse för välfärden och därmed för hela samhället.

Omfattningen av grundskyddet har successivt minskat i förhållande till medianinkomsten i samhället. Samtidigt har grundskyddet en viktig roll i att förbättra för de sämst ställda pensionärerna.

Vi har en pensionsöverenskommelse över blockgränsen som har funnits i över 20 år och det är viktigt att fortsätta arbeta inom ramen för denna, eftersom pensionssystemet är kanske det mest långsiktiga vi har och omfattar betydande summor. Pensioner är helt enkelt ett område som inte lämpar sig väl för kortsiktighet; i stället måste förändringar göras varsamt. Under vintern 2017 enades Pensionsgruppen om en rad reformer av pensionssystemet. De viktigaste punkterna i överenskommelsen är:

- Grundskyddet ska förbättras och ha särskilt fokus på de ekonomiskt mest utsatta och därigenom minska inkomstgapet mellan kvinnor och män.
- Premiépensionssystemet ska reformeras för att komma tillrätta med de olämpliga och i vissa fall olagliga aktiviteter som förekommit på premiépensionens fondtorg.
- Pensionsåldergränser och motsvarande åldersgränser i trygghetssystemen (exempelvis sjukförsäkring och a-kassa) höjs och kopplas även till utvecklingen av medellivslängden.

- Utöver detta genomförs en stor rad åtgärder för mer jämställda pensioner.

I den här budgetmotionen tas ett första steg för att uppfylla den här överenskommelsen. Grundnivån i garantipensionen höjs med 200 kronor per månad. Den föreslagna nivåhöjningen gör att personer kan ha högre inkomst jämfört med tidigare och fortfarande få garantipension. Bostadskostnadstaket i bostadstillägget för pensionärer höjs från 5 600 kronor till 7 000 kronor för den som är ogift och från 2 800 till 3 500 kronor per månad för den som är gift.

5.3 Sammanhållning i hela landet

Sverige är ett glesbefolkat land med långa avstånd. Vi är också ett land med stark urbanisering med stora och små städer. För att Sverige ska hålla ihop måste människor och företag ha möjligheter att växa och utvecklas, oavsett om de finns på landsbygden eller i storstäderna. I budgeten för 2019 fryste Moderaterna och Kristdemokraterna regeringens överindexering av drivmedelsskatter och vi föreslog ett avskaffande av flygskatten. Ett krispaket med anledning av torka och bränder till såväl lantbrukare som skogsbrukare tillfördes.

En tredjedel av Sveriges befolkning bor på landsbygden. Landsbygden är en enorm resurs som spelar en nyckelroll i samhällsbygget och behöver ha goda villkor för att kunna fortsätta bidra till en trygg livsmedelsförsörjning, en hållbar utveckling och skapandet av nya jobb. Kommunikationerna ska fungera, vare sig man är beroende av bilen, arbetspendlar med tåg eller behöver flyga till en annan stad. Löfvenregeringens politik har gjort det svårare att leva i många delar av Sverige. Höjda drivmedelsskatter, ny flygskatt och hot om en lastbilsskatt är några exempel på förslag som drabbar eller riskerar att drabba inte minst landsbygden. Dessutom ser vi hur äganderätten försämras och hur det försvårar för såväl skogs- som jordbruk. Det är fel väg framåt. För att hela Sverige ska fungera behöver villkoren för människor att leva och verka i hela landet i stället stärkas.

Det ska finnas bra bostäder i hela landet. Sveriges långvariga bostadsbrist har under senare år utvecklats till en akut bostadskris. Bostadskrisen hindrar människor, särskilt unga och nyanlända, från att flytta till sin första bostad. Tillväxten hämmas när företag har svårt att anställa ny personal. Moderaterna anser att svensk bostadspolitik är i behov av ett högt reformtempo för att ytterligare sänka trösklarna för att bygga och främja långsiktiga, förutsebara spelregler. Det handlar bland annat om att minska överklagandeproblematiken, reformera riksintressesystemet och strandskyddet, incitament för snabbare handläggning och bättre plan- och byggregler.

5.3.1 Sänkt skatt på drivmedel

Alla delar ambitionen att minska utsläppen från fossila bränslen. Men det får inte göras så att stad ställs mot land. Vissa tar tunnelbanan till jobbet – andra bilen. Om Sverige ska hålla ihop måste alla ha råd att transportera sig. Den rödgröna regeringen har under de senaste fem åren lämpat över en orimligt stor del av bördan på människor som bor utanför storstäderna.

För oss moderater är det självklart att man måste kunna bo och jobba i hela Sverige. Då kan inte politiken göra det svårt och dyrt att bo utanför tunnelbanenätet och storstädernas kollektivtrafik. Den gröna omställningen kräver en effektiv miljö- och klimatpolitik som tar sig an de verkligt stora frågorna. Men omställningen behöver

också folklig förankring för att bli trovärdig och respekterad. I den här budgetmotionen föreslår Moderaterna att skatten på bensin och diesel sänks med 1 kr/liter.

5.3.2 Bättre infrastruktur

En god infrastruktur är en förutsättning för att Sverige och svenska företag ska kunna stå sig väl i en allt hårdare global konkurrens. Det handlar om både väg och järnväg. När människor enkelt och smidigt kan arbetspendla längre avstånd och när företag tryggt och snabbt kan frakta sina varor från norr till söder öppnar det arbetsmarknader, skapar arbetstillfällen och binder samman landet. En investering i bättre transporter är en investering i industrijobb.

Regeringens politik riskerar i flera avseenden att slå mot både industri och handel. Försenade infrastrukturinvesteringar, höjda drivmedelsskatter, dyrare energiproduktion, en införd flygskatt och hotet om en lastbilsskatt är bara några exempel. Detta slår särskilt hårt mot landsbygden, där bilen ofta är nödvändig för att ta sig till jobbet, skolan och träningen. Det är en politik som Sverige inte har råd med.

I dag står transportsektorn för en tredjedel av våra samlade klimatutsläpp. Vi har ett ansvar för att säkerställa att vi minskar utsläppen från samtliga trafikslag på ett kostnadseffektivt sätt. Det är därför allvarligt att utsläppen från vägsektorn ökade föra året och ett bevis på att regeringens symbolpolitik inte för oss i rätt riktning. Moderaterna tror inte att straffskatter som hindrar människors mobilitet är rätt väg att gå. Vi tror i stället på smarta styrmedel såsom reduktionsplikten, en fortsatt utbyggnad av laddinfrastruktur och stöd till nya bränslen och ny teknik så att vi kan fortsätta resa och frakta varor utan att skada klimatet. En fortsatt elektrifiering av våra transporter kommer även leda till att behovet av en stabil och klimatneutral energiförsörjning ökar framöver.

Moderaterna föreslog i vårt alternativ till infrastrukturplan satsningar på runt 700 mdkr på vårt transportsystem under 2018–2029. Vi ökade resurserna till järnvägen kraftigt och satsade mer på vägunderhållet än vad den rödgröna regeringen gjorde i den nationella transportplanen. Detta eftersom Trafikverket har varnat för risken att Sverige kommer bygga upp en underhållsskuld på vägsidan och att delar av vårt vägnät blir sämre om inte underhållet prioriteras.

I ett avlångt, glesbefolkat land som Sverige spelar flyget en extra viktig roll. Samtidigt bidrar flyget till koldioxidutsläpp vars negativa konsekvenser förstärks eftersom de sker på hög höjd. Moderaterna anser att flyget ska bära mer av sina miljökostnader, men menar att den nuvarande flygskatten inte är ett lämpligt sätt att göra det på. Flygskatter, utformade som den svenska med en fast avgift per resenär, har visat sig ha negativa samhällsekonomiska effekter och har mycket liten positiv effekt på klimatet. Det är inte flygresorna som är farliga, utan det är flygens utsläpp som vi måste minska. Det kan man göra genom att satsa på forskning för en grön omställning av flyget. Då måste styrmedlen vara smart utformade så att branschens innovationskraft inte hämmas. En stor brist med den rödgröna regeringens flygskatt är nämligen att den helt saknar miljöstyrande effekt. Moderaterna vill ställa krav på inblandning av biodrivmedel i flygbränslet vilket skulle vara en åtgärd som på riktigt kan bidra till att minska utsläppen från flyget.

Inrikesflyget står för en mindre del av de skadliga utsläppen. Det är genom effektiva styrmedel för utrikesflyget som verklig skillnad kan åstadkommas. För att uppnå det krävs dock en omförhandling av internationella överenskommelser. Moderaterna vill ta

initiativ till att omförhandla de överenskommelser som styr flygsektorn för att på ett effektivt sätt komma åt klimatutsläppen.

5.3.3 Goda villkor för Sveriges lantbruk

För Moderaterna är det självklart att hela landets utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas tillvara. Det ska ske genom en utveckling som är hållbar ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Människor och företag över hela vårt land ska ges möjligheter att växa och utvecklas.

Livsmedelskedjan är redan Sveriges fjärde största näring. Men det finns stor potential för jordbruket att öka livsmedelsproduktionen och förädlingsvärdet och stärka exporten. Svenskt jordbruk ligger i framkant när det kommer till djurskydd och miljö- och klimathänsyn. Ju mer som produceras i Sverige, desto bättre. Skogsindustrin är Sveriges enskilt största nettoexportör och bidrar samtidigt till den gröna omställningen av samhället både genom att binda stora mängder kol och genom att fossilbaserade bränslen och produkter byts mot ut mot biobaserade. De svenska lantbrukarna ska behandlas respektfullt, som företagare som förtjänar långsiktiga och rimliga spelregler och konkurrensvillkor.

I budgeten föreslår Moderaterna, utöver det landsbygdspaket som återfinns i budgetpropositionen, utökade satsningar för att exempelvis sänka köttkontrollavgifter, öka ersättningen för eftersök av vilt, inrätta en regelförenklingskommission för de areella näringarna, utöka möjligheterna att bekämpa granbarkborre, vårda skyddad skog samt påskynda handläggningen hos länsstyrelserna för Sveriges lantbrukare.

6 Högre tillväxt och fler jobb

Sverige ska vara ett land där ett fritt näringsliv skapar ett välstånd som kommer alla till del. Där entreprenörer vågar satsa, vågar misslyckas för att försöka igen och till sist lyckas. Där företag väljer att etablera sig för att villkoren är gynnsamma. Där alla gör sin del och där flit och ansträngning lönar sig.

Trots att den globala högkonjunkturen stärkt svensk ekonomi är tillväxten endast något högre än befolkningsökningen. Därmed undergrävs det långsiktiga utrymmet för höjda löner och högre pensioner. Låg tillväxt omöjliggör också satsningar på välfärden, om inte bidragskostnaderna och skatterna sänks. Låg tillväxt kan också innebära att viktiga reformer inte genomförs. När konkurrensen mellan resurserna skärps finns risk för större utanförskap och lägre tillit i samhället.

En viktig del i att öka svensk tillväxt är att fler jobbar. Då behöver också fler ta det första steget in på arbetsmarknaden. Det är också viktigt att de som i dag arbetar också kan arbeta mer. Det gäller inte minst att få fler kvinnor att arbeta heltid. Framför allt i ett läge med stor arbetskraftsbrist, i synnerhet inom offentlig sektor, där det är svårt att få tag på tillräckligt många lärare, sjuksköterskor och socialsekreterare. Vi har av samma anledning inte heller råd att säga nej till den resurs som de erfarna medarbetarnas kompetens utgör. Många både vill och kan jobba längre upp i åren. Då måste arbetsmarknaden uppmuntra och underlätta det. I budgeten för 2019 tog Moderaterna och Kristdemokraterna bort den särskilda löneskatten för äldre – det underlättar för arbetsgivare att ha erfarna medarbetare anställda. Ett längre arbetsliv

ställer krav på möjligheter att kunna karriärväxla och ställa om. Särskilt med tanke på automatiseringen och digitaliseringens framfart.

För att långsiktigt kunna möta såväl utanförskap som integrationsproblem behövs fler jobb i växande företag och goda villkor för långsiktiga och aktiva ägare. Därför har det varit viktigt att sänka trösklarna för företagande och göra det enklare att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige. För att ekonomin ska kunna hantera de påfrestningar den utsätts för i form av till exempel konjunkturella störningar, demografiska förändringar och strukturomvandlingar bör både arbetskraften och företagen ha en god anpassningsförmåga. Ett bra företagsklimat där nya företag kan starta, och etablerade företag växa, är därför centralt för både sysselsättningen och reallöneutvecklingen.

Sverige har i många avseenden goda förutsättningar för tillväxt. Befolkningen är välutbildad och tar snabbt till sig ny teknik. Näringslivet är innovativt med omfattande forsknings- och utvecklingsverksamhet och det finns en god finansiell kapacitet. Det är dock viktigt att kontinuerligt genomföra förbättringar av näringslivsklimatet för att upprätthålla en stark position för svenskt näringsliv i den alltmer integrerade världsekonomin. I den meningen innebär den senaste mandatperioden fyra förlorade år.

På lång sikt avgörs vår välbefinningsutveckling dels av teknikutvecklingen i världen i stort, alltså hur den så kallade teknikfronten utvecklas, dels av hur nära vi ligger denna teknikfront. Som ett litet land har Sverige svårt att påverka den globala teknikutvecklingen annat än i vissa begränsade sektorer. Däremot kan vi påverka hur snabbt Sverige tar till sig ny teknik och hur väl de befintliga resurserna utnyttjas. Att produktivetsutvecklingen i världsekonomin har varit svag det senaste decenniet är ett problem också för Sverige, men något som vi har väldigt svårt att påverka. Att Sverige sedan 2014 dock verkar ha tappat mark – vad gäller utvecklingen av tillväxt per capita – i förhållande till andra liknande länder, och att denna negativa utveckling ser ut att fortsätta, är däremot ett politiskt misslyckande. För att vända denna utveckling krävs en politik som bättre värnar Sveriges tillväxtförutsättningar och som möjliggör reformer som också på lång sikt ser till att Sverige utvecklas väl.

6.1 En skattereform med sikte på samhällsproblemen

Svenska folket betalar bland världens högsta skatter och ska också kunna räkna med att varje krona gör så stor nytta som möjligt. Varje skattekrona – även om beloppen är små – som slösas bort, tär på skattemoralen och skadar sammanhållningen i vårt land.

En skattereform ska utgå från de samhällsproblem som behöver lösas. Det perspektivet glöms ofta bort i skattedebatten. Vi ser förvisso behovet av att förenkla och förtydliga skattesystemet men det bör aldrig vara det enda eller det primära syftet med en reform. Skattereformen bör göras i syfte att skapa fler jobb, öka tillväxten och värna sammanhållningen. Det är i dag för svårt för utrikes födda i allmänhet och nyanlända i synnerhet att komma in på den svenska arbetsmarknaden och skaffa sig egen försörjning. Tillväxten per person är låg både i ett historiskt och i ett internationellt perspektiv. Arbetskraftsbristen är stor i nästan alla sektorer, inte minst i välfärden. Alltför många företag och entreprenörer väljer att expandera i andra länder än Sverige. För att öka drivkrafterna till arbete och företagsamhet behöver skattesatserna komma ner, skattebaserna breddas och det totala skattetrycket sänkas. Dessutom behöver kombinationen av skatter och de samlade bidragssystemen analyseras samlat för att inte utanförskapet återigen ska ta fart när ekonomin vänder ner.

Moderaternas skattereform har följande utgångspunkter.

Fullt finansierad med lägre samlat skattetryck

För att göra skattereformen långsiktigt uthållig och för att värna starka offentliga finanser ska reformen vara fullt finansierad. Rätt utformad har en skattereform betydande positiva dynamiska effekter, alltså högre skatteintäkter till följd av att fler jobbar, fler arbetade timmar och en högre tillväxt. Det finns till exempel mycket som tyder på att sänkta marginalskatter skulle innebära högre skatteintäkter när antalet arbetade timmar ökar. Dessa effekter är dock osäkra både till storlek och till när de skulle få effekt. Skattereformen 1990 var till viss del finansierad av dynamiska effekter. Dessa effekter materialiserades dock inte omedelbart. Därför är vår ingång att en skattereform ska vara fullt finansierad.

En fullt finansierad skattereform innebär att vissa skatter kommer att höjas. Dock har så gott som samtliga skatter negativa effekter på samhällsekonomin funktionssätt, även om skatterna kan vara olika skadliga. Trafikverket räknar, baserat på empiriska studier, till exempel med 30 procent högre kostnader för infrastrukturinvesteringar som är skattefinansierade. De faktiska marginalskatterna består inte bara av inkomstskatterna utan också av arbetsgivaravgifter, moms och andra konsumtionsskatter.

Ska vi lösa de utmaningar vi står inför behöver skattetrycket sänkas. Därför kommer delar av skattesänkningarna finansieras av utgiftsminskningar, och vår skattereform kombineras därför med en utgiftsreform. Statens kärnuppgifter och välfärdens kärna ska värnas men utgifterna ska prioriteras och uppgifterna renodlas. Den som betalar skatt i Sverige ska kunna räkna med att varje krona används klokt och gör så stor nytta som möjligt. Vi visade i den senaste statsbudgeten att det är möjligt att kombinera sänkta skatter med höjda anslag till polis, försvar, vård, skola och omsorg och samtidigt respektera de finansiella ramverken.

Det kräver dock en tydlig prioritering av de statliga utgifterna. Vi väljer bort ineffektiva, kostsamma åtgärder som byggsubventioner, Klimatklivet och överdrivet generösa extratjänster. Vi vill också se en tydlig prioritering i det statliga åtagandet och åtgärder mot fusk och överutnyttjande på både skatte- och utgiftssidan. Även om enskilda belopp inte alltid är höga så tär det på skattemoralen när pengar går till religiös extremism eller politisk aktivism, fuskas bort i välfärdssystemen, går till kravlösa bidrag eller på andra sätt inte används effektivt. Det skadar tilltron till skattesystemet och långsiktigt sammanhållningen i vårt samhälle. Dessutom vill Moderaterna genomföra en genomgripande bidragsreform som både ökar drivkrafterna att jobba och sänker de totala bidragskostnaderna.

Drivkrafter och stöd för full sysselsättning

I ett läge där Sverige har ett stort utanförskap och en rekordstor arbetskraftsbrist samtidigt är behovet av lägre skatter på arbete betydande. Efter Alliansens åtta år och Moderaternas och Kristdemokraternas senaste skattesänkning i budgeten 2019 avviker inte de svenska skatterna på arbete lika mycket gentemot övriga OECD-länder som tidigare. Men på framförallt två områden sticker Sverige ut. Framförallt är skattekilarna för ensamstående föräldrar (i praktiken ofta mödrar) med låg inkomst (67 % av genomsnittslönen, eller 24 000 kr/månad) högst i OECD. Problemet är lika stort för sammanboende men i jämförelse med länder med sambeskattning kommer Sverige inte lika dåligt ut.

För låginkomsttagare lönar det sig alltså fortfarande inte tillräckligt väl att gå från bidrag till arbete. Det får stora effekter. Till exempel är arbetslösheten fyra gånger så

stor för utrikes födda som för inrikes födda och en majoritet av kvinnor från Asien och Afrika i arbetsför ålder arbetar inte. Det gör att skatten på låga inkomster behöver komma ner ytterligare om vi ska klara integrationen. De höga marginaleffekter som exempelvis nyanlända möter är dock inte enbart en fråga om skatter utan också en fråga om hur generösa bidragssystemen är, hur de är konstruerade och hur de relaterar till skatterna. Därför behöver kombinationen av skatter och de samlade bidragssystemen analyseras samlat för att marginaleffekterna ska kunna minska och jobben bli fler. Att det inte gjordes i samband med skattereformen 1990 är en av anledningarna till att förändringar som till exempel jobbskatteavdraget blev nödvändiga.

Lägre skatt på låga inkomster är därför en central del av en moderat skattereform. Skattesystemet ska också uppmuntra till ett längre arbetsliv och skatten för de över 65 år kommer därför också att sänkas i motsvarande grad. Det innebär att Moderaterna troligen kommer att vara det parti som sänker skatterna mest både för de med låga arbetsinkomster och för de med låga pensioner.

Gynna flit och förkovran

Förutom att skattekilarna är höga för låginkomsttagare är också marginals skatterna på höga inkomster de högsta i OECD. De senaste åren har skatterna på arbete sänkts, främst på lägre inkomster, i Sverige. Enligt OECD har låginkomsttagares skatt i förhållande till höginkomsttagares fallit mest i Sverige av alla OECD-länder, från 68 procent till 48 procent. Sverige har alltså fått ett mer progressivt skattesystem. Moderaterna anser att det är rätt och rimligt att de som tjänar mer också bidrar mer till finansieringen av välfärden, men att det finns problem kopplat till alltför progressiva skatter. Detta eftersom det innebär ett skattesystem som avskräcker från att utbilda sig, ta mer ansvar och att arbeta mer. För att klara behoven inom välfärden måste lärare, poliser, sjuksköterskor, socialsekreterare, läkare med flera förmås att bli fler och jobba mer. Vi måste också kunna locka till oss och behålla den mest kvalificerade arbetskraften på tillväxtområden. För höga inkomster finns det mycket som talar för att lägre skatter på arbete skulle vara självfinansierade på några års sikt. I den senaste rapporten från Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) föreslås därför också att de högsta marginals skatterna bör sänkas kraftigt.

I dag råder stor brist på kvalificerad arbetskraft. Det beror delvis på högkonjunkturen men till stor del på strukturella faktorer. Ska vi möjliggöra både växande företag och hög kvalitet i välfärden måste fler utbilda sig och de som har utbildning jobba mer. Då kan inte Sverige ha världens högsta marginals katter på högre inkomster och därmed mycket låga utbildningspremier. Att värns katten tas bort 2020 är ett välkommet första steg men det räcker inte. Marginals katterna behöver sänkas ytterligare för att principen om hälften kvar återigen ska gälla.

Företagande och entreprenörskap för högre tillväxt och fler investeringar

Ska Sverige kunna fortsätta vara ett rikt välfärdsland måste tillväxtförutsättningarna stärkas. Att Sverige är bland de länder som har lägst tillväxt per capita just nu och att den historiskt låga tillväxten per capita ser ut att bestå under flera år är ett tecken på att tillväxtpolitiken inte är tillräckligt bra. Det kräver en bred palett av åtgärder men skattefrågorna är centrala. Bolagsskatter och kapital skatter måste vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige. Villkoren för att starta, växa och expandera måste då vara goda. Fler ska våga lämna trygga och välbetalda jobb för att

starta företag. Vi vill också undersöka hur ett svenskt ägande kan värnas och stärkas, eftersom nyare forskning allt tydligare visar att det spelar roll vem som äger företagen och var dessa ägare hör hemma. Vi behöver också mindre av särlösningar och ett enklare skattesystem.

Skattereformen ska också underlätta för ökad tillgång till bostäder. Problemen på bostadsmarknaden och bristen på bostäder beror inte i huvudsak på skattesystemet, men skatterna utgör en del av lösningen. I den här budgetmotionen tar vi de första stegen genom att föreslå höjt bolånetak för att fler ska få möjlighet att köpa sin första bostad och genom att gradvis slopa ränteavdragen för lån utan säkerhet för att stärka den finansiella stabiliteten.

Hållbarhet och sammanhållning

Höjda miljöskatter bör övervägas. Men bara om de faktiskt minskar, inte bara flyttar, utsläppen och bara om de inte lägger orättvisa bördor på landsbygden. Vi säger därför nej till skatter på elektronik och kläder, liksom till flygskatt och höjda drivmedelskatter. Vi anser också att man bör vara försiktig med att finansiera alltför stora delar av skattereformen med höjda miljöskatter, eftersom skattebaserna minskar om skatterna fungerar som det är tänkt och leder till omställning. Det finns också en överhängande risk att man i sin iver att finansiera andra skattesänkningar föreslår miljöskattehöjningar som är dåligt utformade och leder till negativa konsekvenser. Den nuvarande regeringen har visat på flera sådana exempel och då januariöverenskommelsen säger att miljöskatterna ska öka med 15 miljarder kronor är risken stor att vi får se fler exempel. Ett uppseendeväckande sådant är den aviserade höjningen av skatten på kraftvärme, som redan innan den införts har medfört att anläggningar läggs ner och därmed att utsläppen ökar från andra källor.

Vi vill fortfarande ha ett skattesystem som omfördelar men fördelningsprofilen får inte bli överordnad möjligheterna att åtgärda samhällsproblem. För oss har fördelningspolitiken tre ben. Det första är en politik för jobb, eftersom den största orättvisan är mellan de som har ett jobb och de som står utanför. Det andra är hög kvalitet för alla i vården, omsorgen och framförallt i skolan. Det tredje är en rättvis fördelning av inkomster. Det innebär att vi i vissa lägen kan balansera en något sämre initial inkomstfördelning om det innebär att det skapas fler jobb och att förutsättningarna att utveckla välfärden stärks. Den sammantagna inkomstfördelningen kommer dock fortfarande att vara en viktig parameter att beakta när skattereformen utformas.

Värna skattesystemets legitimitet

Ska vi klara ambitiösa välfärdsambitioner måste skattesystemet uppfattas som legitimt. När skattetrycket blir för högt eller skattereglerna för svåra att följa ökar risken för utbredd skattefusk. Till följd av införandet av RUT-avdraget, borttagandet av förmögenhetsskatten och arvs- och gåvoskatten och avskaffandet av fastighetsskatten upplevs skattesystemet i dag som mer legitimt än tidigare. Svartarbetet har också sjunkit betydligt och därmed också acceptansen för svartarbete. Skattesystemet ska vara effektivt, men det är ännu viktigare att det är legitimt.

Vi kommer därför inte att rulla tillbaka de ovan beskrivna reformerna eller genomföra andra skatteförändringar som riskerar att urholka det förtroende som numera finns. Mycket mer behöver dock göras för att öka legitimiteten. Förutom att minska

skattetrycket generellt ska legitimiteten också förbättras genom att rättssäkerheten inom skatteområdet stärks. Inriktningen för denna del av skattereformen är att öka förutsägbarheten inte minst för företag och stärka den enskildes ställning i förhållande till Skatteverket. Samtidigt får inte fusket med skattemedel underlättas.

Utifrån dessa utgångspunkter inleder vi nu en bred genomgång av den kunskap och erfarenhet som finns av skatteförändringar. Vi kommer att träffa forskare och praktiker och genomföra både interna och externa seminarier. Och vi kommer att presentera ytterligare steg i samband med Moderaternas stämma i höst.

En skattereform måste syfta till att lösa samhällsproblem. Moderaterna diskuterar gärna en bred skattereform med de fyra partier som står bakom januariöverenskommelsen. Men då måste de presentera mer detaljer kring vad de vill åstadkomma med en skattereform, omfattningen på den och grundläggande faktorer såsom om skattetrycket bör öka eller minska till följd av reformen. I väntan på sådana besked arbetar vi vidare med den moderata skattereformen och tar i den här budgetmotionen de första stegen för att förverkliga den.

6.2 Stärkt arbetslinje och ökat företagande

Sverige ska vara ett land där alla gör sin del och där flit och ansträngning lönar sig. Full sysselsättning är centralt för vårt nuvarande och framtida välstånd, men det är mer än så. Det är också en fråga om vilket samhälle vi vill ha. När det lönar sig att arbeta blir det tydligt att det är rätt att anstränga sig för att skapa en bättre tillvaro för sig själv och för andra.

Problemen som står i vägen för att Sverige ska nå full sysselsättning skiljer sig över tid. Under åren 2006 till 2014 var alliansregeringens viktigaste uppgift att bryta det breda utanförskapet som drabbade människor som förtidspensionerades och sjukskrevs bort från arbetsmarknaden. För att bryta den negativa utvecklingen krävdes genomgripande strukturreformer som ökade arbetsutbudet, förstärkte möjligheterna till återgång i arbete och gjorde det mer lönsamt att arbeta. Som ett resultat av Alliansens reformer minskade utanförskapet med en fjärdedel. Nu har utmaningen skiftat och det är främst utomeuropeiskt födda och personer med lägre utbildning som hamnar utanför.

Trots flera år av högkonjunktur är arbetslösheten nu tillbaka på samma nivåer som för fyra år sedan. Löfvenregeringens mål om att Sverige skulle ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020 kommer inte att nås. I stället har Sverige halkat ner till 24:e plats i EU när det gäller låg arbetslöshet.

Under de kommande åren är det helt avgörande att politiken genomför nödvändiga reformer för att förhindra att människor hamnar i långvarigt bidragsberoende. Moderaterna och Kristdemokraterna tog viktiga steg i budgeten för 2019 genom att bland annat sänka skatten på inkomster, så att det lönar sig bättre att gå från bidrag till jobb – men det räcker inte, mer måste till. Detta blir särskilt viktigt om konjunkturen nu vänder nedåt.

Att företag väljer att etablera sig i Sverige och att de företag som är etablerade här har tillgång till kapital och kompetens är samtidigt avgörande för vårt välstånd. Bolagsskatter och kapitalskatter måste vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige – något som Moderaternas skattereform ska ta fasta på. Dessutom ska det vara möjligt för fler att bygga upp ett eget kapital genom sparande. Svenska företag vittnar om problem med rekrytering och tillgång till kapital i framför

allt tidiga faser. Moderaterna ska underlätta investeringar i och rekryteringar till företag i Sverige.

Det finns dock i dag en stor oro för att Sverige tappar som investeringsland. Vi har en regering som drivit en av Europas största banker ur landet, som har velat införa en exitskatt för den som vill ta ut sitt kapital ur landet och som vill försvåra för flyget till och från Sverige. Elbrist riskerar att hota företagsexpansioner. Oron för att Sverige tappar som investeringsland är påtaglig.

Många steg behöver tas för att stärka Sverige som tillväxtland. I förslaget till budget från regeringen lyser dock reformerna inom det här området med sin frånvaro. Det är absolut positivt att värnskatten avskaffas men de positiva effekterna kommer över tid att uttraderas av att regeringen exempelvis inför friår och familjeveckor. Många av de förslag som förs fram i övrigt missar även att lösa svensk tillväxts stora problem, nämligen kompetensförsörjning samt behovet av ökad produktivitet och investeringsvilja. Sverige står också inför lågkonjunktur, och det är nu hög tid att stärka den svenska ekonomin så att vi kan möta en svagare ekonomi så starkt som möjligt.

6.2.1 Sänkt skatt på jobb och företagande

Moderaterna vill skapa ett gott företagsklimat i allmänhet, och ett mycket gott små- och nyföretagarklimat i synnerhet. Sverige ska kunna dra nytta av de möjligheter som globaliseringen ger och möta de utmaningar globaliseringen ställer oss inför. Fyra av fem nya jobb skapas i små och medelstora företag. Att de ges goda förutsättningar att starta, verka och växa är helt avgörande för att fler ska få ett jobb att gå till. Villkoren för företag som verkar i Sverige måste vara konkurrenskraftiga jämfört med villkoren i andra länder.

Alliansregeringen förbättrade tillväxtförutsättningarna avsevärt. Bolagsskatten och socialavgifterna sänktes och de ekonomiska drivkrafterna för att driva företag förbättrades. Den rödgröna regeringens politik har däremot gått i motsatt riktning, med höjda kostnader på arbete och ökat regelkrångel. För att stimulera tillväxten krävs i stället att villkoren för att starta, driva och utveckla företag kontinuerligt förbättras. Budgeten för 2019 innebar sänkt skatt för alla som arbetar, att färre betalar statlig inkomstskatt – utbildning och ansträngning ska löna sig. Dessutom underlättas entreprenörers generationsskiften. Moderaterna fortsätter nu arbetet med att förbättra drivkrafterna till utbildning, arbete, entreprenörskap och företagande. I den här budgetmotionen tas de första stegen i att förverkliga Moderaternas skattereform.

Ökade drivkrafter till arbete med jobbskatteavdrag

Moderaterna vill fortsätta sänka skatten för dem som arbetar. Vi gör det för att det är rätt: det ökar sysselsättningen, och vi gör det för att det är rättvist: ansträngning ska löna sig.

De samlade skatterna i Sverige är fortsatt höga för personer med låga inkomster; för ensamstående är de bland de högsta inom OECD. Skatterna behöver därför bli lägre särskilt för dem med låga inkomster. Såväl svenska som internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta är viktig för att varaktigt höja sysselsättningen och minska frånvaron på arbetsmarknaden. Jobbskatteavdraget har bland annat utvärderats av Finansdepartementet och resultaten indikerar att sysselsättningseffekterna av reformen är betydande. Lägre skatt på arbetsinkomster ökar

därtill individernas självbestämmande över den egna inkomsten och gör att fler kan försörja sig på sin lön.

Moderaterna föreslår en förstärkning av jobbskatteavdraget som innebär sänkt skatt för alla som jobbar, men som blir särskilt märkbar för dem som tar steget in på arbetsmarknaden från utanförskap. Alla som tjänar över 13 000 kronor per månad får en skattesänkning som motsvarar 3 200 kronor per år. Tillsammans med det steg vi tog med M- och KD-budgeten i höstas skulle det innebära att alla löntagare i Sverige får mellan 400 och 500 kronor mer i plånboken varje månad.

”Hälften kvar” ska gälla för alla

En viktig del i att öka tillväxten är att fler ska jobba mer, och att fler ska utbilda sig för att kunna ta högkvalificerade jobb. Det är avgörande för en fortsatt tillväxt och för ett konkurrenskraftigt näringsliv. Utan flit, utbildning och entreprenörskap skapas inga högkvalificerade jobb. I förlängningen krävs det också att fler människor arbetar fler timmar för att finansiera välfärden.

Höga marginalsatser minskar drivkraften att utbilda sig och att arbeta mer. Att värnskatteavdraget nu avskaffas är välkommet men det behöver göras mer för att ”hälften kvar” ska vara en princip som gäller alla. I dag betalar stora grupper mer än hälften av löneökning i skatt och det vill Moderaterna ändra på. Därför föreslår vi i denna budgetmotion att nivån på var den statliga inkomstskatten börjar, trappas ned med en procent per år under budgetperioden. Det är ett första steg inom ramen för Moderaternas skattereform så att den som betalar en genomsnittlig skattesats inte ska betala mer än hälften av en löneökning i skatt.

Underlätta för investeringsbolag att etablera sig i Sverige

Sverige har länge varit framgångsrikt när det gäller att attrahera riskkapital från resten av världen och vi har en av de största riskkapitalsektorerna i världen, framförallt när det gäller it och life science. 70 procent av kapitalet till svenska riskkapitalfonder är utländskt vilket gör att fonderna ger svenska företag tillgång till kapital på ett sätt som annars inte hade varit möjligt. Det möjliggör för dem att växa och anställa. Det finns dock fortfarande mycket att göra och Sverige skulle i högre grad kunna utnyttja de konkurrensfördelar vi har. Bland annat är investeringarna i Sverige i genomsnitt mindre än i andra länder, vilket försvårar för företag att växa när de nått en viss storlek.

I dag förläggs vissa svenska fonder till andra länder. Det görs bland annat av legala skäl för att kunna få investeringar från vissa utländska investerare. För att möjliggöra att fler investeringsbolag förläggs till Sverige vill Moderaterna att en modell med associationsrättsliga fonder införs i Sverige.

Förstärk expertskatten

En annan kritisk faktor för att möjliggöra investeringar till Sverige är tillgången på kompetens. För ett litet men teknologiskt avancerat land som Sverige kommer det inte vara möjligt att all den kompetensen ska utbildas i Sverige. Då krävs det att Sverige är ett attraktivt land för högutbildade personer att flytta till. Att Sverige har världens högsta marginalsatser på höga inkomster blir då ett problem. Moderaterna vill sänka skatterna på arbete generellt, men för att kunna gå snabbt fram vill vi också göra

expertsikten mer konkurrenskraftig och mer i linje med liknande länder, såsom Danmark.

6.2.2 Stramare transfereringar

Drivkrafterna för att arbeta måste vara starkare än drivkrafterna att stå utanför arbetsmarknaden. Om en arbetstagare är sjuk eller av andra skäl inte kan arbeta ska det finnas ett trygghetssystem som fungerar. Men för den som kan arbeta ska det alltid vara lönsamt att ta ett jobb och bidra till det gemensamma. Moderaterna vill se starka drivkrafter att arbeta, med lägre skatt på arbetsinkomster och bidrags- och transfereringssystem som främjar arbetslinjen. Den mest betydande uppgiften på svensk arbetsmarknad i dag är att bryta det utanförskap och det bidragsberoende som drabbar människor som står långt ifrån arbetsmarknaden och som har svårt att komma in. Ett viktigt steg för att stärka arbetslinjen är därför att reformera systemet för försörjningsstöd. Det behövs tydliga krav på aktivitet och motprestation för att få bidrag. Ett grundläggande krav på den som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet är att den arbetssökande aktivt söker jobb och står till arbetsmarknadens förfogande.

Allt fler av de som inte jobbar får nu sin försörjning från andra system än arbetslöshetsförsäkringen. Därför krävs en större bidragsreform som tar ett helhetsgrepp kring bidragssystemen för att stärka arbetslinjen också i försörjningsstödet och etableringsersättningen. Moderaterna ser behovet av en bidragsreform som inkluderar ett bidragstak för att förhindra att bidrag kan staplas på varandra så att det inte lönar sig att gå från bidrag till arbete, och regler om kvalificering in i bidragssystemen för de som kommer till Sverige. En sådan bidragsreform bör dessutom innehålla en reformering av a-kassan och aktivitetsstödet.

Arbetslöshetsförsäkringen reformerades under alliansregeringen i syfte att uppmuntra till arbete, öka sysselsättningen och stärka dess roll som omställningsförsäkring. Enligt ekonomiska bedömare som Konjunkturinstitutet och Riksbanken leder reformer av detta slag till ett ökat deltagande på arbetsmarknaden och därmed till ökad sysselsättning. Höjningen av arbetslöshetsförsäkringen som den förra regeringen genomförde 2016 har en motsatt effekt. En tidig hög ersättning riskerar att förlänga arbetslöshetsperioderna eftersom människor skjuter upp sitt jobbsökande eller ställer för höga krav för att acceptera ett nytt jobb. Finanspolitiska rådet bedömer att den regeringens höjning leder till 27 000 färre jobb. Det är viktigt att värna a-kassans roll som omställningsförsäkring och Moderaterna vill därför att utformningen av arbetslöshetsförsäkringen reformeras så att taknivåer och avtrappning tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb.

Moderaterna föreslår att antalet ersättningsdagar med a-kassa begränsas till ett år, eller 265 ersättningsdagar. Nivån på taket i a-kassan, samt ersättningens avtrappning, bör fortsatt vara sådan att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb. Moderaterna föreslår därför att taket i arbetslöshetsförsäkringen under de 100 första dagarna av arbetslösheten uppgår till 760 kronor per dag och därefter uppgår till 680 kronor per dag. Förslaget innebär en högre nivå de 100 första dagarna jämfört med den nivå som gällt fram till regeringens höjning, men ger starkare drivkrafter till arbete än regeringens förslag. Samtidigt säkerställer avtrappningen av ersättningen att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb.

Moderaterna föreslår att aktivitetsstödet upphör vid arbetslöshet längre än tre år så att fler arbetslösa än i dag möter en avtrappning. Ersättningen vid arbetslöshet påverkar

de arbetslösas drivkrafter för arbete. Det är därför önskvärt med en avtrappning av ersättningen relaterat till arbetslöshetstidens längd. I dag är det dock många arbetslösa som inte möter en sådan avtrappning. Personer som varit kvalificerade för a-kassa får, om de fortfarande är arbetslösa när ersättningsdagarna tagit slut, i stället aktivitetsstöd om de deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. För de personer som uppfyller villkoren i a-kassan är ersättningsnivåerna i aktivitetsstödet desamma som i a-kassan. Detta innebär att många personer i dag kan vara arbetslösa under lång tid med bibehållen ersättningsnivå. För att förstärka drivkrafterna behöver därför möjligheten till ersättningar som överstiger försörjningsstödet begränsas.

Den här typen av reformer, som syftar till att tidsbegränsa de högre ersättningarna för arbetslösa personer med arbetsförmåga, har varit en viktig komponent i andra länder som har reformerat sina arbetsmarknader. Det mest framgångsrika exemplet är de tyska Hartzreformerna som genomfördes i början av 2000-talet.

6.2.3 Bättre fungerande arbetsmarknad

Svensk arbetsmarknad präglas av stora matchningsproblem. Samtidigt som många har svårt att få jobb larmar företag om enorma rekryteringsproblem. Detta hämmar både ekonomisk utveckling och jobbskapande samtidigt som utanförskap permanentas för personer som aldrig får chansen att visa vad de går för på arbetsmarknaden.

Locka fler talanger till Sverige

Svenska företag vittnar om problem med rekrytering och tillgång till kapital i framför allt tidiga faser. Därför är det centralt att se över hur investeringar och företagande kan löna sig bättre i Sverige. För snabbväxande globala bolag krävs också bättre villkor för internationella rekryteringar. Därför vill Moderaterna se över hur bättre regler för personaloptioner i tillväxtföretag kan införas. Vi vill dessutom se över systemet för arbetskraftsinvandring för att förenkla och snabba på internationella rekryteringar. Sverige kan stoltsera med stora exportföretag, innovativa startups och framgångsrika it-bolag. Vårt välstånd kommer att bygga på att fler företag kan rekrytera och behålla högkvalificerad arbetskraft från både Sverige och andra länder. Statistik från Tillväxtverket visar att sju av tio företag som vill växa i Sverige hindras på grund av kompetensbrist. Den bilden bekräftas av Arbetsförmedlingen, som pekat på en alltmer utbredd brist på kvalificerad arbetskraft. Moderaterna vill bland annat sätta stopp för kompetensutvisningar och se ett talangvisum för högkvalificerad arbetskraft. Inte minst behöver handläggningstiderna hos Migrationsverket kortas när det gäller människor som kommit hit för att arbeta.

Bättre matchning

Det är bra att Arbetsförmedlingen nu ska göras om. Moderaterna menar att det behövs en mindre och vassare myndighet som fokuserar på att rusta långtidsarbetslösa för jobb och att andra aktörer, som är bättre på det, spelar en större roll när det gäller matchningen. Det är också naturligt att effektivisera Arbetsförmedlingens resurser. En omstrukturering av Arbetsförmedlingen är dock ett komplicerat arbete, särskilt när det finns stor sannolikhet att Sverige är på väg in i en lågkonjunktur. Att regeringen och stödpartierna tycks oeniga kring hur omstruktureringen ska ske är mycket oroande. Det måste alltid finnas service nära medborgarna. Ogenomtänkta förändringar som

genomförs utan att nya system finns på plats riskerar inte bara att slå mot de som använder Arbetsförmedlingens tjänster utan riskerar även att vältra över ett stort ansvar på Sveriges kommuner som får ta smällen ekonomiskt.

Statens insatser bör fokusera på dem som har svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden. De arbetsmarknadspolitiska insatserna för personer med god chans att på egen hand få ett jobb kan därmed reduceras, och arbetsmarknadspolitiken kan vässas och riktas mot de som har störst behov.

Samtidigt behöver kopplingen mellan utbildning och arbete stärkas. Nästan var sjätte elev som lämnar årskurs nio i dag gör det utan fullständiga betyg. Det är ungdomar som är födda i Sverige och har gått i svensk skola hela sitt liv, men det är även nyanlända som bara gått ett par eller inga år alls i svensk grundskola. Totalt handlar det om nästan 19 000 elever varje år, och andelen har ökat de senaste tre åren. Elever som inte har gymnasiebehörighet hamnar på gymnasiets introduktionsprogram. Nyanlända ungdomar får oftast gå språkintröktion som är det snabbast växande gymnasieprogrammet. Introduktionsprogrammen har stora problem med att lyckas ge eleverna gymnasiebehörighet. En utvärdering från Skolverket visar att endast 30 procent av eleverna har gått vidare till ett nationellt gymnasieprogram tre år efter att de började på språkintröktion. Nästan hälften hade slutat gå på gymnasiet helt och hållet.

Svensk gymnasieutbildning ska inte vara en återvändsgränd. Den ska leda till arbete eller vidare utbildning. Kopplingen mellan utbildning och arbete behöver stärkas. Vi vill inrätta en yrkesskola samtidigt som alla gymnasieprogram ska kunna erbjuda högskolebehörighet. Vi vill dessutom öka antalet yrkescollege och lärlingsutbildningar samt utveckla studie- och yrkesvägledningen.

6.2.4 Bättre fungerande bostadsmarknad

När jobbskapandet blir allt mer koncentrerat geografiskt är en välfungerande bostadsmarknad central. Människor behöver kunna flytta dit jobben finns och företagen behöver kunna få tag på kompetens oavsett var de är etablerade. Stela mark- och byggregler, en dysfunktionell hyresmarknad och skatteregler som missgynnar rörlighet hämmar i dag tillgången på bostäder och håller också tillbaka tillväxten.

Sverige är i stort behov av bostadspolitiska reformer, i synnerhet eftersom regeringen under förra mandatperioden varit mycket obenägen att genomföra de förändringar som krävs. Behovet av reformer har fått stå tillbaka för en återgång till statliga subventioner, trots att dessa varken efterfrågats eller används i någon större omfattning. Sanningen är att den svenska bostadsmarknaden är dysfunktionell, varför utmaningarna är många både på kort och på lång sikt. Dels bör det befintliga beståndet nyttjas bättre, dels krävs åtgärder som ger ett ökat byggande. En seriös bostadspolitik behöver utgå från människors olika behov och önskemål samt vara transparent och strukturellt hållbar på lång sikt. Eftersom nyproduktionen årligen utgör endast en till två procent av det totala bostadsbeståndet krävs betydligt mer än en fortsatt hög byggtakt. Alla olika aspekter av bostadspolitiken bör tas upp för en seriös diskussion. Moderaterna vill därför nå en bred politisk överenskommelse över blockgränsen, med utgångspunkt i att systemet delvis behöver förändras i grunden. Rörligheten i det befintliga beståndet behöver öka, produktionskostnaderna behöver minska, planprocesser och överklagandeprocesser behöver bli kortare och vägarna in till det ägda boendet behöver bli fler. Flyttskatterna bör ses över i stort och ett första steg är att se över systemet med uppskov efter försäljning av bostäder.

I synnerhet behövs reformer som möjliggör för hushåll med låga inkomster att, på ett acceptabelt avstånd från arbetsmöjligheter, finna bostad till ett åtkomligt pris eller hyresnivå. Det krävs om vi ska kunna minska riskerna för hemlöshet, främja integrationen, förbättra förutsättningarna för fler att få arbete och för att fler unga ska kunna flytta hemifrån för att studera. En välfungerande bostadspolitik är därför avgörande för ett sammanhållet Sverige. Samtidigt behöver hushållens fortfarande snabbt ökande skuldsättning motverkas för att värna finansiell stabilitet och makrostabilitet.

Moderaterna vill att alla ska våga drömma om att kunna äga sin egen bostad och att inte bara några ska ha möjlighet att förverkliga den drömmen. Bolånetaket infördes innan regeringen hade möjlighet att införa amorteringskrav – och behovet av bolånetak är mindre sedan amorteringskrav både införts och skärpts. För att underlätta för unga att komma in på såväl bostads- som arbetsmarknaden vill Moderaterna höja bolånetaket, från 85 till 90 procent. Det innebär att kravet på kontantinsats minskar med en tredjedel. Det spelar särskilt stor roll för unga som vill köpa bostad i större städer där priserna är höga.

6.3 En skola där fler lär sig mer

I Moderaternas Sverige leder klassrummen än en gång till klassresor. Där är kraven större, förväntningarna högre och skoldagarna längre. För dagens fördelningspolitik heter inte bidrag, utan kunskap. Vi behöver ta vara på alla barns begåvning.

I Sverige ska egen ansträngning vara avgörande för hur det går i livet. Dina möjligheter ska inte begränsas av varifrån du kommer, var du bor eller vem du är. Vi ska ge alla – inte minst de barn som fått en tuffare start – en chans att lyckas. Få saker spelar större roll för detta än skolan. En skola med höga ambitioner för alla är också förutsättningen för Sverige som kunskapsnation. Sverige ska ha en jämlik skola som fokuserar på kunskap, prioriterar ordning och reda samt sätter den enskilda elevens resultat och ansträngningar i centrum. Skolan ska präglas av höga förväntningar och tydliga krav. Varje elev ska ges rätt förutsättningar att nå kunskapsmålen. Alla ska kunna känna sig trygga i klassrummet, på skolgården och i korridorerna. Så är det inte i dag. Det finns skolor i Sverige där färre än hälften av eleverna når gymnasiebehörighet. Dessa elever löper ökad risk att hamna i utanförskap och drabbas av sociala problem senare i livet. Sverige kan inte ha en skola som är bäst för dem som klarar sig ändå. En av de viktigaste reformerna för att motverka ett växande utanförskap är därför att höja kunskapsresultaten i svensk skola. Genom att stärka skolan lägger vi grunden för en hoppfull framtid för fler. Sverige behöver en utbildningskedja som håller ihop: från förskola och skola till gymnasium och högre utbildning.

6.3.1 Stärk skolans kunskapsuppdrag

Utbildningen i Sverige ska hålla hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. Föräldrarna ska veta att när barnen kommer hem från skolan har de lärt sig något nytt i en trygg miljö. Alla elever ska mötas av höga förväntningar och ges det stöd och den stimulans som krävs för att de ska kunna leva upp till dem. Skolan ska också ge bildning och kunskap för livet – inte bara arbetslivet – oavsett bakgrund eller var du går i skolan. Målet för skolan bör vara att Sverige inom tio år ska ligga på topp tio i PISA-mätningarna. För att nå dit vill vi öka antalet undervisningstimmar, införa fler

karriärlärartjänster och tillföra mer resurser till utsatta skolor och svaga elever. Dessutom vill vi reformera lärarutbildningen med ökat fokus på kunskap och inläring.

Många nyanlända barn har de senaste åren haft sin allra första skoldag runtom i Sverige. Deras väg in i det svenska samhället kommer i stor utsträckning att gå genom skolan. Den svenska skolan står inför stora utmaningar när antalet nyanlända elever ökar snabbt samtidigt som skolresultaten fortfarande är för låga. Under åren framöver kommer det att krävas särskilda ansträngningar för att alla barn i Sverige, oavsett bakgrund, ska få en bra start i livet och en rivstart i vårt skolsystem. Som ett resultat av Alliansens politik har skolresultaten vänt uppåt efter en lång tids nedgång, men det är inte tillräckligt.

Den akuta lärarbristen är ett av de största hoten mot möjligheten att stärka elevernas kunskaper i skolan. Enligt Skolverkets senaste prognos kommer det saknas 80 000 lärare i Sverige år 2031. För att lösa detta vill Moderaterna förbättra villkoren och locka fler till yrket. Kvaliteten på lärarutbildningen måste förbättras. Staten behöver ta ännu större ansvar för att säkra kompetensförsörjningen till våra skolor.

6.3.2 Skolan ska vara bäst för dem som behöver den mest

Skickliga lärare ska ha bra betalt. Sveriges lärare ska därför känna sig trygga med att de riktade lönehöjningar som görs i dag ska fortsätta att gälla. För att göra läraryrket mer attraktivt behövs även goda möjligheter att göra karriär och utvecklas i yrket.

Alliansregeringen införde därför karriärlärartjänster och målet var att fler än var femte lärare med pedagogisk högskoleexamen skulle få möjlighet till en förstelärartjänst. Moderaternas och Kristdemokraternas budget för 2019 innebar en utbyggnad av antalet karriärtjänster. Moderaterna vill fortsätta bygga ut antalet karriärtjänster i utanförskapsområden.

Allt fler skolor anställer nu lärarassistenter för att avlasta lärarna från administrativt arbete så att de kan fokusera på kärnverksamheten – undervisningen. Arbetsuppgifterna handlar om att organisera nationella prov, boka lokaler, planera in föräldrasamtal, frånvaroadministration med mera. Detta är en positiv utveckling som bidrar till att uppvärdera läraryrket. I utanförskapsområden är behovet av administrativ avlastning ofta särskilt stort. Undervisningen kräver mer tid och det finns fler elever med sociala problem som kräver extra mycket samverkan mellan elevhälsa, föräldrarna och andra myndigheter. Moderaterna har samtidigt hörsammat många skolors och kommuners önskan om en mer stabil och långsiktig finansiering där de själva får bestämma hur de ska fördela sina medel, utifrån lokala behov. Moderaterna höjer därför anslagen till landets kommuner rejält så att mer pengar kan gå till skolan och styras dit behoven är som störst.

För barn som har halkat efter eller är i riskzonen har insatser visat sig ge större effekt ju tidigare de genomförs. Förskolans uppgift att förbereda inför skolstarten är därmed särskilt viktig för barn som kommer från studieovana hem eller utsatta miljöer. Förskolan kan även spela en stor roll för barnens möjligheter att tidigt lära sig svenska. Men många elever är på grund av att deras föräldrar inte arbetar utestängda från de fördelar en fungerande förskola kan ge dem. Moderaterna vill därför, när ekonomin tillåter, utöka rätten till förskola till 30 timmar i veckan för barn med föräldrar som får långvarigt försörjningsstöd eller som är arbetslösa.

Av de elever som invandrat till Sverige efter skolstart blev knappt ens en tredjedel behöriga till gymnasiet läsåret 2018/19. Av de elever som Skolverket definierar som

nyinvandrade och som har varit i Sverige kortare än fyra år blev färre än var tredje elev behörig. Erfarenheten visar att mycket få av dessa elever kommer att klara av att läsa in en hel gymnasieutbildning, men också att introduktionsprogrammen inte fungerar så som det var tänkt. Därför vill vi, vid sidan av dagens treåriga nationella gymnasieprogram, att det ska inrättas en tvåårig yrkesskola på gymnasial nivå, där fokus ligger på yrkesämnen och för nyanlända svenska. Det ska alltid gå att välja till kurser för att uppnå gymnasiebehörighet och om man blir behörig växla över till ett gymnasieprogram.

6.3.3 Ordning och reda och hög kvalitet på landets skolor

Enligt OECD har Sverige mer problem med ordning och reda i skolan än andra länder. Enligt den senaste undersökningen hade varannan elev kommit för sent minst en gång de senaste två veckorna. 38 procent uppger att det är stökigt i klassrummet och det förekommer att elever har hörselkåpor på sig. Anmälningarna till Skolinspektionen om kränkande behandling ökar. Bristen på ordning drabbar dem som redan kommer från utsatta miljöer värst, till exempel dem som också har svårt att få studiero hemma. Det finns grundskolor där inte ens hälften av eleverna når gymnasiebehörighet. I vissa fall är det två av tre elever som inte når tillräckliga kunskaper för att gå vidare till gymnasiet. Skolor som år efter år inte klarar sitt uppdrag kan inte få fortsätta. De ska läggas ner. Det gäller både fristående och kommunala skolor. Elever och föräldrar ska ha möjlighet att själva välja – och välja bort – skola för att hitta det alternativ som passar dem bäst.

6.4 Ett klimatsmart Sverige

Klimatutmaningen är global. Det innebär att vi i Sverige måste möta den på både ett internationellt och ett nationellt plan. Efter fleråriga förhandlingar var det mycket glädjande att världens länder år 2015 enades om ett klimatavtal i Paris. Genom avtalet har länderna förbundit sig till att hålla den globala ökningen av medeltemperaturen väl under två grader och göra ansträngningar för att den inte ska överstiga en och en halv grad. Huruvida tvågradersmålet går att nå beror på en rad faktorer, såsom globalt samarbete, när utsläppen börjar minska och om tekniken för att fånga och lagra koldioxid kommer på plats.

Den breda uppslutningen bakom Parisavtalet signalerar att klimatutmaningen tas på allvar och att världens länder känner gemensamt ansvar för att hejda klimatförändringarna. Men det är nu det stora arbetet börjar: att göra det som krävs för att stoppa klimatförändringarna – och det är bråttom. Ett gott internationellt samarbete är avgörande för att nå framsteg. De nationella åtaganden som kommunicerats är långt ifrån tillräckliga för att nå tvågradersmålet och än mindre målet på en och en halv grad.

Det kanske viktigaste verktyget för att minska utsläppen av växthusgaser inom EU är utsläppshandelssystemet (EU ETS). Systemet täcker cirka 45 procent av EU:s utsläpp av växthusgaser. Inom systemet sätts ett utsläppstak, som minskas över tid. Men även om EU nådde nettonollutsläpp i morgon så skulle det inte räcka för att stoppa klimatförändringarna. EU står i dag för cirka nio procent av de globala utsläppen medan Sverige står för cirka en promille av de globala utsläppen. Nyckeln till ett framgångsrikt klimatarbete ligger i att ställa sig frågan hur vi i Sverige och EU kan göra vårt, samtidigt som vi möjliggör för och driver på övriga världen att göra sitt. Det kanske viktigaste

Sverige och EU kan bistå med i kampen mot klimatförändringarna är att visa att det går att sänka utsläppen samtidigt som man har en stark tillväxt.

På det nationella planet är det betydelsefullt att Moderaterna och sex andra riksdagspartier enats om målet att Sverige ska ha noll nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2045. Grunden för överenskommelsen lades i Miljömålsberedningen och antogs sedan i riksdagen i juni 2017 genom det förstärkta klimatpolitiska ramverket. Överenskommelsen innebär att det finns en bred samsyn kring de klimatutmaningar vi står inför, och den skapar därmed förutsättningar för en långsiktig miljö- och klimatpolitik.

I statsbudgeten för 2019 satsade Moderaterna och Kristdemokraterna betydande medel på åtgärder som renar våra hav, sjöar och vattendrag. Vi införde ett nytt stöd för teknikneutral laddinfrastruktur – för att säkerställa att nödvändig infrastruktur finns på plats för att en omställning av fordonsflottan ska kunna ske. Klimatproblemen är globala – då behöver klimatpolitiken bedrivas även internationellt. Moderaterna och Kristdemokraterna hänförde ytterligare en miljard kronor till ökat klimatbistånd. Vi ökade även klimatinvesteringarna utomlands och höjde anslaget till miljöforskning. Moderaterna tänker fortsätta bedriva en miljö- och klimatpolitik som ger så stor effekt som möjligt för varje satsad skattekrona.

Den största delen av Sveriges koldioxidutsläpp kommer från basindustrin och inrikes transporter, vilka tillsammans står för ca två tredjedelar av Sveriges totala utsläpp. Insatser för att minska utsläppen inom dessa sektorer är därför helt centrala för att klara omställningen till ett grönare samhälle. Ska vi på riktigt minska svenska utsläpp måste vi bort från användningen av kol och fossila drivmedel.

Det kräver en omfattande elektrifiering. Industrin måste elektrifieras tillsammans med bilar och lastbilar. Lika viktigt är det att elen som produceras är fossilfri. Det ställer mycket höga krav på att Sverige klarar av att producera och leverera fossilfri el till konkurrenskraftiga priser, både för klimatet och för den svenska konkurrenskraftens skull.

I den här budgetmotionen presenterar Moderaterna ett omfattande elektrifieringspaket. Detta för att öka Sveriges elproduktion och säkerställa en trygg energiförsörjning, garantera tillgång till el i Sverige och öka möjligheterna till smarta lösningar som elektrifierar svensk industri och transportsektor.

6.4.1 Säkerställ en trygg elförsörjning

Sveriges konkurrenskraft och välfärd bygger på en trygg elförsörjning. Den svenska energipolitiken ska säkra el till konkurrenskraftiga priser och garantera att el finns när den behövs. Elektrifieringen är dessutom en central del i vår klimatomställning. Fortsatt tillgång till fossilfri el är en förutsättning för att minska Sveriges utsläpp av växthusgaser.

Efterfrågan på el förväntas öka kraftigt framöver. Konsultbolaget Sweco har räknat ut att elbehovet ökar med 29 procent fram till 2045 om vi i Sverige ska klara att nå vårt mål om nettonollutsläpp. Samtidigt går Sverige mot en situation där tillgången till el väntas försämrans i och med nedstängningen av Ringhals 1 och 2, som redan har inletts. Enligt Svenska kraftnät kommer balansen mellan tillgång och efterfrågan på el att försämrans redan under de närmaste åren.

För att möjliggöra en ökad elektrifiering av samhället under de kommande åren behöver elproduktionen öka. Det kommer krävas långsiktiga och kraftfulla satsningar på både kärnkraft och förnybar energi.

Energipolitiska mål ska omfatta alla fossilfria kraftslag

Energiöverenskommelsen från 2016 lade grunden för en långsiktig energipolitik. Den fasar ut fossila bränslen, samtidigt som Socialdemokraternas straffbeskattning av kärnkraft har upphört. Men det finns ett stort problem: Enligt överenskommelsen är målet att elproduktionen 2040 ska vara 100 procent förnybar. Det står i konflikt med det andra befintliga målet, att inte stipulera ett stoppdatum för kärnkraften.

Målet om 100 procent förnybart elsystem bör därför bytas mot ett mål om ett 100 procent fossilfritt elsystem. Både förnybar el och kärnkraft behövs för att nå klimatmålen. Det skulle därtill bli en viktig signal till marknaden att det finns politiskt stöd för kärnkraft långt efter 2040. Och att även energipolitiken tar klimatfrågan på allvar.

Fjärde generationens kärnkraft

De svenska kärnkraftsreaktorerna beräknas ha en säker drifttid på åtminstone 60 år. Det innebär en stängning av de befintliga reaktorerna under 2040-talet. Det bör samtidigt vara möjligt att driva vissa av reaktorerna längre än så. För att trygga en långsiktig, effektiv och fossilfri elförsörjning i Sverige måste vi se till hur vi kan trygga Sveriges energibehov även i framtiden.

Parallellt med att de befintliga reaktorerna drivs vidare bör Sverige därför vara pådrivande i att utveckla fjärde generationens kärnkraft. Fjärde generationens kärnkraft är ett samlingsnamn som innebär en billig och stabil elproduktion, vilken kännetecknas av hög säkerhet och en produktion fri från långlivat avfall. Det uttjänta bränslet från den tidigare generationens kärnkraft fungerar som nytt bränsle.

I ett första skede bör Sverige inleda ett forskningsprojekt i syfte att upprätta en demonstrationsanläggning för fjärde generationens kärnkraft. För att möjliggöra detta ökar vi Energimyndighetens anslag för forskning med 100 miljoner per år från och med 2020. Det ökade anslaget ska användas i syfte att inleda arbetet med att utveckla en forskningsreaktor. Energimyndigheten bör få i uppdrag att utlysa ett sådant forskningsprojekt. I takt med att forskningsprojektet utvecklas avser Moderaterna att skjuta till ytterligare resurser.

Sverige har stabila och välfungerande samhällsinstitutioner, en högteknologisk industri, en välutbildad befolkning och en erfarenhet av att bygga ut kärnkraften. Det finns med andra ord goda förutsättningar för att Sverige ska leda utvecklingen vad gäller fjärde generationens kärnkraft i Europa. Det mesta av tekniken som ligger till grund för nästa generations kärnkraft har testats i stor skala. Det som framförallt återstår är att tillse och att visa att systemet i helhet fungerar.

Skatt på kraftvärme

I regeringens vårändringsbudget 2019 infördes en höjning av skatten på kraftvärme genom att ta bort skattenedsättningen av energiskatt, och samtidigt höja koldioxidskatten för fossila bränslen som används för att producera värme i kraftvärmeverk. Förslaget syftade till att bidra till den pågående omställningen från fossila bränslen till biobränslen i svenska kraftvärmeverk.

Kraftvärmeanläggningar meddelade redan innan skatten infördes att de tvingas lägga ned sina verksamheter. En tidigarelagd stängning av dessa kraftvärmeanläggningar förvärrar den redan akuta effektsituationen. Minskad elproduktion i svenska kraftvärmeanläggningar riskerar därigenom att medföra ökad import av elkraft som producerats med fossila bränslen i andra länder. Moderaterna vill att den höjda skatten på kraftvärme avskaffas.

6.4.2 Tillgång till el i hela Sverige

En fungerande distribution av el är en förutsättning för ett elektrifierat samhälle. Sveriges distribution av el lider redan av brister. Vi har stora problem med kapacitetsbrist på elmarknaden. Städer och energibolag tvingas säga nej till nya företag som vill etablera sig. Detta för att det helt enkelt inte finns tillräckligt med el.

Kapacitetsbristen i de svenska elnäten äventyrar i längden svensk konkurrenskraft. Uteblivna investeringar leder i sin tur till förlorade arbetstillfällen och minskad tillväxt. Det riskerar att stå i vägen för nya bostäder och ny infrastruktur och hotar upprätthållandet av våra grundläggande välfärdssystem. Det tydligaste, men långt ifrån enda exemplet, är Pågen i Malmö som hindrades att expandera sin verksamhet på grund av kapacitetsbrist.

På många ställen i Sverige är överföringskapaciteten inte tillräcklig. I dag ser vi framförallt problem vad gäller överföringen av el från stamnätet till de lokala och regionala näten. I stamnäten finns dessutom flaskhalsar som utgör hinder för effektiv överföring av el från de delar av landet där elen produceras, främst i norr, till de delar där den största konsumtionen sker, främst i söder.

Utbyggnad av elnäten pågår, men skulle behöva ske betydligt snabbare för att anpassa sig till dagens och morgondagens behov. En viktig förklaring är att ledtiderna i tillståndsprocessen för att bygga elnät är långa (upp till tio år). Tillståndsprocesserna för att bygga nya elnät behöver förenklas betydligt jämfört med i dag. Det bör även tillsättas en effektutredning för att elmarknadens utformning ska bidra till ett stabilare elsystem, men också för att säkerställa en tillräcklig utbyggnad av elnätet.

6.4.3 Smarta lösningar elektrifierar Sverige

I dag står transportsektorn och den svenska industrin tillsammans för två tredjedelar av Sveriges samlade koldioxidutsläpp. En ökad elektrifiering av industrin och fordonsflottan är därför helt avgörande för klimatomställningen. Bilar, lastbilar och fabriker måste gå från fossildrivet till fossilfritt. Det kräver i sin tur politik som möjliggör klimatsmarta lösningar, som kan skapa bättre förutsättningar för fossilfria transporter och industrier.

Elvägar på fler platser i Sverige

Genom att tillföra elektricitet till fordon under gång, antingen för drift eller för laddning av batterier, är elvägar en klimatsmart lösning för framtidens tunga transporter. Lastbilar som körs med denna teknik står i princip inte för några utsläpp av växthusgaser samtidigt som bullret som vanligtvis uppstår från den här typen av transporter minskas. Infrastrukturen kring elvägarna kan dessutom användas för att ladda elbilar.

Tekniken för elvägar har utvecklats kraftigt de senaste åren. Som exempel kan nämnas världens första elväg på allmän väg, som uppfördes utanför Gävle 2016. Sedan

dess har flera nya projekt genomförts, men för att Sverige även i fortsättningen ska ligga i framkant vad gäller utvecklingen krävs satsningar som möjliggör fler elektrifierade vägsträckor.

I maj 2018 beslutade regeringen att tillföra Trafikverket 300 miljoner kronor för minst ett nytt elvägsprojekt, som ska driftsättas år 2021. Till följd av regeringens beslut planeras nu två nya elvägar i Sverige. Satsningarna på ytterligare elektrifierade vägsträckor är ett steg i rätt riktning, men menar vi allvar med att öka elektrifieringen av fordonsflottan måste fler elvägar byggas.

Teknikneutral laddinfrastruktur

För att bidra till omställningen av transportsektorn och främja att fler väljer och vågar investera i laddbara, miljövänligare fordon behöver staten ta ett ansvar för utbyggnaden av laddinfrastruktur, där det är samhällsekonomiskt motiverat. Moderaterna vill se ett teknikneutralt stöd till infrastruktur för koldioxidfria transporter som inte kan använda sig av traditionell infrastruktur för bensin- och dieseltankning. Stödet bör inte begränsas till enbart batteridrivna fordon, utan även exempelvis laddinfrastruktur för bränslecellsdrivna fordon ska kunna omfattas. Därför måste stödet vara teknikneutralt såtillvida att det ska kunna stötta investeringar i infrastruktur för koldioxidfria transporter som inte kan använda sig av traditionell infrastruktur för bensin och diesel.

Klimatavdrag för basindustrin

Sverige har en omfattande basindustri med gruvnäring, stålindustri, cementproduktion, kemiindustri samt massa- och pappersindustri. Industrin har kommit långt i klimathänseende och är ett globalt föredöme. Likväl måste basindustrin precis som alla andra sektorer minska sina utsläpp. Moderaterna vill se ett klimatskatteavdrag för basindustri som investerar i teknik som kan minska eller helt eliminera utsläppen.

Nya steg för elektrifiering av fordonssektorn

För att nå klimatmålen inom transportsektorn behöver Sverige skynda på utvecklingen mot mer koldioxidfria transporter. I detta arbete kommer eldrivna transporter att ha en stor och viktig roll att spela. 2018 infördes ett stöd till elektrifiering av fordonssektorn och det togs sedan vidare i Moderaternas och Kristdemokraternas budget. En stor del av stödet ska användas för att finansiera en nationell testanläggning för elfordon i Göteborg. Totalt sett är stödet tidsbegränsat till år 2023. Detta stöd vill Moderaterna utöka. Utöver dagens finansiering till testanläggning ska de nya medlen, i första hand, gå till projekt som utvecklar ny teknik för omställning av transportsektorn.

I dag finns det nedsättningar av energiskatten för vissa typer av elanvändning men inte för annan, liknande användning. Exempelvis har spårbunden trafik som drivs på el nedsatt elskatt, medan eldrivna fordon som inte är spårbundna, såsom elbussar och ellastbilar, inte har det. På samma sätt har större skepp inom den yrkesmässiga sjöfarten lägre skatt på landström. Dessa skillnader bör tas bort genom att elbussar och ellastbilar liksom batteridrivna fartyg och elhybrider också ges lägre skatt. Moderaterna vill att skattenivåerna för olika fordonstyper som drivs på el utjämnas.

6.4.4 Effektiva klimatinvesteringar

Vi måste göra allt vi kan för att sänka de svenska utsläppen. Det betyder dock inte att vi enbart ska fokusera på Sverige. Klimatkrisen är akut och vi måste snabbt sänka de globala klimatutsläppen. Flera rapporter pekar på att ett av de mest kostnadseffektiva verktygen inom klimatpolitiken är internationella klimatinvesteringar genom exempelvis clean development mechanism (CDM). Dessa mekanismer har gett goda resultat på flera plan, såsom klimatpåverkan, luftkvalitet och hälsa samt tekniköverföring och teknikutveckling. CDM har varit knutet till Kyotoprotokollet och kommer att ersättas av nya mekanismer knutna till Parisavtalet. När dessa finns på plats bör investeringarna övergå till dem. Budgeten för internationella klimatinvesteringar bör således öka. Samtidigt föreslår Moderaterna att den utsläppsbröms som regeringen avskaffade under 2018 återinförs i modifierad form i enlighet med Konjunkturinstitutets resonemang. Utsläppsbrömsen innebär att Sverige köper utsläppsrätter och annullerar dem vid tillfälle då det gör störst effekt i förhållande till den automatiska annullering som är på väg att införas i EU:s utsläppsrättshandelssystem. Syftet med utsläppsbrömsen är att ytterligare driva på klimatomställningen i Europa. Exempelvis är det avgörande att utsläppen från den europeiska kolindustrin skyndsamt minskar.

Vi vill att biståndet ska få tydligare klimatfokus och föreslår bland annat att det multilaterala biståndet med syfte att sänka utsläppen globalt bör omfatta två miljarder kronor årligen. Ökningen ska genomföras genom en omfördelning av biståndsbudgeten. Det bilaterala klimatbiståndet bör också öka, och vi vill säkerställa att minst tio procent av detta ska ha som huvudsyfte att minska växthusgasutsläppen senast år 2022.

6.4.5 Ren natur och biologisk mångfald

Miljöförstöring måste förhindras och bekämpas. Att ta hand om vår natur och omgivning är en självklarhet. Förvaltarskapstanken – att man vårdar det man äger till nytta för kommande generationer – är kärnan i den moderata miljöpolitiken. Sverige har miljöproblem som måste lösas. Vi ser exempelvis i Östersjön hur döda havsbottnar breder ur sig och övergödningen skapar stora problem. Läkemedelsrester skadar fisk och mikroplaster sprids i våra hav. Investeringar i avancerad reningsteknik i de kommunala reningsverken kan rena läkemedelsrester men även exempelvis mikroplast. För att värna den biologiska mångfalden är äganderätten central. De värdefulla marker som undantas från bruk existerar ofta som en följd av ett långsiktigt och ansvarsfullt ägande. Därför är det allvarligt att se hur äganderätten och rätten för markägare att bruka sin skog och mark har angripits under mandatperioden. Äganderätten behöver stärkas. Effektivare och utökad återvinning är bra både för ekonomin och för miljön. Avfall ska i första hand förebyggas och minskas, och därefter återanvändas eller återvinnas. Genom bland annat modern växtförädling och bättre datummärkning kan matsvinnet minska. Samtidigt behövs god hantering av det avfall som ändå uppstår, särskilt farligt avfall som kan göra stor skada under lång tid.

Sverige är till stor del omgivet av hav och har en lång kustlinje. Havet ger oss livsmedel, möjligheter att transportera varor och personer samt möjligheter till rekreation. I hav, sjöar och vattendrag finns dessutom en stor del av jordens biologiska mångfald. Samtidigt utsätts hav, sjöar och vattendrag för stora påfrestningar. En del havsområden är kraftigt trafikerade. Mänsklig aktivitet bidrar till övergödning, förorening, utsläpp av farliga ämnen och marin nedskräpning. Moderaterna fortsätter att vidta kraftfulla åtgärder för att förbättra havs- och vattenmiljön.

7 Effekterna av Moderaternas politik

I det här kapitlet beskrivs vilka effekter reformerna i Moderaternas budgetmotion får för jobb och sysselsättning, hushållens ekonomi samt fördelningen i samhället.

7.1 Jobb och sysselsättning

Målet för Moderaternas jobbpolitik är full sysselsättning. Full sysselsättning är centralt för vårt nuvarande och framtida välstånd, och nås via reformer som ser till att det alltid lönar sig att arbeta och som ger företag goda möjligheter att starta och växa.

I denna budgetmotion tas viktiga steg för en varaktigt ökad sysselsättning och för ett samhälle som håller ihop. Ett samhälle där det lönar sig mer att arbeta än att gå på bidrag och där fler barn ser sina föräldrar gå till jobbet. För att öka drivkrafterna till arbete och för att få fler att anställa föreslår Moderaterna till exempel:

- Ett utökat jobbskatteavdrag med särskilt fokus på låga inkomster. Moderaterna satsar femton miljarder kronor på att sänka skatten för alla som jobbar, men särskilt för dem som tar steget in på arbetsmarknaden. Satsningen innebär sänkt skatt för alla som arbetar. Den som tjänar minst 13 000 kronor i månaden får behålla 270 kronor mer i plånboken varje månad. Erfarenheter från Sverige och från andra länder visar att skattelättnader riktade mot dem med låga inkomster ökar både arbetskraftsutbudet och sysselsättningen. Reformen beräknas öka sysselsättningen med 15 000 fler sysselsatta. På lång sikt förväntas antalet arbetade timmar öka med motsvarande 7 200 årsarbetskrafter.
- ”Hälften kvar” av en löneökning ska vara en princip som gäller alla. Därför föreslår vi nu att nivån på den statliga inkomstskatten trappas ned och att värnskatten avskaffas. Detta är viktiga tillväxtreformer. En viktig del i att öka tillväxten är att fler ska arbeta mer, och att fler ska utbilda sig. Moderaterna satsar därför 2,5 miljarder kronor för att den statliga inkomstskatten ska sänkas med en procentenhet per år 2020–2022. Vidare satsar Moderaterna drygt sex miljarder för att avskaffa värnskatten. Sammantaget förväntas de sänkta marginalskatterna öka antalet helårsarbetskrafter med 10 500 när redan sysselsatta ökar sin arbetstid.
- För att säkra att arbetslöshetsförsäkringen förblir en försäkring som ger tillfällig ersättning under perioder då människor drabbas av arbetslöshet bör den präglas av en tydlig arbetslinje. Moderaterna föreslår därför en stramare arbetslöshetsförsäkring som upprätthåller drivkrafterna att gå från bidrag till arbete. Reformerna förväntas öka antalet sysselsatta med 23 000 personer.
- Även i sjukförsäkringssystemet bör det finnas tydliga drivkrafter och stöd att återvända till arbete. Därför vill Moderaterna bland annat återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Både Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen anser att tidsgränsen borde vara kvar och avstyrkte regeringens förändring i sina remissyttranden. Dessutom föreslås flera andra reformer för att stärka drivkrafterna att återvända till arbete. Sammantaget beräknas dessa att öka sysselsättningen med motsvarande 5 000 personer.
- Nystartsjobben har visat goda effekter när det gäller att korta människors tid i arbetslöshet. För att fler företag ska kunna använda nystartsjobben för att anställa arbetslösa vill Moderaterna återgå till de regler som gällde tidigare. Det innebär att

det ska krävas lön i nivå med kollektivavtal, men inte övriga villkor. Reformen bedöms öka sysselsättningen med 8 000 personer.

Figur 15 Sysselsättningseffekter av Moderaternas reformer i budgetmotionen för 2020

	Årsarbetskraft	Sysselsatta
Jobbskatteavdrag	7 000	15 000
Sänkt statlig inkomstskatt	4 500	
Avskaffad värnskatt	6 000	
Jobbincitament i arbetslöshetsförsäkringen	21 000	23 000
Jobbincitament i sjukförsäkringen	5 000	5 000
Nystartsjobb utanför kollektivavtal		8 000
Summa	43 500	51 000

7.2 Hushållens ekonomi

Denna budgetmotion innehåller flera förslag som påverkar hushållens ekonomi. Reformerna som påverkar hushållen är bland annat förstärkt jobbskatteavdrag, sänkt statlig skatt, avskaffad värnskatt, sänkt skatt på pension, sänkt tak i a-kassan, sänkt bensin- och dieselskatt och höjd matmoms.

De föreslagna inkomstskattesänkningarna innebär att alla som jobbar får sänkt skatt, för dem som tjänar 13 000 kronor eller mer i månaden motsvarar skattesänkningen minst 270 kronor mer i plånboken varje månad. För en familj med en sjuksköterska och en lärare innebär således inkomstskattesänkningarna 540 kronor mer varje månad. Tillsammans med det jobbskatteavdrag som infördes 1 januari 2019 innebär det närmare 1 000 kronor mer i disponibel inkomst per månad. En åklagare får en skattelättnad som motsvarar 400 kronor i månaden.

Moderaterna föreslår också att skatten på pension minskar. Förslaget innebär att Moderaterna sänker skatten dubbelt så mycket och för dubbelt så många som regeringen. För en pensionär med mellan 13 000 kronor och 17 000 kronor i månaden i pension så innebär förslaget en skattesänkning som motsvarar 270 kronor mer i disponibel inkomst varje månad. Som mest innebär förslaget 790 kronor mer i månaden. För ett hushåll med två pensionärer med månatlig pension på 10 000 kronor respektive 17 000 kronor innebär skattesänkningen, tillsammans med det stärkta grundskyddet, 610 kronor mer i månaden. För ett hushåll med två pensionärer med månatlig pension på 22 000 kronor respektive 17 000 kronor, innebär det 730 kronor mer i månaden.

Den höjda momsen kommer i genomsnitt att innebära en ökad kostnad som motsvarar 75 kronor i månaden per person. Den sänkta bensinskatten kommer samtidigt innebära en ökad disponibel inkomst, inte minst för människor som lever på landsbygden. För den som kör 2 000 mil per år ökar den disponibla inkomsten samtidigt med 1 500 kronor per år.

7.3 Fördelning

Moderaternas politik för rättvis fördelning och social rörlighet består av tre delar. Den första och viktigaste är en politik för jobb. Den stora klyftan finns mellan de som har ett jobb och de som inte har ett, och det viktigaste vi kan göra är att förbättra jobbmöjligheterna – för alla. I denna budgetmotion sänks skatten på arbete, främst för dem med

låga inkomster, vilket ökar utbytet av att arbeta. Arbetsgivaravgifterna för äldre sänks också, vilket kommer att underlätta för erfarna medarbetare att arbeta längre.

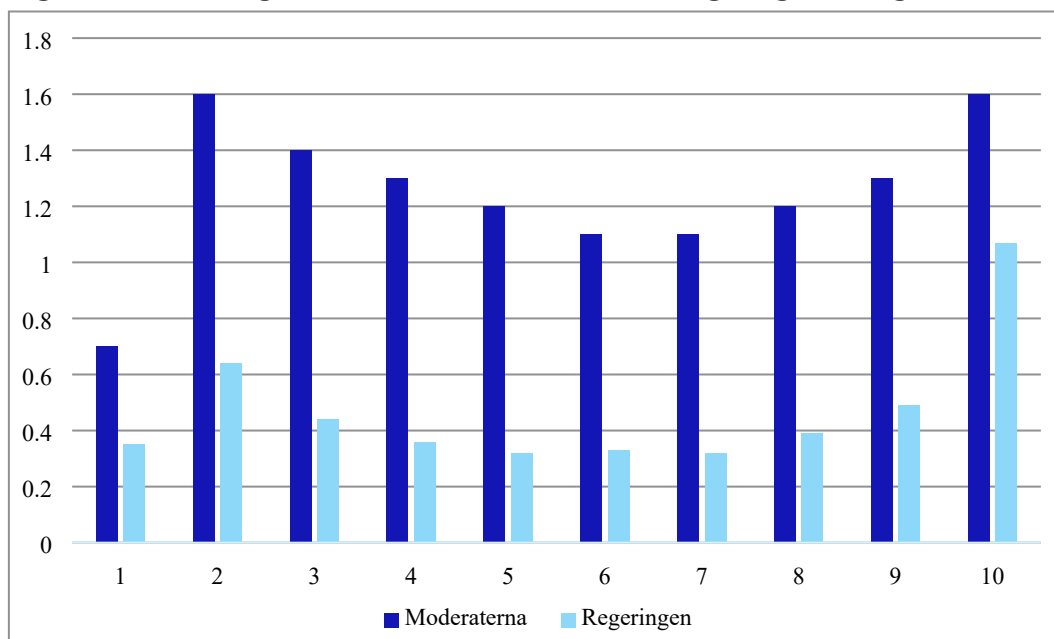
Den andra delen är trygghet och välfärd för alla. Det handlar om en förskola som utjämnar förutsättningar, en skola som förmedlar kunskaper, ett rättsväsende som utjämnar trygghetsklyftorna och en sjukvård för alla, med kortade köer. Moderaterna föreslår i denna motion reformer på åtskilliga miljarder kronor för att stärka välfärdens kärnverksamhet. Dessa satsningar gynnar alla, men i högre grad de med låga inkomster.

Den tredje är en fördelningspolitik för utjämning utan att skapa fattigdomsfällor eller incitament för passivitet. I ett samhälle som håller ihop måste alla få ta del av välståndökningen, och klyftorna får inte växa sig för stora. Klyftorna tenderar att växa snabbare under socialdemokratiska regeringar, och den senaste mandatperioden är inget undantag. Denna utveckling behöver vändas.

I figur 16 visas fördelningseffekterna på kort och lång sikt på den justerade disponibla inkomsten av de beräkningsbara förslag som presenteras i denna budgetmotion. Effekterna är uppdelade i deciler där decil 1 är den tiondel av den svenska befolkningen med minst disponibel inkomst och decil 10 är den decil med högst inkomst.

- Sänkt a-kassa
- Sänkt ersättningsgrad i sjukpenningen
- Inför en ny karensdag i sjukpenningen
- Förstärkt jobbskatteavdrag
- 1 procentenhets sänkning av den statliga inkomstskatten
- Borttagande av värnskatten (enligt budgetpropositionen för 2020)
- Sänkt skatt för pensionärer
- Förstärkt grundskydd för pensionärer (enligt budgetpropositionen för 2020)
- Avskaffad kvalificeringsregel för flyktingar i sjuk- och aktivitetsersättningen och avskaffad kvalificeringsregel för flyktingar i garantipensionen.

Figur 16 Fördelningseffekter av Moderaternas och regeringens budget

Källa: RUT och budgetpropositionen för 2020.

Som synes får alla grupper en större standardförbättring av Moderaternas budget. Fördelningen är också betydligt jämnare, där personer med låga inkomster, i decil 2, får den största standardökningen. Som vanligt är decil 1 svårtydd eftersom den innehåller disparata grupper, bland annat egenföretagare som normalt har höga inkomster men som ett visst år har låga eller negativa inkomster.

8 Finansiering

Utöver de åtgärder som har beskrivits tidigare i budgetmotionen föreslår Moderaterna följande större finansieringsförslag och budgetförstärkningar.

Budgetförstärkningar på utgiftssidan

(Förslagen beskrivs mer detaljerat i motionerna för respektive utgiftsområde.)

Moderaterna föreslår en generell effektivisering på myndigheter vilket görs genom att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent. Rättsväsendet, försvaret, universitet och högskolor samt infrastrukturanslagen undantas från effektiviseringen.

Utöver effektiviseringen avskaffas även Jämställdhetsmyndigheten, Delegationen mot segregation samt Myndigheten för arbetsmiljökunskap.

De anslagshöjningar – med undantag för resurserna till etableringsjobben – som görs inom arbetsmarknadspolitiken, avvisas. Den effektivisering av arbetsmarknadspolitiken som inleddes i budgeten för 2019 bör fortsätta.

Inom miljö- och klimatområdet avvisas framförallt återinförandet av Klimatklivet. Det är en satsning som har dömts ut som ineffektiv och resurserna bör prioriteras om till andra mer effektiva insatser för att stärka Sveriges klimatarbete. Samtidigt omprioriteras exempelvis anslagsökningar till åtgärder för värdefull natur och solcellsstödet till andra mer prioriterade reformer. Med hänsyn tagen till de reformer som görs inom miljö- och klimatområdet föreslår Moderaterna sammantaget en lika stor miljöbudget som görs i budgetpropositionen för 2020.

Moderaterna motsätter sig återinförandet av byggsuventionerna.

A-kassan och aktivitetsstödet reformeras i enlighet med vad som beskrivs i budgetmotionen samtidigt som karensdagen i a-kassan föreslås återinföras medan regeringens deltidsregel vad gäller a-kassan avskaffas. Rätten till a-kassa för dem som har nystartsjobb samt studiestartsstödet slopas.

Inom sjukförsäkringen återställs dels den takjustering som gjordes i budgetpropositionen för 2018 samtidigt som den bortre tidsgränsen återinförs, dels införs en ny karensdag vid dag 15. En ny avtrappning vid dag 90 och 365 införs.

Moderaterna beräknar även att den stramare migrationspolitik som föreslås inom ramen för vårt volymmål leder till lägre kostnader. Under 2020 antas antalet asylsökande minska med 7 000 personer och sedan bedöms antalet minska kontinuerligt mot den nivå som har satts inom ramen för volymmålet. Vi återställer även de generösare regler för anhöriginvandring som regeringen har genomfört.

Genom att skärpa kvalificeringsreglerna införs en rättvisare tillgång till de svenska ersättningssystemen. Kvalificeringsreglerna för sjuk- och aktivitetsersättning samt garantipension skärps, och rätten till flerbarnstillägg för den som är nyanländ slopas. Den som bor på exempelvis HVB-hem eller på annat sätt får fullt stöd i offentlig regi bör ej längre få rätt till efterlevandestöd.

Inom skolområdet omprioriteras delar av det särskilda likvärdighetsbidraget för att finansiera utökad undervisningstid och utbyggd lovskola. Inom kulturbudgeten återinförs avgifter på de statliga museerna samt att resurser från folkbildningsanslaget omprioriteras för att stödja insatser i socialt utsatta områden.

Budgetförstärkningar på inkomstsidan

Moderaterna föreslår följande budgetförstärkningar på inkomstsidan:

- Den reducerade momsen höjs från 12 % till 15 % samtidigt som den sänkta momsen på mindre reparation och naturguider återställs.
- Växa-stödet och sommarjobbsavdraget avskaffas.
- Fastighetsskatten för obebyggd tomtmark utökas från 0,4 % till 3,0 %.
- Referensräntan höjs.
- Ränteavdrag för lån utan säkerhet trappas av under budgetperioden.
- Införandet av ingångsavdrag och skattelättnaden i stödområde A och B samt utökningen av FoU-avdraget avvisas.

9 Sammanställning av förslag per utgiftsområde

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

- Anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag föreslås öka med tio miljoner kronor från och med år 2020 för att öka riksdagens berednings- och granskningsmöjligheter.
- För snabbare hantering avseende miljötillsyn inom lantbruk anvisar Moderaterna 20 miljoner kronor till anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. från år 2020.
- Flera av de svenska trossamfundet har under de senaste åren upplevt en ökad grad av hot, våld och trakasserier. För att stärka enskilda kyrkors och trossamfundets säkerhets- och trygghetsarbete tillför Moderaterna 20 miljoner kronor till anslag 6:1 Allmänna val och demokrati från år 2020. Från 2019 har detta anslag sammanförts med ett annat säkerhetsrelaterat bidrag vilket gäller hela den ideella sektorn. Moderaterna vill återgå till ordningen som innebär att anslaget öronmärks för trossamfundets säkerhet.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

- Moderaterna ökar anslag 1:11 Finansinspektionen med tio miljoner kronor från år 2020 för att bekämpa penningtvätt.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

- Moderaterna avvisar regeringens förslag om ingångsavgifter och minskar därför anslaget 1:11 Skatteverket med 141 miljoner kronor från år 2020.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

- Moderaterna ökar anslag 1:1 Polismyndigheten med 1 865 miljoner kronor för år 2020, 1 965 miljoner kronor för år 2021 och 3 395 miljoner kronor år 2022 för att bekämpa penningtvätt. De ökade anslagen omfattar satsningar för att möjliggöra 10 000 polisanställda till 2024, återrekrytering av f d poliser och administrativ personal samt ordningsvakter för trygghet här och nu. Anslagen omfattar även förstärkning av gränspolisens, NFC (Nationellt forensiskt centrum) och polisens hundresurs. Medel tillförs för att möjliggöra mer kameraövervakning, säkerställa att

det går att nå Polismyndigheten inom rimlig tid även vid icke akuta ärenden samt korta handläggningstiderna för vapenärenden.

- Moderaterna ökar anslag 1:2 Säkerhetspolisen med 150 miljoner kronor från och med 2020 för att förstärka myndighetens kapacitet att bekämpa terrorism med mer utredningsresurser. Moderaterna avvisar regeringens förslag om 35 miljoner kronor till Säkerhetspolisen till förmån för egna förslag enligt vad som närmare redovisats.
- Moderaterna ökar anslag 1:3 Åklagarmyndigheten med 115 miljoner kronor från och med 2020. Åklagarmyndigheten ska förstärkas så att inga terroristbrott och krigsbrott ska förbli outredda. Moderaterna avvisar regeringens förslag om 61 miljoner kronor till Åklagarmyndigheten till förmån för egna förslag enligt vad som närmare redovisats.
- Moderaterna ökar anslag 1:5 Sveriges Domstolar med 550 miljoner kronor från och med 2020. Moderaternas satsningar på fler poliser och åklagare kommer innebära ett större ärendeflöde till Sveriges Domstolar. Moderaterna avvisar regeringens förslag om 280 miljoner kronor till Sveriges Domstolar till förmån för egna förslag enligt vad som närmare redovisats.
- Moderaterna ökar anslaget till Kriminalvården med 150 miljoner kronor från och med 2020 för att råda bot på platsbristen i framförallt häkten.
- Moderaterna ökar anslaget 1:11 Ersättning för skador med 40 miljoner kronor 2020 och 80 miljoner kronor från och med 2021 för att fördubbla nivån på den kränkingsersättning som brottsoffer kan få rätt till.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

- Moderaterna ökar anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap med 144 miljoner kronor för år 2020, 588 miljoner kronor för år 2021 och med 588 miljoner kronor utöver de 5 miljarder kronor som Försvarsberedningen föreslår för år 2022 för att utveckla och säkerställa krigsdugligheten hos samtliga krigsförband.
- Moderaterna ökar anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar med 165 miljoner kronor för år 2020, 625 miljoner kronor för år 2021 och 625 miljoner kronor för år 2022 för anskaffning av materiel.
- Moderaterna ökar anslaget 1:4 Forskning och teknikutveckling med 50 miljoner kronor för år 2020, 125 miljoner kronor för år 2021 och 125 miljoner kronor för år 2022 för teknikutveckling.
- Moderaterna ökar anslaget 1:8 Försvarets radioanstalt med 125 miljoner kronor för år 2020, 250 miljoner kronor för år 2021 och 250 miljoner kronor år 2022 för att möta ökade behov av signalspaning och stöd för informationssäkerhet. Moderaterna avvisar regeringens anslagsökning om 20 miljoner kronor för 2020, 35 miljoner kronor för 2021 samt 50 miljoner kronor för 2022 till förmån för egna förslag.
- Moderaterna ökar anslaget 2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med 100 miljoner kronor för år 2020, 2021 och 2022 för att stärka det civila försvaret.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

- Moderaterna minskar anslaget 1:1 Biståndsverksamheten med fem miljarder kronor för år 2020, sju miljarder kronor år 2021 och 12 miljarder kronor år 2022 till följd av effektivisering av biståndet. Moderaterna minskar samma anslag med två miljarder kronor år 2020, år 2021 och år 2022 genom omfördelning till klimatbistånd UO20.
- Moderaterna avvisar regeringens ökade anslag till Sida och minskar därför anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) med 125 miljoner kronor för år 2020, 195 miljoner kronor år 2021 och 265 miljoner kronor år 2022.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 8 Migration

- Moderaterna ökar anslaget 1:1 Migrationsverket med 200 miljoner kronor för år 2020, 300 miljoner kronor år 2021 och 400 miljoner kronor år 2022 för att öka antalet förvaringsplatser. Moderaterna minskar samma anslag med 125 miljoner kronor år 2020, 200 miljoner kronor år 2021 och 200 miljoner kronor år 2022 till förmån för egna förslag. Moderaterna minskar samma anslag med 90 miljoner kronor år 2020, 50 miljoner kronor år 2021 och 50 miljoner kronor år 2022 till följd av nej till utökad anhöriginvandring. Moderaterna minskar slutligen samma anslag med 81 miljoner kronor år 2020, 204 miljoner kronor år 2021 och 284 miljoner kronor år 2022 till följd av besparingar i och med infört volymmål.
- Moderaterna minskar anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader med 60 miljoner kronor år 2020, 80 miljoner kronor år 2021 och 80 miljoner kronor år 2022 till följd av nej till utökad anhöriginvandring. Moderaterna minskar samma anslag med 621 miljoner kronor år 2020, 1,5 miljarder kronor år 2021 och 2 miljarder kronor år 2022 till följd av besparingar i och med infört volymmål.
- Moderaterna ökar anslaget 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål med 75 miljoner kronor från år 2020 genom ett utökad anslag till migrationsdomstolarna.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

- Moderaterna ökar anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård med 200 miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 för att utöka betald vidareutbildning av sjuksköterskor. Moderaterna ökar samma anslag med 60 miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 för att dubblera antalet barncancercenter. Moderaterna omfördelar 5 350 miljoner kronor från år 2020 till generella statsbidrag.
- Moderaterna gör omprioritering från anslaget 4:5 Stimulansbidrag till generella statsbidrag.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

- Moderaterna minskar anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. med 300 miljoner kronor från år 2020 med anledning av införandet av en ny karensdag dag 15. Moderaterna minskar samma anslag med 1,5 miljarder kronor år 2020, med 1,6 miljarder kronor år 2021 och 1,6 miljarder kronor år 2022 till följd av sänkt sjukpenning från dag 90 och från dag 365. Moderaterna ökar samma anslag med 500 miljoner kronor år 2021 och år 2022 med anledning av effekt av höjd moms. Moderaterna minskar samma anslag med 6,7 miljarder kronor från år 2020 till följd av återinförd tidsgräns i sjukförsäkringen. Moderaterna minskar anslaget med 200 miljoner kronor från år 2020 som en följd av en reformerad a-kassa. Moderaterna minskar anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. med en dryg miljard kronor från år 2020 med anledning av en sänkning av taket i sjukförsäkringen.
- Moderaterna minskar anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. med 400 miljoner kronor från år 2020 till följd av skärpt kvalificering till sjuk- och aktivitetsersättningen.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

- Moderaterna minskar anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension med 700 miljoner kronor år 2020, 800 miljoner kronor år 2021 och 900 miljoner kronor år 2022 med anledning av att Moderaterna har föreslagit att undantaget i kvalificeringsregeln för garantipension tas bort. Samma kvalificeringsregler ska gälla för alla.
- Moderaterna ökar anslaget 1:4 med 300 miljoner kronor år 2020, 300 miljoner kronor år 2021 och 400 miljoner kronor år 2022 som en följd av den skärpta kvalificeringen till garantipension.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

- Moderaterna minskar anslaget 1:1 Barnbidrag med 300 miljoner kronor år 2020, med 200 miljoner kronor år 2021 och med 200 miljoner kronor år 2022 till följd av att Moderaterna föreslår att jobb eller permanent uppehållstillstånd ska krävas för flerbarnstillägg.
- Moderaterna minskar anslaget 1:5 Barnpension och efterlevandestöd med 150 miljoner kronor från år 2020 till följd av att efterlevandestöd avskaffas för ensamkommande barn och ungdomar som är placerade på HVB-hem, familjeboende och stödboende och därmed försörjs av samhället.

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

- Moderaterna minskar anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande med 455 miljoner kronor år 2020, 740 miljoner kronor år 2021 och 740 miljoner kronor år 2022 till följd av besparing i och med nej till utökad anhöriginvandring. Moderaterna minskar samma anslag med 273 miljoner kronor år 2021 och med 845 miljoner kronor år 2022 till följd av genomförande av volymmål. Moderaterna ökar samma anslag med 75 miljoner kronor från år 2020 för utökad samhällsorientering för äldre.
- Moderaterna minskar anslaget 3:2 Jämställdhetsmyndigheten med 35 miljoner kronor år 2020, 74 miljoner kronor år 2021 och 75 miljoner kronor år 2022 till följd av att myndigheten avskaffas.
- Moderaterna avskaffar anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation, vilket innebär en besparing på 500 miljoner kronor år 2020, 250 miljoner kronor år 2021 och 250 miljoner kronor år 2022.
- Moderaterna minskar anslaget 4:2 Delegationen mot segregation med nio miljoner kronor år 2020, 18 miljoner kronor år 2021 och 19 miljoner kronor år 2022 med anledning av att delegationen avskaffas.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

- Moderaterna minskar anslag 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader med 38 miljoner kronor år 2020, 472 miljoner kronor år 2021 och 374 miljoner kronor år 2022 mot bakgrund av att vi säger nej till nya reformer.
- Moderaterna ökar anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd med 4,8 miljarder kronor år 2020–2022 för återinförande av tidsgräns i sjukförsäkringen. Samtidigt minskar Moderaterna samma anslag med 1 900 miljoner kronor år 2020, 2 100 miljoner kronor år 2021 och 2 300 miljoner kronor till följd av en reformerad a-kassa. Anslaget minskas också med 3,9 miljarder kronor år 2020, 4 miljarder kronor för år 2021 och 4,1 miljarder kronor för 2022 till följd av införandet av tidsgräns i aktivitetsstödet. Anslaget minskas också med 60 miljoner kronor år 2020–2022 för återinförande av karensdag i a-kassan, med 128 miljoner kronor år 2020–2022 då regeringens deltidsbegränsning i a-kassan avskaffas och med 650 miljoner kronor år 2020–2022 genom att avskaffa rätten till a-kassa i nystartsjobben.
- Moderaterna minskar anslag 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare med 95 miljoner kronor år 2021 och 293 miljoner kronor år 2022 genom besparing till följd av volymmålet. Anslaget minskas även med 165 miljoner kronor år 2020 samt 386 miljoner kronor år 2021 och 2022 genom besparing till följd av nej till utökad anhöriginvandring.
- Moderaterna föreslår att Myndigheten för arbetsmiljökunskap avskaffas och minskar anslag 2:5 med 19 miljoner kronor år 2020, 39 miljoner kronor år 2021 och 40 miljoner kronor år 2022.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

- Moderaterna ökar anslaget 1:2 Studiemedel med 159 miljoner kronor år 2021 och år 2022 till följd av att ett omställningspaket för att förbättra möjligheterna att finansiera högre utbildning senare i livet införs.
- Moderaterna minskar anslaget 1:7 Studiestartsstöd med 410 miljoner kronor från år 2020 med anledning av att vi avskaffar studiestartsstöd.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

- Moderaterna ökar anslaget 1:2 Statens skolinspektion med 50 miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 för att förstärka verksamheten.
- Moderaterna ökar anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet med 20 miljoner kronor år 2020, 40 miljoner kronor år 2021 och 40 miljoner kronor år 2022 för införande av språkförskola. Moderaterna minskar samma anslag med 500 miljoner kronor från år 2020, år 2021 och år 2022 med anledning av att vi säger nej till bidrag till lärarassistenter. Avvisandet av bidrag till lärarassistenter finansierar utökat anslag till kommunerna under utgiftsområde 25. Moderaterna minskar även samma anslag med 206 miljoner kronor från år 2020 för att möjliggöra att medel för riktade statsbidrag omvandlas till generellt statsbidrag.
- Moderaterna minskar anslaget 1:16 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling med 575 miljoner kronor år 2020, med 1,3 miljarder kronor år 2021 och 1,7 miljarder kronor år 2022 till följd av omprioritering för mer undervisningstid och lovskola. Moderaterna minskar samma anslag med 810 miljoner kronor år 2020, 1,5 miljarder kronor år 2021 och en miljard kronor år 2022 för att möjliggöra större generella statsbidrag.
- Moderaterna förstärker Vetenskapsrådet genom att tillföra 150 miljoner kronor från år 2020.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

- Moderaterna ökar anslag 1:3 Skapande skola med 30 miljoner kronor från år 2020. Moderaterna ökar anslag 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter med 30 miljoner kronor åren 2020–2022 för att stärka bibliotekens arbete för barns och ungdomars integration.
- Moderaterna minskar anslag 8:1 med 90 miljoner kronor från 2020 för att återinföra entréavgift för vuxna på statliga museer.
- Moderaterna ökar anslag 13:1 med 200 miljoner kronor för år 2020 och framåt för idrottsprojekt i utsatta områden.
- Moderaterna ökar anslag 13:3 Stöd till friluftsförbund med 30 miljoner kronor.

- Moderaterna minskar anslag 14:1 Bidrag till folkbildningen med 200 miljoner kronor från år 2020.

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

- Moderaterna minskar anslag 1:4 Boverket med 22 miljoner kronor från år 2020 för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.
- Moderaterna ökar anslag 1:6 Lantmäteriet med 20 miljoner kronor från och med 2020 för att förstärka arbetet med myndighetens handläggningstider.
- Moderaterna minskar anslag 1:8 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande med 2 100 miljoner kronor för år 2020, 3 150 miljoner kronor år 2021 och 2 950 miljoner kronor år 2022 genom att säga nej till byggsubventioner.
- Moderaterna minskar anslag 1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer med 165 miljoner kronor år 2020 och 50 miljoner kronor år 2021 till följd av avskaffat anslag för energieffektivisering.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

- Moderaterna inför ett nytt anslag: Klimatbistånd. Moderaterna avsätter två miljarder kronor per år 2020–2022 i syfte att stärka klimatbiståndet.
- Moderaterna inför ett nytt anslag: Klimatkompensation. Moderaterna avsätter 300 miljoner kronor från 2020 i syfte att köpa upp och annullera utsläppsrätter inom ramen för EU:s system för handel med utsläppsrätter.
- Moderaterna inför ett nytt anslag: Laddinfrastruktur. Vi anslår 300 miljoner kronor per år 2020–2022 för utbyggnaden av teknikneutral laddinfrastruktur.
- Moderaterna minskar anslag 1:1 Naturvårdsverket med 25 miljoner kronor per år 2020–2022 för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.
- Moderaterna minskar anslaget 1:3 Åtgärder för skydd av värdefull natur med 400 miljoner kronor från år 2020 för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.
- Moderaterna ökar anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö med 250 miljoner kronor från år 2020 för att vidta åtgärder för att förbättra havs- och vattenmiljön. Moderaterna avvisar regeringens satsning på havs- och vattenmiljön på 240 miljoner kronor, till förmån för vår egen större satsning åren 2020–2022.
- Moderaterna minskar anslag 1:16 Klimatinvesteringar med två miljarder kronor år 2020, 1,8 miljarder kronor år 2021 och 1,9 miljarder kronor år 2022 för att vi säger nej till ”Klimatklivet”.
- Moderaterna minskar anslaget 1:17 Klimatpremier med 120 miljoner kronor per år 2020–2022 för att finansiera andra prioriterade reformer inom klimatområdet.
- Moderaterna minskar anslaget 1:18 Stöd till gröna och trygga samhällen med 50 miljoner kronor 2020. Anslaget minskas med 150 miljoner 2021 och med 200 miljoner kronor 2022.

- Moderaterna utökar anslag 1:19 med 300 miljoner kronor per år 2020–2022 i linje med BP20, som ska användas till Industriklivet. Över tid bör anslaget växlas över till klimatavdrag.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 21 Energi

- Moderaterna minskar anslaget 1:1 Statens energimyndighet med tre miljoner kronor per år för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.
- Moderaterna ökar anslaget 1:4 Energiforskning med 100 miljoner kronor från år 2020 för satsning på fjärde generationens kärnkraft.
- Moderaterna avvisar anslaget 1:5 Laddinfrastruktur längs större vägar med 50 miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 till förmån för nytt anslag under utgiftsområde 20, Laddinfrastruktur, ett teknikneutralt stöd till laddinfrastruktur.
- Moderaterna minskar anslaget 1:7 Energiteknik med 300 miljoner kronor år 2020 till följd av nej till solcellsstöd.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

- Moderaterna ökar anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur med 300 miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 med anledning av satsning på elvägar.
- Moderaterna ökar anslaget 1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur med 20 miljoner kronor per år för att öka trafikeftersök av vilt.
- Moderaterna ökar anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser med 57 miljoner kronor år 2020 för att kompensera flygplatser i Norrland för flygskatten.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

- Moderaterna ökar anslaget 1:1 Skogsstyrelsen med tio miljoner kronor från år 2020 för utökade medel till bekämpning av granbarkborre.
- Moderaterna ökar anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket med 30 miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 för att stärka skötseln av skyddad skog.
- Moderaterna ökar anslaget 1:8 Statens jordbruksverk med fem miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 för inrättandet av en regelförenklingskommission för de gröna näringarna.
- Moderaterna ökar anslaget 1:14 Livsmedelsverket med 30 miljoner kronor per år 2020–2022 för att möjliggöra lägre avgifter för köttkontroll.

- Moderaterna ökar anslaget 1:23 Sveriges lantbruksuniversitet med åtta miljoner kronor per år 2020–2022 för att utöka antal platser på veterinärutbildningen och utbildningen för djursjukskötare.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

- Moderaterna ökar anslaget 1:5 Näringslivsutveckling med 100 miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 för satsning på teknikutveckling för elfordon. Moderaterna minskar samma anslag med 100 miljoner kronor år 2020, år 2021 och år 2022 genom att avvisa pengar till ”Nationella innovationsrådet”.
- Moderaterna minskar anslag under utgiftsområdet till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

- Moderaterna tillför anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning 16,2 miljarder kronor år 2020, varav 10,7 miljarder kronor är för att öka statsbidragen jämfört med regeringen. Resterande anslagsförändringar är på grund av ekonomiska regleringar till följd av andra reformer i denna budgetmotion, såsom sänkt skatt för pensionärer och utökad undervisningstid.

Bilaga A – Förslag till utgiftsramar för 2020

Förslag till utgiftsramar 2020

Tusental kronor

Utgiftsområde		Regeringen s förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1	Rikets styrelse	15 131 274	-145 600
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 390 191	-28 307
3	Skatt, tull och exekution	12 056 989	-262 337
4	Rättsväsendet	51 731 092	+2 494 000
5	Internationell samverkan	2 028 315	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	64 799 753	+564 000
7	Internationellt bistånd	45 989 153	-7 135 000
8	Migration	11 446 213	-599 000
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	84 167 142	-6 070 000
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	95 705 843	-10 206 000
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36 542 396	-405 000
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	101 430 320	-450 000
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	10 065 663	-1 004 000
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	77 164 287	-3 027 356
15	Studiestöd	25 508 400	-367 000
16	Utbildning och universitetsforskning	83 315 865	-1 899 000
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 061 280	-400
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 726 522	-2 275 000
19	Regional tillväxt	3 672 525	±0
20	Allmän miljö- och naturvård	12 571 183	+3 000
21	Energi	3 468 932	-254 000
22	Kommunikationer	61 295 946	+345 200
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 790 236	+68 000
24	Näringsliv	7 263 863	-28 000
25	Allmänna bidrag till kommuner	128 417 572	+16 202 000
26	Statsskuldräntor m.m.	29 655 200	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	41 989 649	±0
Summa utgiftsområden		1 062 385 804	-14 479 799
Minskning av anslagsbehållningar		-7 266 690	±0
Summa utgifter		1 055 119 114	-14 479 799
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto		13 797 736	±0
Kassamässig korrigerering		278 004	±0
Summa		1 069 194 854	-14 479 799

Bilaga B – Förslag till utgiftsramar år 2021–2022

Förslag till utgiftsramar 2021–2022

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen (M)	
	2021	2022
1 Rikets styrelse	-146	-146
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	-28	-28
3 Skatt, tull och exekution	-145	-145
4 Rättsväsendet	+2 639	+4 069
5 Internationell samverkan	±0	±0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	+1 753	+1 838
7 Internationellt bistånd	-9 205	-14 275
8 Migration	-1 564	-2 073
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	-6 314	-4 894
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	-9 806	-9 706
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	-505	-505
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-250	-60
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	-1 280	-1 853
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	-4 007	-4 810
15 Studiestöd	-58	+92
16 Utbildning och universitetsforskning	-3 224	-3 224
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	+20
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	-3 210	-2 960
19 Regional tillväxt	±0	±0
20 Allmän miljö- och naturvård	+228	+158
21 Energi	+46	+46
22 Kommunikationer	+288	+288
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	+68	+68
24 Näringsliv	-28	-28
25 Allmänna bidrag till kommuner	+22 407	+27 641
26 Statskuldsräntor m.m.	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	±0
Summa utgiftsområden	-12 242	-10 388
Minskning av anslagsbehållningar	±0	±0
Summa utgifter	-12 342	-10 488
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	±0	±0
Kassamässig korrigerig	±0	±0
Summa	-12 342	-10 488

Bilaga C – Beräkning av statsbudgetens inkomster år 2019

Beräkning av statsbudgetens inkomster 2020

Tusental kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1100 Direkta skatter på arbete	674 875 760	-19 335 000
1111 Statlig inkomstskatt	51 458 623	-2 280 000
1115 Kommunal inkomstskatt	771 750 328	-3 675 000
1120 Allmän pensionsavgift	132 637 236	-40 000
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	-280 970 427	-13 340 000
1200 Indirekta skatter på arbete	622 143 910	+4 580 000
1210 Arbetsgivaravgifter	608 391 355	+4 620 000
1240 Egenavgifter	12 765 653	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-41 981 008	-40 000
1270 Särskild löneskatt	49 882 734	±0
1280 Nedsättningar	-7 475 020	±0
1290 Tjänstegrupp-liv	560 196	±0
1300 Skatt på kapital	279 261 406	+1 853 333
1310 Skatt på kapital, hushåll	67 300 187	+1 133 333
1320 Skatt på företagsvinster	153 413 428	-80 000
1330 Kupongskatt	9 098 409	±0
1340 Avkastningsskatt	5 391 303	±0
1350 Fastighetsskatt	32 121 707	+800 000
1360 Stämpelskatt	11 936 372	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	615 148 700	+698 667
1410 Mervärdesskatt	474 187 045	+10 056 667
1420 Skatt på alkohol och tobak	27 575 536	±0
1430 Energiskatt	52 715 802	-6 010 000
1440 Koldioxidskatt	22 868 603	-420 000
1450 Övriga skatter på energi och miljö	7 587 434	-2 928 000
1470 Skatt på vägtrafik	23 493 975	±0
1480 Övriga skatter	6 720 305	±0

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1500 Skatt på import	7 329 781	±0
1600 Restförda och övriga skatter	17 936 044	-100 000
1700 Avgående poster, skatter till EU	-7 329 780	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	2 209 365 821	-12 303 000
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 065 298 821	+3 715 000
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 144 067 000	-8 588 000
1900 Periodiseringar	13 731 068	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 157 798 068	-8 588 000
Övriga inkomster (kassamässigt)	-41 690 262	-400 000
2000 Inkomster av statens verksamhet	41 163 268	-400 000
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000 000	±0
4000 Återbetalning av lån	656 524	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	16 009 000	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	13 715 886	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-118 234 940	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	1 116 107 806	-8 988 000

Bilaga D – Beräkning av statsbudgetens inkomster år 2021–2022

Beräkning av statsbudgetens inkomster 2021–2022

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen (M)	
	2021	2022
1100 Direkta skatter på arbete	-22 775	-25 375
1111 Statlig inkomstskatt	-5 770	-8 460
1115 Kommunal inkomstskatt	-3 715	-3 615
1120 Allmän pensionsavgift	-100	-160
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	-13 190	-13 140
1200 Indirekta skatter på arbete	+8 540	+9 220
1210 Arbetsgivaravgifter	+8 500	+9 200
1240 Egenavgifter	±0	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	+40	+20
1270 Särskild löneskatt	±0	±0
1280 Nedsättningar	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	±0	±0
1300 Skatt på kapital	+2 967	-590
1310 Skatt på kapital, hushåll	+2 367	+3 700
1320 Skatt på företagsvinster	-200	-5 090
1330 Kupongskatt	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	±0	±0
1350 Fastighetsskatt	+800	+800
1360 Stämpelskatt	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	-2 547	-3 650
1410 Mervärdesskatt	+10 173	+10 120
1420 Skatt på alkohol och tobak	±0	±0
1430 Energiskatt	-7 120	-8 120
1440 Koldioxidskatt	-320	-320
1450 Övriga skatter på energi och miljö	-5 280	-5 330
1470 Skatt på vägtrafik	±0	±0
1480 Övriga skatter	±0	±0

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen (M)	
	2021	2022
1500 Skatt på import	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	-100	-100
1700 Avgående poster, skatter till EU	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	-13 915	-20 495
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	+3 815	+3 775
Statens skatteintäkter (periodiserat)	-10 100	-16 720
1900 Periodiseringar	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	-10 100	-16 720
Övriga inkomster (kassamässigt)	-400	-400
2000 Inkomster av statens verksamhet	-400	-400
3000 Inkomster av försåld egendom	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	-10 500	-17 120

Bilaga E – Utgiftstak för staten, offentliga sektorns finanser m.m.

Utgiftstak för staten (M)

Miljoner kronor, avvikelse från regeringen

	2020	2021	2022
Takbegränsade utgifter	-14 480	-12 342	-10 488
Budgeteringsmarginal	-20 520	-27 658	-51 512
Utgiftstak för staten	-35 000	-40 000	-62 000

Statsbudgetens inkomster (M)

Miljoner kronor, avvikelse från regeringen

	2020	2021	2022
Direkta skatter på arbete	-19 335	-22 775	-25 375
Indirekta skatter på arbete	+4 580	+8 540	+9 220
Skatt på kapital	+1 853	+2 967	-590
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+699	-2 547	-3 650
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	-12 303	-13 915	-20 495
avgår skatter från andra sektorer	+3 715	+3 815	+3 775
Statens skatteintäkter (periodiserat)	-8 588	-10 100	-16 720
Periodiseringar	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster (kassamässigt)	-8 588	-10 100	-16 720
Övriga inkomster (kassamässigt)	-400	-400	-400
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	-8 988	-10 500	-17 120

Statsbudgetens saldo och statsskulden (M)

Miljoner kronor, avvikelse från regeringen

	2020	2021	2022
Statsbudgetens inkomster	-8 988	-10 500	-17 120
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Statsbudgetens utgifter	-14 480	-12 342	-10 488
därav statsskuldräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
kassamässig korrigerings	±0	±0	±0
Statsbudgetens saldo	+5 492	+1 842	-6 632
Statsskuld vid årets slut	-5 492	-7 333	-701

Den offentliga sektorns finanser (M)

Miljoner kronor, avvikelse från regeringen

	2020	2021	2022
Offentlig sektors inkomster	-12 663	-14 215	-20 735
Offentlig sektors utgifter	-17 440	-14 912	-12 618
Finansiellt sparande i offentlig sektor	+4 777	+697	-8 117
Staten	+5 492	+1 842	-6 632
Ålderspensionssystemet	-1 110	-1 210	-1 420

	2020	2021	2022
Kommunsektorn	+395	+65	-65
<i>Finansiellt sparande i procent av bnp (nivå)</i>	0,4 %	0,4 %	1,1 %

Kommunsektorns finanser (M)

Miljoner kronor, avvikelse från regeringen

	2020	2021	2022
Kommunal inkomstskatt	-3 675	-3 715	-3 615
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0
Statsbidrag under UO 25	+16 202	+22 407	+27 641
därav ekonomiska regleringar	+4 740	+4 740	+4 740
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0
Inkomster totalt	+12 527	+18 692	+24 026
Utgifter	+12 132	+18 627	+24 091
Finansiellt sparande i kommunsektorn	+395	+65	-65

Ulf Kristersson (M)

Elisabeth Svantesson (M)